

การประเมินผลการจัดการฝึกสอนนักศึกษาวิชาทหาร กรณีศึกษาศูนย์ฝึกย่อย
กองพันทหารราบ ศูนย์การกำลังสำรอง

โดย

พันตรี กิตติ อุตมกุล

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารจัดการสาธารณะ)
สาขาวิชาการบริหารจัดการสาธารณะ สำหรับนักบริหาร
คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปีการศึกษา 2558
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

การประเมินผลการจัดการฝึกสอนนักศึกษาวิชาทหาร กรณีศึกษาศูนย์ฝึกย่อย
กองพันทหารราบ ศูนย์การกำลังสำรอง

โดย

พันตรี กิตติ อุตมกุล

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารจัดการสาธารณะ)
สาขาวิชาการบริหารจัดการสาธารณะ สำหรับนักบริหาร
คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปีการศึกษา 2558
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

EVALUATION OF MANAGEMENT THAI RESERVE OFFICER TRAINING
CORPS STUDENTS (TROTCS) :
CASE STUDY IN THE SUB-TRAINING CENTER OF THE INFANTRY
BATTALION, RESERVE AFFAIRS CENTER

BY

MAJOR. KITTI UTAMAKUL

AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF
MASTER OF POLITICAL SCIENCE (PUBLIC AFFAIRS)
EXECUTIVE PROGRAM IN PUBLIC AFFAIRS
FACULTY OF POLITICAL SCIENCE
THAMMASAT UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR 2015
COPYRIGHT OF THAMMASAT UNIVERSITY

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์

การค้นคว้าอิสระ

ของ

พันตรี กิตติ อุตมกุล

เรื่อง

การประเมินผลการจัดการฝึกสอนนักศึกษาวิชาทหาร กรณีศึกษา : ศูนย์ฝึกย่อย

กองพันทหารราบ ศูนย์การกำลังสำรอง

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารจัดการสาธารณะ)

เมื่อ วันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2559

ประธานกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ

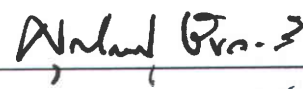
(อาจารย์ ดร. ศิگانต์ อีสสระชัยยศ)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

(อาจารย์ ดร. สุนิสา ช่อแก้ว)

คณบดี

(รองศาสตราจารย์ ดร. ศุภสวัสดิ์ ชัยवालย์)

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ	การประเมินผลการจัดการฝึกสอนนักศึกษาวิชาทหาร กรณีศึกษา : ศูนย์ฝึกย่อยกองพันทหารราบ ศูนย์การ กำลังสำรอง
ชื่อผู้เขียน	พันตรี กิตติ อุตมกุล
ชื่อปริญญา	รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารจัดการสาธารณะ)
สาขาวิชา/คณะ/มหาวิทยาลัย	การบริหารจัดการสาธารณะ สำหรับนักบริหาร รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ	อาจารย์ ดร. สุนิสา ช่อแก้ว
ปีการศึกษา	2558

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินผลการจัดการฝึกสอนนักศึกษาวิชาทหาร กรณีศึกษา ศูนย์ฝึกย่อยกองพันทหารราบ ศูนย์การกำลังสำรอง มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลการฝึกสอน นักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2558 และเพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อ ผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการฝึกสอนนศท. ตามรูปแบบการประเมินของโดนัลด์ แอล เคิร์กแพทริก (Donald L. Kirkpatrick) เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยสำรวจความคิดเห็นของนศท. ที่ผ่านการฝึกศึกษาจากศูนย์ฝึกย่อยๆ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือนักศึกษา วิชาทหารจำนวน 307 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยมีทั้งคำถามปลายปิด (Close - ended Question) และ คำถามปลายเปิด (Open - ended Question)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าผลการประเมินการจัดการฝึกสอน นักศึกษาวิชาทหาร กรณีศึกษา ศูนย์ฝึกย่อยกองพันทหารราบ ศูนย์การกำลังสำรอง มีแนวโน้มไปในทางที่ดี โดยผลการวิจัยสามารถอธิบายแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังต่อไปนี้

ด้านที่หนึ่ง การประเมินปฏิกิริยาตอบสนอง (Reaction Evaluation) ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.15 แบ่งออกเป็นในเรื่องของความน่าสนใจของ เนื้อหาวิชา พบว่าอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.01 โดยนศท.ให้ความสนใจวิชาอาวุธศึกษาและวิชาการ

ยิ่งป็นมากที่สุด ให้ความสนใจน้อยที่สุด ได้แก่ วิชาการอ่านแผนที่และการใช้เข็มทิศ ในเรื่องของความ มีประโยชน์สามารถนำไปใช้งานได้ พบว่าอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.95 โดยนศท.มีความคิดเห็นว่า วิชาการปฐมพยาบาลและเวชกรรมป้องกันมีประโยชน์สามารถนำไปใช้งานได้มากที่สุด ส่วนวิชาที่ นศท.มีความคิดเห็นว่า มีประโยชน์น้อยที่สุด ได้แก่ วิชายุทธวิธี ในเรื่องของความเหมาะสมด้านสถานที่ ฝึกสอน เครื่องช่วยฝึก ตลอดจนการบริการต่างๆ พบว่าอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.73 โดย นศท.มีความคิดเห็นว่า เครื่องช่วยฝึกมีความปลอดภัยที่ดีและเพียงพอกับปริมาณนศท.มากที่สุด ส่วน น้อยที่สุด ได้แก่ เรื่องความสะอาดและความพร้อมของห้องน้ำ ห้องตัดผม และในเรื่องของความ เหมาะสมของครูฝึก พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.30 พบว่านศท.มีความคิดเห็นว่า ครู ฝึกมีความรู้ความสามารถในการฝึกสอนตามกิจเฉพาะแต่ละรายวิชามากที่สุด น้อยที่สุดได้แก่ ความสามารถบริหารเวลาการฝึกได้อย่างเหมาะสม

ด้านที่สอง การประเมินการเรียนรู้ (Learning Evaluation) ความคิดเห็นของกลุ่ม ตัวอย่างในภาพรวมอยู่ในระดับความรู้ดี มีค่าเฉลี่ย .917 พบว่านศท.สามารถทำคะแนนแบบทดสอบ 9ใน10 วิชา ได้คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ .8 และ .9 คะแนน จัดอยู่ในเกณฑ์ความรู้ดี ยกเว้นวิชาการอ่าน แผนที่และการใช้เข็มทิศ ได้คะแนนเฉลี่ย .54 คะแนน จัดอยู่ในระดับความรู้ปานกลาง

ด้านที่สาม การประเมินพฤติกรรม (Behavior Evaluation) ความคิดเห็นของกลุ่ม ตัวอย่างในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.18 พบว่านศท.ได้รับความรู้และรักในสถาบันชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์เพิ่มมากขึ้น อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.33 ส่วนข้อที่นศท.มีความ คิดเห็นน้อยที่สุด ได้แก่ ความมั่นใจว่าสามารถนำความรู้ที่ได้จากการฝึกนศท.ไปใช้ในชีวิตได้ มีค่าเฉลี่ย 4.02

ด้านที่สี่ การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กร (Result Evaluation) ความคิดเห็นของ กลุ่มตัวอย่างในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.90 พบว่าในหัวข้อ นศท.ได้รับความรู้และสามารถปฐม พยาบาลแก่ผู้ที่ได้รับบาดเจ็บเบื้องต้น มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ 4.07 ส่วนผลลัพธ์ที่นศท.คิดว่ามีน้อยที่สุด ได้แก่ ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสากับทางราชการ สถานศึกษาเพิ่มมากขึ้น มีค่าเฉลี่ย 3.73

การทดสอบสมมติฐานที่ 1 จากผลการประเมินข้างต้น จึงสรุปได้ว่า การจัดการฝึกสอนนักศึกษา วิชาทหาร กรณีศึกษาศูนย์ฝึกล้อยกองพันทหารราบ ศูนย์การกำลังสำรอง มีแนวโน้มไปในแนวทางที่ดี

การทดสอบสมมติฐานที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาวิชาทหาร มีความแตกต่างกันทางความ คิดเห็นจากปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ช่วงเวลาที่เข้ารับการศึกษา การเดินทางมาฝึกศึกษา อาชีพที่คาดหวังในอนาคต สถานภาพการสมรสของบิดามารดา รายได้เฉลี่ยรวมของครอบครัว ที่แตกต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อการประเมิน ปฏิบัติการ การประเมินการเรียนรู้ การประเมินพฤติกรรม การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กร ไม่แตกต่างกัน ส่วนนศท.ที่มีเกรดเฉลี่ยปีการศึกษาที่ผ่านมาแตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อการประเมินผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กรที่ แตกต่างกัน ที่ระดับนัยยะสำคัญ .05 (Sig. = .029)

ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ

1) ด้านเนื้อหาวิชา ควรมีการปรับให้มีความทันสมัย อีกทั้งครูฝึกควรที่จะชี้แจงนศท.ให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ ความสำคัญและประโยชน์ของแต่ละรายวิชาให้เข้าใจก่อนที่จะเริ่มการฝึกสอน

2) ด้านครูฝึกนศท. ผู้บังคับบัญชาควรที่จะให้ความสำคัญในการคัดเลือกกำลังพลที่จะเข้ามาเป็นครูฝึก รวมถึงพิจารณาให้สิทธิและดูแลสวัสดิการให้มากขึ้น สิ่งที่ต้องปรับปรุงคือ การบริหารเวลาในการฝึกให้เป็นไปตามตารางเวลาที่กำหนดไว้

3) ในส่วนของสถานที่ฝึกสอน เครื่องช่วยฝึก ตลอดจนการบริการต่างๆ สิ่งที่ต้องปรับปรุงได้แก่ ความสะอาดและความพร้อมของสิ่งอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในห้องน้ำ ห้องตัดผม

4) ควรเพิ่มมาตรการป้องกันการบาดเจ็บจากการฝึก ที่สำคัญได้แก่ อันตรายจากโรคลมร้อน (Heat Stroke) และการป้องกันการบาดเจ็บจากการฝึกจากสถานที่ที่มีความเสี่ยงต่างๆ

5) ควรเพิ่มกิจกรรมการมีส่วนร่วมของนศท.ในการช่วยเหลือสังคม โดยร่วมบูรณาการกับภาคส่วนราชการอื่นๆ และภาคเอกชน รวมถึงเพิ่มการปลูกฝังเรื่องจิตอาสาให้กับนศท.ให้มากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: นักศึกษาวิชาทหาร, ศูนย์ฝึกย่อยกองพันทหารราบ ศูนย์การกำลังสำรอง

Independent Study Title	EVALUATION OF MANAGEMENT THAI RESERVE OFFICER TRAINING CORPS STUDENTS (TROTCS) : CASE STUDY IN THE SUB-TRAINING CENTER OF THE INFANTRY BATTALION, RESERVE AFFAIRS CENTER.
Author	MAJOR. KITTI UTAMAKUL
Degree	Master of Political Science (Public Affairs)
Major Field/Faculty/University	Executive Program in Public Affairs Political Science Thammasat University
Independent Study Advisor	DR. SUNISA CHORKAEW
Academic Years	2015

ABSTRACT

The research under the title of evaluation of management Thai Reserve Officer Training Corps Students (TROTCS). Case study in the sub-training center of the infantry battalion, Reserve Affairs Center. Finally aimed to study the evaluation of the 2nd year TROTCS in 2015 , to compare the individual factors that affect the achievement of the training. According to the evaluation model of Donald L. Kirkpatrick is a quantitative research by a making survey on the opinion of Thai Reserve Officer Training Corps Students (TROTCS), who joining in the training center. The sampling group used in the research are 307 TROTCS. Research instruments are Questionnaires which consist of both Close-ended Questions and Opened-ended Questions.

It is found, as a result of the analysis on the general data of the sampling group, that the sampling group mostly are good prospect toward. They can be divided into the following four aspects.

First the assessment of the Reaction Evaluation on the sampling group at the high level with an average of 4.15 there is in the interest of the subject. Found at a high level, with an average of 4.01 pay attention to the weapon and fired. Less attention are academic reading and using a compass.

In terms of the benefit can be used. Found at a high level, with an average of 3.95, that first aid and protection are able to use it the most. The subjects of study Artifice. There are opinions can be used as little as possible, including on the issue of the appropriate of the tactics of the trainer, training aid. As well as services found at a high level, with an average of 3.73 that training aids are safe and sufficient quantities. Most, minority are cleanliness and availability of bathrooms, and a haircut. On the suitability of a trainer is found at the highest level. With an average of 4.30 was. The trainer is knowledgeable in the specific tasks each course instructors as possible. A minority are able to manage time appropriately.

The second aspect of Learning Evaluation on the sampling group is good, with an average level of knowledge. The study found that .917 scored 9 in 10 test subjects. Scoring average .8 and .9 in basis points, excluding technical knowledge good. Except reading and using a compass. Average scores .54 points is in a moderate level of knowledge.

The third aspect of Behavior Evaluation on the sampling group at a high level with an average of 4.18 the knowledge and love of the nation. Religion and the King increased. The most average of 4.33 at the last. There are a few reviews that can be confident the knowledge gained from the training to life with an average of 4.02.

The fourth assessment results to the organization (Result Evaluation) on the sampling group at a high level, with an average of 3.90 was found. The knowledge and aid to people. The initial injury There are an most average of the results at 4.07 that there is least interest in joining volunteer activity with the government. The more education have an average of 3.73.

The hypothetical test 1 results of the research find that above evaluation. In conclusion Management training military students Case studies, sub-training centers, infantry battalion. Reserve Affairs Center Tend to approach to nice.

The hypothesis test 2 find to Thai Reserve Officer Training Corps Students (TROTCS) are different opinions of individual factors, including the duration of the training. Getting Education and Training Expected future career Marital status of parents The average income of a family There are different opinions on the reaction rate. Assessment for learning Behavioral Assessment Evaluation of the results to the organization not different part of an average grade over the past year is different. There will be a review to assess the outcome of different organizations. The level of significance equal to .05 (Sig. = .029)

Opinions / Recommendations

1) The subject Should be adjusted to modern. The trainer should be clarified keep in mind the objectives. The importance and benefits of each course to understand before start teaching whenever possible.

2) The Commander should be given priority in the selection of personnel to take over as coach and the need to improve Time management training in the overall training according to the schedule defined.

3) In the place of coaching, training aid. As well as services What to include improving the cleanliness and availability of bathrooms, Barber's.

4) Should additional measures to prevent injury from practice is the danger of heat stroke. The patients could be life-threatening.

5) Should increase the involvement of the volunteer activity. By sharing with other government and private sectors in activities led forces teens to good use.

Keywords: Thai Reserve Officer Training Corps Students (TROTCS), The sub-training center of the infantry battalion, Reserve Affairs Center

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วย ความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก อาจารย์ ดร.สุนิสา ช่อแก้ว ที่กรุณาสละเวลาให้ความช่วยเหลือในการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการตรวจสอบข้อมูล ตลอดจนให้คำแนะนำ จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ รวมทั้งขอขอบคุณ นักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2558 สังกัดศูนย์ฝึกย่อยกองพันทหารราบ ศูนย์การกำลังสำรอง ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ขอขอบคุณผู้บังคับบัญชาและครูฝึกนักศึกษาวิชาทหารที่ช่วยให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์และประสบการณ์ดี ๆ ร่วมกันตลอดมา ขอขอบคุณคุณมาลี เจษภูาลักษณ์ พันตรีพิสิษฐ์ ฉัตรวิวัฒนากุล เพื่อนๆ และเจ้าหน้าที่โครงการอีพีเอทุกท่านที่คอยดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกันตลอด 2 ปีที่ผ่านมา ขอขอบคุณคุณวิไลลักษณ์ มีประชาคุณสันติภาพ สงจันทร์ คุณอนุชา ยอรัมย์ คุณสาคร วรสมุทรปราการ และทีมงานทุกท่านที่ให้คำแนะนำแต่มิได้กล่าวนามในที่นี้ ขอขอบคุณคุณพ่อคุณแม่ ภรรยาและครอบครัวที่คอยให้กำลังใจมาโดยตลอด

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมและผู้สนใจ คุณความดีนี้ขอยกให้คุณพ่อคุณแม่ ครูบาอาจารย์และผู้มีพระคุณทั้งหลายที่กล่าวมา

พันตรี กิตติ อุตมกุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(4)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญตาราง	(10)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.3 สมมติฐานการวิจัย	3
1.4 ขอบเขตการวิจัย	4
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.6 นิยามศัพท์	5
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 แนวคิดในการประเมินผลการฝึกอบรม/การฝึกสอน	7
2.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผล	12
2.2.1 แนวคิดทางการประเมินของ Michael Scriven	13
2.2.2 แนวคิดทางการประเมิน CIPP Model ของ Daniel L. Stufflebeam	14
2.3 แนวคิดการประเมินผลการฝึกอบรมตามรูปแบบของโดนัลด์ แอล เคิร์กแพทริค	16
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการฝึกและศึกษาวิชาทหารสำหรับนักศึกษาวิชาทหาร	22
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	35
2.6 กรอบแนวคิดการวิจัย	43

บทที่ 3 วิธีการวิจัย	44
3.1 การกำหนดประชากรการวิจัยและตัวอย่าง	44
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	45
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	48
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	48
บทที่ 4 ผลการวิจัยและอภิปรายผล	50
4.1 ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา	51
4.2 ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ภาพรวมของหลักสูตร	54
4.3 ส่วนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐาน	64
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	71
5.1 สรุปผลการวิจัย	72
5.2 การทดสอบสมมติฐาน	73
5.3 อภิปรายผลการวิจัย	78
5.4 ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ	82
รายการอ้างอิง	85
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก	89
ภาคผนวก ข	99
ประวัติผู้เขียน	107

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า	
2.1	ตารางรายชื่อสถานศึกษาในสังกัด ศฝ.นศท.พัน.ร.ศสร. ปีการศึกษา 2558	41
4.1	แสดงจำนวนของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามช่วงเวลาในการเข้ารับการศึกษา	51
4.2	แสดงจำนวนของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการเดินทางมาฝึกศึกษา	51
4.3	แสดงจำนวนของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพที่คาดหวังไว้เมื่อสำเร็จการศึกษา	52
4.4	แสดงจำนวนของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพสมรสของบิดา – มารดา	52
4.5	แสดงจำนวนของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้เฉลี่ยรวมของครอบครัวต่อเดือน	53
4.6	แสดงจำนวนของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเกรดเฉลี่ยการศึกษาปีที่ผ่านมา	53
4.7	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคะแนนของการประเมินปฏิบัติการ จำแนกเป็นรายด้าน ความน่าสนใจของเนื้อหาวิชา	54
4.8	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคะแนนของการประเมินปฏิบัติการ จำแนกเป็นรายด้าน ความมีประโยชน์สามารถนำไปใช้งานได้	55
4.9	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคะแนนของการประเมินปฏิบัติการ จำแนกเป็นรายด้าน ความเหมาะสมของครูฝึก	56
4.10	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคะแนนของการประเมินปฏิบัติการ จำแนกเป็นรายด้าน ความเหมาะสมด้านสถานที่ฝึกสอน เครื่องช่วยฝึกตลอดจน การบริการต่างๆ	57
4.11	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคะแนนของการประเมินปฏิบัติการ	58
4.12	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อ และระดับความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับ หลักสูตรนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 2	59
4.13	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อ และระดับความรู้ความเข้าใจ ภายหลังจากได้รับการฝึกสอนตามหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 2 ไปใช้ประโยชน์	62
4.14	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อ ประโยชน์ที่ได้รับจาก การฝึกสอนตามหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 2 ที่มีต่อหน่วยงาน/สถานศึกษา	63
4.15	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับการประเมินปฏิบัติการ การประเมินการเรียนรู้ การประเมินพฤติกรรม การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อ องค์กร จำแนกตามช่วงเวลาในการเข้ารับการศึกษา	64

ตารางที่		หน้า
4.16	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับการประเมินปฏิบัติการ การประเมินการเรียนรู้ การประเมินพฤติกรรม การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ต่อองค์กร จำแนกตามการเดินทางมาฝึกศึกษา	65
4.17	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับการประเมินปฏิบัติการ การประเมินการเรียนรู้ การประเมินพฤติกรรม การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ต่อองค์กร จำแนกตามอาชีพที่คาดหวังไว้เมื่อสำเร็จการศึกษา	66
4.18	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับการประเมินปฏิบัติการ การประเมินการเรียนรู้ การประเมินพฤติกรรม การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ต่อองค์กร จำแนกตามสถานภาพสมรสของบิดามารดา	67
4.19	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับการประเมินปฏิบัติการ การประเมินการเรียนรู้ การประเมินพฤติกรรม การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ต่อองค์กร จำแนกตามรายได้เฉลี่ยรวมของครอบครัวต่อเดือน	68
4.20	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับการประเมินปฏิบัติการ การประเมินการเรียนรู้ การประเมินพฤติกรรม การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ต่อองค์กร จำแนกตามเกรดเฉลี่ยการศึกษาปีที่ผ่านม	69
4.21	เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของเกรดเฉลี่ยการศึกษาปีที่ผ่านมด้วยวิธี Scheffe	70

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากสภาพสังคมไทยในปัจจุบันกำลังประสบปัญหาคุณภาพของประชากร กล่าวคือมีประชากรที่มีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมายกติกาสังคมมีจำนวนลดน้อยลงไป ส่งผลให้สังคมเต็มไปด้วยอันตรายและความเสี่ยงหลายประการ ทั้งปัญหายาเสพติด ความแตกแยกของคนในชาติ การแก่งแย่งชิงดี ทุจริตและประพฤติมิชอบ ตลอดจนปัญหาอาชญากรรม ไม่ว่าจะเป็นปล้น ฆ่า ข่มขืน ทะเลาะวิวาทล้วนเกิดขึ้นตามสถานที่สาธารณะต่างๆ และการใช้ความรุนแรงอื่นๆ อีกมากมาย ดังเห็นตามภาพข่าวของสื่อในแต่ละวัน ซึ่งปัญหาต่างๆ เหล่านี้ต่างสะท้อนถึงความเสื่อมถอยของศีลธรรมจริยธรรมรวมถึงคุณธรรมของผู้คนในสังคม ทั้งที่สังคมไทยเป็นสังคมเมืองพุทธ ความเมตตากรุณาความมีน้ำใจไมตรีที่เคยมีให้กันก็ลดน้อยเสื่อมถอยไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสาเหตุปัจจัยทั้งภายในและภายนอกต่างๆ ล้วนมีผลกระทบต่อกันทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการทางกฎหมายที่บังคับใช้ได้อย่างล่าช้าและไม่เต็มประสิทธิภาพ การเข้ามาของเทคโนโลยีด้านต่างๆ อีกทั้งการติดต่อสื่อสารที่ไร้พรมแดน รวมถึงกระแสโลกาภิวัตน์ บริบทต่างๆ เหล่านี้ล้วนมีผลต่อทัศนคติ กระบวนการทางความคิดของผู้คนในสังคม โดยขาดการจัดระเบียบที่มีประสิทธิภาพ ทำให้ประชากรบางส่วนเกิดการปรับตัวไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมโลก จากกระแสการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวก่อให้เกิดความขัดแย้งทางการเมือง เกิดความแตกแยกทางความคิดขึ้นในสังคมไทย ซึ่งปัจจุบันยังหาแนวทางสร้างความสามัคคีปรองมอดกันได้ยาก อีกทั้งกระทบต่อสถาบันหลักของชาติไม่ว่าจะเป็นศาสนาและสถาบันพระมหากษัตริย์ อันเป็นการบั่นทอนความเจริญก้าวหน้าของประเทศและกระทบต่อวิถีการดำรงชีวิตของคนไทยส่วนใหญ่อีกด้วย

การปลูกฝังความมีระเบียบวินัย เสริมสร้างความรักความสามัคคี อุดมการณ์ความรักชาติต้องเริ่มตั้งแต่วัยเด็ก เนื่องจากเป็นช่วงเวลาเหมาะสมที่จะบ่มเพาะเมล็ดพันธุ์แห่งวินัยให้เกิดขึ้นในตัวเด็กตั้งแต่แรกและหยั่งรากอย่างมั่นคงเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ให้เด็กมีวินัยในตนเอง เพราะวินัยในตนเองจะเป็นปัจจัยสำคัญของการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขภายใต้กรอบกติกาเดียวกัน ซึ่งได้แก่ความสามารถในการควบคุมตนเองให้ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ได้เรียนรู้มาว่าเป็นสิ่งที่

ดีและละเว้นไม่ปฏิบัติในสิ่งที่ไม่ดีและไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม อันจะก่อให้เกิดผลดีทั้งต่อตนเองและไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ทั้งยังส่งผลให้สังคมมีความสุขมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยในภาพรวมตามมา

กองทัพบกมุงหวังที่จะจะใช้การฝึกวิชาทหารเป็นเครื่องมือปลูกฝังให้นักศึกษาวิชาทหารเป็นเยาวชนที่มีระเบียบวินัย ห่างไกลยาเสพติด มีจิตอาสา มีอุดมการณ์ความรักชาติ รวมทั้งเป็นแกนหลักแห่งความสามัคคี และจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ควบคู่ไปกับการเสริมสร้างให้มีลักษณะทหาร มีพื้นฐานความรู้และทักษะความสามารถตามที่ระเบียบหลักสูตรกำหนด ตลอดจนเป็นมวลชนที่เชื่อมั่นและศรัทธาในกองทัพ พร้อมทั้งจะสนับสนุนงานด้านความมั่นคงและเต็มใจที่จะรับใช้ประเทศชาติในฐานะกำลังพลสำรองที่มีคุณภาพ เมื่อสำเร็จการฝึกวิชาทหารต่อไป

ศูนย์ฝึกย่อยกองพันทหารราบ ศูนย์การกำลังสำรอง ได้รับมอบหมายภารกิจจากโรงเรียนรักษาดินแดน ศูนย์การกำลังสำรอง หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน กระทรวงกลาโหม ให้เป็นหนึ่งในหน่วยฝึกวิชาทหารส่วนกลาง โดยครูฝึก อาคารสถานที่และการบริหารจัดการด้านต่างๆ ล้วนมาจากกำลังพล สิ่งอุปกรณ์และยุทโธปกรณ์ภายในกองพันทหารราบ ศูนย์การกำลังสำรองทั้งสิ้น เพื่อเป็นการพัฒนาการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่ทางกองทัพบกได้กำหนดไว้และความต้องการของนักศึกษาวิชาทหาร ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาและประเมินการจัดการฝึกสอนนักศึกษาวิชาทหาร การปฏิบัติงานของบุคลากร รวมทั้งประเมินคุณภาพและความเพียงพอของสิ่งอุปกรณ์สนับสนุนการฝึกสอนของศูนย์ฝึกย่อยตามสภาพความเป็นจริง จึงได้ทำการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาให้การฝึกสอนนักศึกษาวิชาทหาร ในส่วนของศูนย์ฝึกย่อยกองพันทหารราบ ศูนย์การกำลังสำรอง มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นและมีผลสัมฤทธิ์บรรลุตามวัตถุประสงค์ทางราชการต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อประเมินผลการฝึกสอนนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ในส่วนของศูนย์ฝึกย่อยกองพันทหารราบ ศูนย์การกำลังสำรอง

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการฝึกสอนนักศึกษาวิชาทหาร ตามรูปแบบการประเมินของโดนัลด์ แอล เคิร์กแพทริก (Donald L. Kirkpatrick)

1.3 สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานการวิจัยที่ 1 การประเมินผลการจัดการฝึกสอนนักศึกษาวิชาทหาร กรณีศึกษาศูนย์ฝึกย่อยกองพันทหารราบ ศูนย์การกำลังสำรอง มีแนวโน้มไปในแนวทางที่ดี

สมมติฐานการวิจัยที่ 2 ผู้เข้ารับการฝึกสอนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อการประเมินปฏิบัติการ การประเมินการเรียนรู้ การประเมินพฤติกรรม การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นเกิดต่อองค์การแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 2.1 ช่วงเวลาที่เข้ารับการฝึกที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประเมินปฏิบัติการ การประเมินการเรียนรู้ การประเมินพฤติกรรม การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นเกิดต่อองค์การแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 2.2 การเดินทางมาฝึกศึกษาที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประเมินปฏิบัติการ การประเมินการเรียนรู้ การประเมินพฤติกรรม การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นเกิดต่อองค์การแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 2.3 อาชีพที่คาดหวังไว้เมื่อสำเร็จการศึกษาที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประเมินปฏิบัติการ การประเมินการเรียนรู้ การประเมินพฤติกรรม การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นเกิดต่อองค์การแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 2.4 สถานภาพสมรสของบิดา-มารดาที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประเมินปฏิบัติการ การประเมินการเรียนรู้ การประเมินพฤติกรรม การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นเกิดต่อองค์การแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 2.5 รายได้เฉลี่ยรวมของครอบครัวต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประเมินปฏิบัติการ การประเมินการเรียนรู้ การประเมินพฤติกรรม การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นเกิดต่อองค์การแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 2.6 เกรดเฉลี่ยการศึกษาปีที่ผ่านมาที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประเมินปฏิบัติการ การประเมินการเรียนรู้ การประเมินพฤติกรรม การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นเกิดต่อองค์การแตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 2 ที่เข้ารับการฝึกสอนโดย ศูนย์ฝึกย่อยกองพันทหารราบ ศูนย์การกำลังสำรอง ปีการศึกษา 2558 จาก 34 สถานศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 1,331 คน

1.4.2 ขอบเขตของเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้มุ่งประเมินผลการจัดการฝึกสอนนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 2 ที่เข้ารับการฝึกสอนโดย ศูนย์ฝึกย่อยกองพันทหารราบ ศูนย์การกำลังสำรอง ปีการศึกษา 2558 โดยใช้รูปแบบการประเมินของโดนัลด์ แอล เคิร์กแพทริก (Donald L. Kirkpatrick) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่

1.4.2.1 การประเมินปฏิกิริยาตอบสนอง (Reaction Evaluation) การประเมินในขั้นนี้วัตถุประสงค์เพื่อจะให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้สึกอย่างไรจากการฝึกอบรม เช่น ความพึงพอใจที่ได้รับจากการฝึกอบรม

1.4.2.2 การประเมินการเรียนรู้ (Learning Evaluation) เป็นการประเมินผลที่มีวัตถุประสงค์เพื่อจะให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้ เกิดความเข้าใจและได้ทักษะอะไรบ้าง

1.4.2.3 การประเมินพฤติกรรม (Behavior Evaluation) การประเมินพฤติกรรมมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบว่า ผู้เข้ารับการอบรมได้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการทำงานไปในทิศทางที่พึงประสงค์หรือไม่ จากกลุ่มผู้ผ่านการอบรม

1.4.2.4 การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กร (Result Evaluation) การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กร เพื่อจะรู้ว่า การฝึกอบรมได้ก่อให้เกิดผลดีต่อหน่วยงาน สถานศึกษาอย่างไรบ้าง

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยในครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงผลสัมฤทธิ์ของการจัดการฝึกสอนนักศึกษาวิชาทหารตลอด 2 ปีที่ผ่านมาของศูนย์ฝึกย่อยกองพันทหารราบ ศูนย์การกำลังสำรอง ว่ามีมากน้อยเพียงใดในทัศนะของนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 2 รุ่นปีพุทธศักราช 2558 ซึ่งเข้ารับการฝึกสอนกับหน่วยตั้งแต่เข้ามาเป็นนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 1 ในปีพุทธศักราช 2557 ดังนี้

1.5.1 ได้ทราบถึงความพึงพอใจ ทัศนคติที่มีต่อการฝึก การเรียนรู้ทักษะตลอดจนพฤติกรรมการนำความรู้ไปใช้ ผลกระทบทางพฤติกรรมและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อหน่วยงาน สถานศึกษาของนักศึกษาวิชาทหารที่ผ่านการฝึกศึกษาจากศฝ.ย่อย พัน.ร.ศสร.

1.5.2 เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาและผู้เกี่ยวข้องในการฝึกนักศึกษาวิชาทหาร ได้นำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการฝึกสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.6 นิยามศัพท์

1.6.1 **ครูฝึก** หมายถึง ผู้ทำหน้าที่ สอน ฝึกอบรมนักศึกษาวิชาทหารตามหลักสูตรที่กระทรวงกลาโหมกำหนด

1.6.2 **นักศึกษา** หมายถึง บุคคลซึ่งกำลังศึกษาในสถานศึกษาใดสถานศึกษาหนึ่งตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่าขึ้นไป

1.6.3 **นักศึกษาวิชาทหาร** หมายถึง บุคคลซึ่งมีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กำหนด ไว้ในกฎกระทรวงกลาโหม และอยู่ในระหว่างการฝึกวิชาทหาร ตามหลักสูตรที่กระทรวงกลาโหมกำหนด ใช้คำย่อว่า นศท.

1.6.4 **ผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร** หมายถึง บุคคลที่กองทัพบกแต่งตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือปกครองบังคับบัญชานักศึกษาวิชาทหารของสถานศึกษาวิชาทหาร ทั้งนี้ต้องผ่านการฝึกอบรมตามหลักสูตรของกองทัพบก โดยแยกประเภทได้ดังนี้

1.6.4.1 **ผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารพิเศษ** คือ ผู้ที่ดำรงตำแหน่งระดับสูงของสถานศึกษาวิชาทหาร ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการปกครองและการฝึก เช่น บุคคลในตำแหน่งอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ เจ้าของหรือผู้จัดการสถานศึกษาวิชาทหาร หรือผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกองขึ้นไปในส่วนราชการพลเรือนที่เกี่ยวข้องกับการฝึกนักศึกษาวิชาทหาร โดยได้รับการแต่งตั้งจาก กองทัพบก ใช้คำย่อว่า “ผกท.พ.”

1.6.4.2 **ผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร** คือ ผู้ที่ดำรงตำแหน่งต่างๆ ของสถานศึกษาวิชาทหาร แต่มีอาวุโสรองลงมาจากบุคคล ในข้อ 1.6.4.1 เช่น อาจารย์, ครู เจ้าหน้าที่บริหาร หรือเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกโดยตรงกับการปกครองบังคับบัญชา และการฝึกนักศึกษาวิชาทหาร โดยได้รับการแต่งตั้งจาก กองทัพบก ใช้คำย่อว่า “ผกท.”

1.6.4.3 **ผู้ช่วยผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร** คือ ผู้ที่ดำรงตำแหน่งต่างๆ ของสถานศึกษา แต่มีอาวุโสรองลงมาจากบุคคล ในข้อ 1.6.4.2 โดยได้รับการแต่งตั้งจาก กองทัพบก ใช้คำย่อว่า “ผช.ผกท.”

1.6.5 สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้ วิทยาลัย สถาบันมหาวิทยาลัย หน่วยงานการศึกษา หน่วยงานอื่นของรัฐหรือเอกชน ที่มีอำนาจหน้าที่ หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา

1.6.6 สถานศึกษาวิชาทหาร หมายถึง สถานศึกษาที่ได้รับอนุมัติจากหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน ให้เปิดการฝึกวิชาทหาร

1.6.7 การฝึก หมายถึง การหัด การสอน การอบรมวิชาทหารทั้งในและนอกห้องเรียน

1.6.8 การฝึกวิชาทหาร หมายถึง การดำเนินการอันเกี่ยวกับการฝึกศึกษาและกิจกรรมทางทหาร รวมทั้งการดำเนินการทางธุรการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้กำลังพลสำรองที่เหมาะสม

1.6.9 การฝึกภาคสนาม หมายถึง การฝึก การหัด โดยนำนักศึกษาวิชาทหารที่จบการฝึกในภาคปกติแล้ว ออกไปดำเนินการฝึกในภูมิประเทศ

1.6.10 การปลูกฝังและสร้างเสริมอุดมการณ์ หมายถึง การทำให้เกิดขึ้นและเพิ่มพูนจิตสำนึก ค่านิยม และทัศนคติ ซึ่งนำไปสู่ความเชื่อมั่น ศรัทธา ในการปฏิบัติตนตามแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

1.6.11 ปีการศึกษา หมายถึง ห้วงระยะเวลาที่กำหนดการฝึกวิชาทหารในแต่ละปี โดยเริ่มตั้งแต่เดือน มิถุนายน ถึง พฤษภาคม ของปีถัดไป

1.6.12 การสอบ หมายถึง การวัดความรู้ที่ได้รับการศึกษาตลอดปีการศึกษาของนักศึกษาวิชาทหารแต่ละคน โดยถือเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพื่อเลื่อนชั้นสูงขึ้นในปีต่อไปและให้กระทำทุกชั้นปี เมื่อจบการฝึกศึกษา

1.6.13 หน่วยฝึกนักศึกษาวิชาทหาร หมายถึง สถานศึกษาที่ได้รับอนุมัติจาก หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน ให้เปิดการฝึกวิชาทหาร

1.6.14 การประเมินการฝึกสอน หมายถึง การประเมินความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อลักษณะการเรียนการสอน การประเมินที่มีต่อครูฝึก และประเมินความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการบริหารจัดการรวมไปถึงสิ่งอำนวยความสะดวกที่สนับสนุนการเรียนการสอน

1.6.15 ผลสัมฤทธิ์จากการฝึกสอน หมายถึง ความรู้ความสามารถที่ได้รับหลังจากการฝึกศึกษาตามหลักสูตรประกอบเวลาและคะแนนสอบ สำหรับนักศึกษาวิชาทหาร นศท. ชั้นปีที่ 2

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินผลการจัดการฝึกสอนนักศึกษาวิชาทหาร กรณีศึกษา ศูนย์ฝึกล้อยกองพันทหารราบ ศูนย์การกำลังสำรอง ผู้วิจัยขอเสนอแนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องตามลำดับ ดังนี้

- 2.1 แนวคิดในการประเมินผลการฝึกอบรม/การฝึกสอน
- 2.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผล
- 2.3 แนวคิดการประเมินผลการฝึกอบรมตามรูปแบบของโดนัลด์ แอล เคิร์กแพทริก

(Donald L. Kirkpatrick)

- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการฝึกและศึกษาวิชาทหารสำหรับนักศึกษาวิชาทหาร
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.6 กรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 แนวคิดในการประเมินผลการฝึกอบรม / การฝึกสอน

ความหมาย มีผู้ให้ความหมายของการประเมินไว้ ดังนี้

สมคิด พรหมจ้อย¹ ได้กล่าวว่า การประเมิน (Evaluation) เป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดสารสนเทศ เพื่อช่วยให้ผู้บริหารตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพสูง

$$\begin{array}{ccccccc} \text{การประเมิน} & = & \text{การวัด} & + & \text{การตัดสินใจ} \\ \text{(Evaluation)} & & \text{(Measurement)} & & \text{(Judgement)} \end{array}$$

การประเมินเป็นการตรวจสอบความก้าวหน้าของโครงการหรือแผนงานตลอดจนการพิจารณาผลสัมฤทธิ์ของโครงการหรือแผนงานนั้นๆ ว่ามีมากน้อยเพียงใด การประเมินผลเป็น

¹ สมคิด พรหมจ้อย, *เทคนิคการประเมินโครงการ*, พิมพ์ครั้งที่ 4, (นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2546), 29.

กระบวนการบ่งชี้ถึงคุณค่าของโครงการ/แผนงาน กล่าวคือ แผนงาน/โครงการที่ได้ดำเนินการไปแล้ว ได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการและแผนงานหรือไม่เพียงใด สามารถทำได้ทั้งการประเมินก่อนเริ่มโครงการ ขณะที่แผนงาน/โครงการกำลังดำเนินอยู่ และหลังจากการดำเนินงานได้สิ้นสุดลงแล้ว

Norman E. Gronlund² ได้ให้ความหมาย การประเมินผลการเรียนรู้ โดยกล่าวว่า การประเมินผลเป็นกระบวนการอันมีระบบในอันที่จะกำหนดขนาดหรือจำนวนที่ซึ่งนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน ตามความหมายนี้มีลักษณะที่สำคัญแสดงให้เห็น 2 ประการ คือ ประการแรกการประเมินผลเปรียบได้เหมือนกับกระบวนการอย่างมีระบบ (systematic process) และประการที่สอง การประเมินผลสมมติเสมอว่า วัตถุประสงค์ทางการเรียนการสอน (instructional objectives) กำหนดขึ้นไว้เพื่อการประเมินผลอย่างชัดเจน นั่นคือ การประเมินผลเป็นการพิจารณาความสอดคล้องกันระหว่างการกระทำกับวัตถุประสงค์

Gay, R.L.³ ให้ความหมายของการประเมิน (Evaluation) ว่าเป็นกระบวนการที่มีระบบในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อตัดสินว่าอยู่ในระดับใด บรรลุจุดประสงค์หรือมีผลสัมฤทธิ์แค่ไหน และเพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจ

อุทุมพร ทองอุไทย⁴ ได้กล่าวว่า การประเมิน (Evaluation) ได้เริ่มต้นราว ค.ศ.1930 สมัยที่ R. Tyler เสนอว่าการตรวจสอบทางการศึกษา คือการศึกษาการเปลี่ยนแปลงของนักเรียนอันเป็นผลมาจากวิธีการศึกษา เขาใช้เทอมว่า “การประเมิน” ในความหมายถึง ชุดของวิธีการต่างๆ สำหรับวัดการเปลี่ยนแปลงของผู้เรียน ซึ่งหมายความถึงการเปลี่ยนแปลงอันมีผลมาจากการสอนของผู้สอนและหลักสูตร การประเมินเน้นที่จุดมุ่งหมายของการสอน ซึ่งมีความแตกต่างแล้วแต่ครูแต่ละคน โรงเรียนแต่ละโรง หลักสูตรแต่ละแห่ง และระบบการฝึกศึกษาแต่ละแห่ง การประเมินจึงแตกต่างกันไปแล้วแต่ความเหมาะสม ดังนั้นการประเมินจึงมิได้มุ่งเฉพาะการเปลี่ยนแปลงในตัวผู้เรียน แต่ครอบคลุมถึงผลอันเกิดจากหลักสูตร จากวิชาเรียน และจากวิธีการสอนด้วย

² Norman E. Gronlund, *Measurement and Evaluation in Teaching*, 3ed, (New York: Macmillan Publishing Co., Inc., 1978), 6.

³ R.L. Gay, *Educational Evaluation and Measurement*, 2ed, (Singapore: Macmillan Publishing Co., Inc., 1991), 6.

⁴ อุทุมพร ทองอุไทย, *การประเมินทางการศึกษา*, (กรุงเทพฯ: ประชากรพิมพ์, 2520), 5-6.

สมคิด บางโม⁵ กล่าวว่า การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการ เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของบุคคล โดยมุ่งเพิ่มพูน ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) และทัศนคติ (Attitude) อันจะนำไปสู่การยกระดับมาตรฐานการทำงานให้ สูงขึ้น ทำให้บุคคลมีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน และองค์การบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ดังนั้นจะเห็นว่าการฝึกอบรมเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาบุคคลนั่นเอง

อมรรัตน์ ศรีสุรินทร์⁶ ได้กล่าวว่า การฝึกสอน หมายถึง การยกระดับผลการทำงานของมนุษย์ ดังนั้นมันจึงเกี่ยวข้องกับการสอน การฝึกอบรม การให้คำปรึกษา และการเป็นที่ปรึกษา มันมีความแตกต่างในรายละเอียด ทว่ามีความสำคัญ ซึ่งเป็นสิ่งที่เราต้องทำความเข้าใจ ที่สำคัญก็คือ การฝึกสอนจะมีอยู่สองด้านด้วยกัน ด้านแรกคือการเน้นที่ผลงาน ซึ่งหมายความว่ามันเกี่ยวข้องกับการช่วยให้คนทำงานให้เต็มศักยภาพของตน และด้านที่สองคือการเน้นที่ตัวบุคคล ซึ่งหมายความว่าบุคคลที่ถูกฝึกสอนจะถูกมองว่าเป็นคนมีวิสัยทัศน์ที่มีความสำคัญ

การฝึกสอนเมื่อเปรียบเทียบกับการฝึกอบรมจะมีความแตกต่างกันตรงที่ การฝึกอบรมจะเน้นที่คนสอนและเนื้อหาวิชาเป็นศูนย์กลาง การฝึกสอนจะเน้นที่ตัวผู้เข้ารับการฝึกอบรม ผู้ฝึกสอนที่ดีที่สุดคือ คนที่ทำตัวเป็นกระจกให้ผู้เข้ารับการอบรม เพื่อที่ว่าผู้เข้ารับการอบรมจะมองเห็นตนเอง และรู้จักตนเองดีขึ้นโดยการใช้เทคนิควิธีการที่ถูกต้อง อ่อนตัวตามความต้องการของผู้รับการอบรม และสถานการณ์ในขณะนั้น⁷

กล่าวโดยสรุป การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการอย่างเป็นระบบที่องค์กรจัดขึ้นเพื่อสร้าง ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ ความสามารถในการทำงาน และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมรวมทั้งทัศนคติที่ไม่พึงประสงค์ของบุคลากร เพื่อให้บุคลากรมีคุณภาพและมีสมรรถนะตามที่ต้องการ คาดหวัง ซึ่งจะช่วยให้สามารถ ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของ องค์กรต่อไป

⁵ สมคิด บางโม, *เทคนิคการฝึกอบรมและการประชุม*, พิมพ์ครั้งที่ 4, (กรุงเทพฯ: วิทย์พัฒน์, 2551), 13.

⁶ อมรรัตน์ ศรีสุรินทร์, *ฝึกสอนให้เกิดประสิทธิผลใน 1 สัปดาห์*, (กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น, 2549), 9.

⁷ เรื่องเดียวกัน, 19.

อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรमान⁸ ได้ให้ความหมาย การประเมินผลการฝึกอบรมแฝง ความหมายทั้งการประเมินกระบวนการฝึกอบรม และประเมินผลของการฝึกอบรม ดังนั้น การประเมินผลการฝึกอบรมจึงเริ่มตั้งแต่ การวิเคราะห์โครงการอบรมที่สร้างขึ้นว่า สามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงไร ประเมินวิทยากร เนื้อหาหลักสูตร ตลอดจนประเมินผลการอบรมว่า สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ และสอดคล้องกับเกณฑ์เชิงคุณภาพและมาตรฐานมากน้อยเพียงไร

วิจิตร อาวะกุล⁹ ได้กล่าวว่า การประเมินผลการฝึกอบรม สรุปสาระสำคัญ 3 ประการ ดังนี้

1. การประเมินผลการฝึกอบรมเป็นกระบวนการสังเกตพฤติกรรมก่อนที่ได้รับการฝึกอบรมกับหลังว่าเกิดผลแตกต่างกันอย่างไร
2. เปรียบเทียบวัตถุประสงค์การฝึกอบรมที่ต้องการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามเกณฑ์ จนถึงระดับที่ต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงไป
3. พิจารณาตัดสินถึงผลการฝึกอบรมที่ออกมานั้นเป็นที่พอใจ ไม่พอใจเพียงไร เพื่อให้มีการแก้ไขปรับปรุงในครั้งต่อไป

จากความหมายการประเมินผลการฝึกอบรมต่างๆที่กล่าวมานั้น สามารถสรุปได้ว่า การประเมินผลการฝึกอบรมเพื่อตรวจสอบว่างานได้บรรลุตามความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์หรือไม่ อย่างไร จำเป็นต้องได้รับการวางแผนอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะช่วยให้ทราบว่า การจัดการฝึกอบรมนั้นมี ประโยชน์ คุ่มค่า บรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่อย่างไร

ความสำคัญ

อมรรัตน์ ศรีสุรินทร์¹⁰ ได้กล่าวว่า ในโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเช่นทุกวันนี้ วิธีที่ดีที่สุดสำหรับการพัฒนาบุคลากรและสร้างทีมงานให้ก้าวทันความเปลี่ยนแปลงในโลก คือ การพัฒนา

⁸ อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรमान, *คู่มือการประเมินโครงการฝึกอบรม*, (กรุงเทพฯ: ฟีนีქซ์ บลิซซิ่ง, 2533), 2.

⁹ วิจิตร อาวะกุล, *การฝึกอบรม*, พิมพ์ครั้งที่ 2, (กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540), 250.

¹⁰ อมรรัตน์ ศรีสุรินทร์, *ฝึกสอนให้เกิดประสิทธิผลใน 1 สัปดาห์*, (กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น, 2549), 34.

บุคลากรเหล่านั้นรู้จักนำศักยภาพที่มีออกมาใช้ให้มากที่สุด และสามารถรับมือกับปัญหาด้วยตนเอง เราขอเรียกวิธีการนี้ว่า การฝึกสอน ด้วยกระแสโลกาภิวัตน์ที่หลายสิ่งหลายอย่างเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วมาก จนเราไม่แน่ใจว่าทางเลือกหรือวิธีการที่ครั้งหนึ่งเราเคยใช้อย่างได้ผลจะเป็นวิธีการที่ใช้ได้อีกต่อไปในยุคสมัยหน้า นั่นหมายถึงการแก้ปัญหาในวันนี้ด้วยวิธีการของเมื่อวานนี้ดูจะเป็นวิธีที่เสี่ยงมาก การปรับตัวต่อสถานการณ์และการตัดสินใจที่รวดเร็วจึงเป็นสิ่งจำเป็นมาก การฝึกสอนจะเป็นสิ่งช่วยให้คนมีการรับรู้มากขึ้น และสร้างความรับผิดชอบกับบุคลากรนั้นๆ

จุดมุ่งหมายในการประเมินผลโครงการฝึกอบรม

การประเมินผลโครงการฝึกอบรม มีจุดมุ่งหมายหลายประการ¹¹ ดังนี้

1. การประเมินความคุ้มค่าและการบรรลุเป้าหมายของโครงการ
2. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารโครงการในการช่วยให้ผู้บริหารมีการตัดสินใจที่ถูกต้อง
3. เพื่อบริการข้อมูลให้แก่ฝ่ายบริหารขององค์การในการพิจารณาแผน นโยบาย และวัตถุประสงค์ขององค์การ
4. เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงการดำเนินงานของโครงการฝึกอบรม
5. เพื่อวิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของโครงการฝึกอบรม

กระบวนการประเมินผลโครงการ

การประเมินผลโครงการฝึกอบรมแยกออกได้เป็น 6 ขั้นตอน¹² ดังนี้

1. ศึกษาวัตถุประสงค์ของโครงการฝึกอบรมให้ชัดเจน
2. กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินผลว่าต้องการประเมินเพื่ออะไร
3. การวางแผนการประเมิน
4. การสร้างเครื่องมือประเมิน
5. การดำเนินการเก็บข้อมูลแล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ แปลผลและสรุป
6. เขียนรายงานประเมินผลต่อผู้รับผิดชอบ

¹¹ สมคิด บางโม, *เทคนิคการฝึกอบรมและการประชุม*, พิมพ์ครั้งที่ 4, (กรุงเทพฯ: วิทยพัฒน์, 2551), 119.

¹² เรื่องเดียวกัน, 119-120.

2.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผล

การประเมินผล (Evaluation) เป็นการวัดผลโดยเปรียบเทียบสิ่งที่ถูกประเมินกับเกณฑ์มาตรฐานทั้งนี้เพื่อตัดสินคุณค่า ผลประโยชน์ และความคุ้มค่าที่ได้รับจากสิ่งที่ถูกประเมินนั้น ยุคสมัยของการประเมินเริ่มตั้งแต่ก่อนปี ค.ศ. 1900 และมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ในแต่ละยุคของการประเมินมีแนวคิดทฤษฎีของนักประเมิน ที่สำคัญๆเกิดขึ้นมากมาย

รูปแบบการประเมิน จะเป็นกรอบหรือแนวคิดที่สำคัญที่แสดงให้เห็นถึงกระบวนการหรือรายการประเมิน การจะใช้รูปแบบการประเมินใด จึงอยู่ที่จุดเน้นและจุดมุ่งหมายของการประเมิน ซึ่งรูปแบบการประเมินโดยทั่วไปนิยมแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม¹³ คือ

1. **รูปแบบการประเมินที่เน้นจุดมุ่งหมาย (Objective Based Model)** เป็นรูปแบบที่เน้นการตรวจสอบผลที่คาดหวังว่าเกิดขึ้นหรือไม่ หรือประเมินโดยตรวจสอบผลที่ระบุไว้ในจุดมุ่งหมายเป็นหลัก โดยดูว่าผลที่เกิดจากการปฏิบัติงานบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ เช่น รูปแบบการประเมินของไทเลอร์ (Tyler) เคิร์กแพทริก (Kirkpatrick) ครอนบาค (Cronbach) เป็นต้น

2. **รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินคุณค่า (Judgemental Evaluation Model)** เป็นรูปแบบการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลสารสนเทศสำหรับกำหนดและวินิจฉัยคุณค่าของโครงการนั้น เช่น รูปแบบการประเมินของ สเตค (Stake) โพรวัส (Provus) สคริฟเว่น (Scriven) เป็นต้น

3. **รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินใจ (Decision – Oriented Evaluation Model)** เป็นรูปแบบการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูล และข่าวสารต่างๆ เพื่อช่วยผู้บริหารในการตัดสินใจเลือกทางเลือกต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง เช่น รูปแบบการประเมินของเวลช์ (Welch) อัลคิน (Alkin) สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) เป็นต้น

¹³ สมคิด พรหมจ้อย, *เทคนิคการประเมินโครงการ*, พิมพ์ครั้งที่ 4, (นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2546), 42.

กระผมขอแนะนำเสนอรายละเอียด ทฤษฎีของนักประเมินที่สำคัญ 2 ท่าน ได้แก่ ทฤษฎีของ สคริฟเว่น (Scriven) และทฤษฎีของ สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ดังนี้¹⁴

2.2.1 แนวคิดทางการประเมินของ Michael Scriven แนวคิดทางการประเมินของ Scriven มุ่งในเรื่อง Consumer-Oriented Evaluation โดยเน้นความต้องการจำเป็นของ Consumer หรือเป็นการประเมินแบบ Need Based Evaluation ตามแนวคิดของ Scriven การประเมินเป็นการตัดสินคุณค่า (merit, worth, value) ความสำคัญ (significance) ของสิ่งที่มุ่งประเมินเมื่อเทียบกับเกณฑ์ (criteria) เช่นในเรื่องต้นทุน (costs) และความคุ้มค่า (benefits) โดยเกณฑ์การประเมินจำแนกได้เป็นเกณฑ์สัมบูรณ์ (absolute criteria) ซึ่งกำหนดระดับคุณภาพมาตรฐานซึ่งเป็นเกณฑ์จุดตัดที่ยอมรับได้ และเกณฑ์สัมพัทธ์ (relative criteria) ซึ่งกำหนดคุณภาพโดยการเปรียบเทียบกับสิ่งที่เคยทำในอดีต บทบาทหน้าที่ของผู้ประเมินต้องทำการตัดสินคุณค่าของสิ่งที่ประเมิน ส่วนบทบาทของการประเมินนอกจาก Goal Based Evaluation ซึ่งประเมินผลลัพธ์อิงวัตถุประสงค์ของโครงการตามแนวคิดการประเมินแบบ Tylerian แล้ว Scriven ยังได้เสนอการประเมินแบบ Goal Free Evaluation ซึ่งประเมินผลที่เกิดขึ้นจริงทั้งหมดของโครงการทั้งผลที่คาดหวังและไม่คาดหวัง ผลทางบวกและลบ และนอกจากจะประเมินผลสรุป (Summative Evaluation) ซึ่งเป็นการประเมินผลลัพธ์ (Product Evaluation) ตัดสินคุณค่าเมื่อโครงการสิ้นสุดลง แล้ว Scriven ยังได้เสนอว่าควรมีการประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) ระหว่างการดำเนินโครงการซึ่งเป็นการประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) ทั้งนี้เพื่อการพัฒนาปรับปรุงให้โครงการสามารถดำเนินไปได้ดีและตอบสนองความต้องการจำเป็นของ Consumer นอกจากนี้ Scriven ยังได้กล่าวถึงการประเมินแบบ Intrinsic และ Payoff โดย Intrinsic Evaluation เป็นการประเมินเกี่ยวกับเป้าหมาย, โครงสร้าง, ระเบียบวิธีการ, คุณลักษณะและทัศนคติของ staff, การอำนวยความสะดวก, ความน่าเชื่อถือ ส่วน Payoff Evaluation เป็นการประเมินเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดกับ clients (Scriven, M., 1998; Scriven, M., 2001; Scriven, M., 2007; Scriven, M., 2011)

¹⁴ ศุภามณ จันทร์สกุล, “ยุคสมัยของการประเมินผลและแนวคิดทฤษฎีของนักประเมิน,” EAU HERITAGE JOURNAL Science and Technology, <https://www.tci-thaijo.org/index.php/EAUHJSci/article/viewFile/25517/21675> (สืบค้นเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2559).

จุดเด่นในแนวคิดของ Scriven คือ Goal Free Evaluation ซึ่งประเมินผลที่เกิดขึ้นจริงทั้งหมดของโครงการ ทั้งผลที่คาดหวังและไม่คาดหวัง ผลทางบวกและลบ ซึ่งแตกต่างจากแนวทางการประเมินแบบเดิมซึ่งอิงเพียงวัตถุประสงค์ของโครงการอย่างเดียว

2.2.2 แนวคิดทางการประเมิน CIPP Model ของ Daniel L. Stufflebeam ในแนวคิดการประเมิน CIPP Model การประเมินเป็นกระบวนการที่เป็นระบบเกี่ยวข้องกับคุณภาพคุณค่า(Merit/Worth) และความสำคัญ (Significance) ของสิ่งที่มีประเมินเพื่อใช้ในการตัดสินใจ (decision making) โดยมาตรฐานของการประเมินอยู่บนหลักของประโยชน์ (Utility) ความเป็นไปได้ (Feasibility) ความชอบธรรม(Propriety) ความถูกต้อง (Accuracy) ในการประเมินCIPP Model นักประเมิน (Evaluator) ต้องร่วมมือกับผู้ใช้การประเมิน (Client/Stakeholder) ในสิ่งที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้ได้รับผลประโยชน์ (Beneficiaries) ความต้องการจำเป็นของผู้ใช้การประเมินในทุกขั้นตอนของ CIPP ซึ่งประกอบด้วย

Context evaluation เป็นการประเมินบริบทซึ่งเกี่ยวข้องกับความต้องการจำเป็นของผู้ได้รับผลประโยชน์ (beneficiaries' needs) สินทรัพย์ (assets)ที่มี และปัญหา (problems) ภายใต้บริบทสิ่งแวดล้อมในการประเมินซึ่งรวมถึงการเมืองในการประเมิน(political dynamics) ด้วย โดยการประเมินบริบทจะเกี่ยวข้องกับ core values ในการกำหนดเป้าหมาย(Goal-setting tasks)

Input evaluation เป็นการประเมินสิ่งนำเข้าเพื่อการวางแผน(plans) การเลือกกลยุทธ์ (strategies) ที่ตอบสนองต่อ needs และมีความเป็นไปได้ ตลอดจนงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับแผนงาน (budgets of the selected approach)

Process เป็นการประเมินกระบวนการในการดำเนินงานของโครงการซึ่งเกี่ยวข้องกับการติดตาม (monitor) รวมถึงเอกสาร (document) และกิจกรรมต่างๆ (activities)

Product เป็นการประเมินผลผลิตและผลที่ได้จากโครงการ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการประเมินดังนี้

1. การประเมินผลกระทบ (impact evaluation) การประเมินประสิทธิผล คุณภาพ และความสำคัญของผลลัพธ์ที่ได้ (effectiveness evaluation) การประเมินความสำเร็จและความต่อเนื่อง (sustainability evaluation) การประเมินเพื่อขยายความสำเร็จของโครงการนำไปประยุกต์ใช้กับโครงการอื่น (transportability evaluation)

2. การประเมิน CIPP Model มีบทบาทของการประเมินในเชิงการประเมิน

ความก้าวหน้า (formative evaluation) และการประเมินผลสรุป (summative evaluation) ดังนี้

- บทบาทของการประเมินความก้าวหน้า : การใช้ข้อมูลของ CIPP เป็นแนวทางชี้แนะ (guidance) ช่วยในการตัดสินใจพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานในขณะที่โครงการกำลังดำเนินอยู่เพื่อคุณภาพของโครงการ

- บทบาทของการประเมินผลสรุป : การใช้ข้อมูลของ CIPP ในการตัดสินใจคุณภาพ ความคุ้มค่าและความสำคัญของโครงการเมื่อโครงการสิ้นสุดลงแล้ว (Stufflebeam, 2007; Stufflebeam and Shinkfield, 2007)

จุดเด่นของการประเมินแบบ CIPP คือมีทั้งการประเมินแบบ Formative ซึ่งประเมินระหว่างการดำเนินโครงการและ Summative ซึ่งประเมินเมื่อโครงการสิ้นสุดลงแล้ว ดังนั้นการนำแนวคิด CIPP มาใช้ในการประเมินโครงการไม่ควรใช้แค่เพียงสรุปผลโครงการเมื่อโครงการสิ้นสุดไปแล้วเพียงอย่างเดียวเท่านั้น ซึ่งเป็นการนำไปใช้ที่ผิดหลักการของ CIPP

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นว่าแนวคิดทางการประเมินของ Scriven เป็นการประเมินที่เน้นไปทางการตัดสินคุณค่า ความสำคัญของตัวโครงการเทียบกับเกณฑ์ ซึ่งเป็นการประเมินในทางกว้างมากกว่าทางยาว ส่วนแนวคิดทางการประเมิน CIPP Model ของ Stufflebeam จะเน้นหนักไปทางด้านคุณภาพ คุณค่า และความสำคัญของสิ่งที่มุ่งประเมินเพื่อใช้ในการตัดสินใจ เป็นการประเมินที่เน้นไปทางข้าง(รายละเอียดของตัวโครงการ) มากกว่าทางยาว เพื่อให้ครอบคลุมทั้งระบบของโครงการ จะประเมินระหว่างการดำเนินโครงการและเมื่อโครงการสิ้นสุดลงแล้ว โดยผู้ประเมินต้องร่วมมือกับผู้ใช้งานประเมินอีกด้วย

ในส่วนของงานวิจัยนี้มุ่งไปที่การประเมินผลการฝึกสอนนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 2 ที่สำเร็จการฝึกศึกษาไปแล้ว นั้นหมายถึงต้องประเมินแบบ Summative นั่นคือ เป็นการประเมินเมื่อโครงการสิ้นสุดลงแล้ว โดยตรวจสอบผลที่ระบุไว้ในจุดมุ่งหมายเป็นหลัก โดยดูว่าผลที่เกิดจากการปฏิบัติงานบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ มุ่งเน้นผลการประเมินในทางลึกมากกว่าทางกว้าง กล่าวคือ มุ่งเน้นไปที่ผลสัมฤทธิ์ของการฝึกอบรมเป็นหลัก มิได้มุ่งเน้นไปที่ตัวโครงการมากนัก กระผม

จึงเลือกใช้การประเมินผลการฝึกอบรมตามรูปแบบของโดนัลด์ แอล เคิร์กแพทริก (Donald L. Kirkpatrick) ซึ่งจะอธิบายในตอนต่อไป

2.3 แนวคิดการประเมินผลการฝึกอบรมตามรูปแบบของโดนัลด์ แอล เคิร์กแพทริก(Donald L. Kirkpatrick)

การฝึกอบรมเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้รับการอบรมได้เพิ่มพูนประสบการณ์ด้านความรู้ ความเข้าใจ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และเจตคติของตน เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานในทางที่ดีขึ้น มีนักทฤษฎีการประเมินผลการฝึกอบรม ได้เสนอรูปแบบการประเมินผลการฝึกอบรมไว้มากมาย ซึ่งแต่ละรูปแบบก็มีความแตกต่างกันบ้าง ตามแต่ลักษณะของการฝึกอบรมที่ทำการประเมิน ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะกับการฝึกอบรมรูปแบบการประเมินการฝึกอบรมตามรูปแบบของโดนัลด์ แอล เคิร์กแพทริก เป็นรูปแบบหนึ่งที่น่าสนใจ เนื่องด้วยมีลักษณะการประเมินที่ตรงกับวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม โดยจะมุ่งเน้นผลการประเมินในทางลึกมากกว่าทางกว้าง กล่าวคือ มุ่งเน้นไปที่ผลสัมฤทธิ์ของการฝึกอบรมเป็นหลัก มิได้มุ่งเน้นไปที่ตัวโครงการมากนัก ซึ่งแตกต่างจากรูปแบบการประเมินแบบอื่น ๆ ที่มีลักษณะการประเมินกว้างเพื่อให้ครอบคลุมทั้งระบบของโครงการ อีกทั้งยังเป็นรูปแบบการประเมินที่จะนำไปประยุกต์ใช้กับโครงการในลักษณะใดก็ได้ ทั้งในแบบของการฝึกอบรม การสัมมนา การประชุมปฏิบัติการ ดังนั้นจึงเลือกนำมาเสนอในครั้งนี้ เคิร์กแพทริกได้พัฒนารูปแบบการประเมินผลการฝึกอบรม (Training Model) ที่เน้นการประเมินผลหลังโครงการอบรม 4 ระดับ¹⁵ ดังนี้

2.3.1 การประเมินปฏิกิริยาตอบสนอง (Reaction Evaluation)

เพื่อให้ทราบว่าผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมนั้นมีความรู้สึกอย่างไรต่อการฝึกอบรม วิธีการที่จะช่วยให้ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับปฏิกิริยาตอบสนองที่มีความหมายและตรงตามความเป็นจริงจากผู้เข้ารับการอบรม ได้แก่

¹⁵ สมคิด พรหมจ้อย, *เทคนิคการประเมินโครงการ*, พิมพ์ครั้งที่ 4, (นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2546), 58-63.

2.3.1.1 กำหนดให้แน่ชัดลงไปว่าต้องการได้รับข้อมูลอะไร เช่น ปฏิกริยาตอบสนองของเนื้อหาในหลักสูตรการฝึกอบรม วิธีการฝึกอบรม วิทยากร สถานที่ฝึกอบรม ระยะเวลา บรรยากาศการฝึกอบรม เป็นต้น

2.3.1.2 ออกแบบเครื่องมือหรือแบบสอบถามที่จะใช้ในการเก็บข้อมูล

2.3.1.3 ข้อคำถามที่ใช้ควรเป็นชนิดที่เมื่อได้รับข้อมูลหรือได้คำตอบแล้วสามารถนำคำตอบมาแปลงเป็นตัวเลขแจกแจงความถี่ หรือวิเคราะห์เชิงปริมาณได้

2.3.1.4 กระตุ้นให้ผู้รับการฝึกอบรมได้เขียนแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในข้อคำถามต่างๆ

2.3.1.5 เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้แสดงปฏิกริยาตอบสนองผ่านแบบสอบถามตามความเป็นจริง จึงไม่ควรให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเขียนชื่อตนเองลงไปแบบสอบถามและควรให้เวลาอย่างเพียงพอที่จะให้คำตอบครบทุกข้อ

แนวทางในการประเมินปฏิกริยา

1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับจากหลักสูตรการฝึกอบรมว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรม ได้รับความรู้ ความเข้าใจในระดับใด (มาก ปานกลาง น้อย) มีความรู้สึกต่อหลักสูตรอย่างไร ได้รับทักษะในการปฏิบัติเพิ่มขึ้นมากน้อยเพียงใด

2) ความคาดหวังที่จะได้รับและนำความรู้ทักษะที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

3) ความคิดเห็นต่อเนื้อหา/วิทยากรที่บรรยาย มีความเหมาะสมกันเพียงใด

4) ความคิดเห็นต่อสถานที่ โสตทัศนูปกรณ์ อีกทั้งระยะเวลาในการฝึกอบรมว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด

2.3.2 การประเมินการเรียนรู้ (Learning Evaluation)

มีวัตถุประสงค์เพื่อจะให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้และทักษะอะไรบ้าง มีเจตคติอะไรบ้างที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ทั้งนี้เพราะความรู้ ทักษะและเจตคติ ล้วนเป็นองค์ประกอบพื้นฐานสำคัญ ที่จะช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมต่อไป โดยที่ต้องวัดทั้งความรู้ ทักษะ และเจตคติของผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรม อีกทั้งวิเคราะห์ทั้งคะแนนรายข้อและคะแนนรวม โดยการเปรียบเทียบระหว่างก่อนและหลังการฝึกอบรม

แนวทางการประเมินการเรียนรู้

สามารถแยกเทคนิคและวิธีในการประเมิน ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ได้ดังนี้

1) ความรู้/ความคิด (Cognitive) ซึ่งเป็นการวัดความสามารถทางสมอง เช่น ความจำ ความเข้าใจการนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ เทคนิคและวิธีการที่ใช้ก็จะเป็นแบบทดสอบข้อเขียน ทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรม หรือจากแบบฝึกหัด

2) เจตคติ (Attitude) ซึ่งเป็นการวัดด้านความรู้สึก เช่น ความสนใจความรู้สึก ค่านิยม สามารถใช้วิธีการวัดได้หลายวิธี คือ ใช้แบบสอบถามเพื่อประเมินตนเอง บทบาทสมมติ พฤติกรรมในระหว่างเข้ารับการฝึกอบรม

3) ทักษะ (Skill) ซึ่งเป็นการวัดความสามารถในการปฏิบัติ เช่น ทักษะการพูด การเขียน การปฏิบัติหรือการเคลื่อนไหวต่างๆ สามารถใช้การทดสอบการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคล เช่น หลังจากรับการฝึกอบรมการผลิตคือการสอนแล้วให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมาปฏิบัติให้ดู

การใช้เครื่องมือวัดความรู้ ทักษะและเจตคติ มีอยู่ 2 แบบด้วยกัน คือ

1) ใช้แบบทดสอบวัดความรู้ ทักษะและเจตคติ ที่เป็นแบบวัดมาตรฐาน
2) สร้างแบบทดสอบขึ้นใช้เอง อาจใช้รูปแบบอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่าง หรือทุกอย่างต่อไปนี้ได้ เช่น

- แบบ “ถูก” หรือ “ผิด”
- แบบเห็นด้วย หรือ ไม่เห็นด้วย อาจเป็นมาตราส่วนประมาณค่า
- แบบเลือกตอบที่เห็นว่าถูกต้องที่สุด
- แบบเติมคำ / ข้อความลงในช่องว่าง

2.3.3 การประเมินพฤติกรรม (Behavior Evaluation)

การประเมินพฤติกรรมมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบว่า ผู้เข้ารับการอบรมได้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการทำงานไปในทิศทางที่พึงประสงค์หรือไม่ การประเมินผลในขั้นนี้ นับว่ายาก และใช้เวลามากกว่าการประเมินผลในสองขั้นแรก เพราะต้องออกไปติดตามประเมินผลในสถานที่ทำงานจริงๆ ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งมีคำถามอยู่หลายข้อที่ผู้ประเมินต้องตอบให้ได้ เช่น ควรจะออกไปประเมินผลเมื่อไร (1เดือน 3เดือน 6เดือน หรือ 1ปี ภายหลังจากมีการฝึกอบรม) และ จะเก็บข้อมูลจากใครจึงจะเชื่อถือได้มากที่สุด (จากผู้บังคับบัญชา จากเพื่อนร่วมงาน จาก

ผู้ใต้บังคับบัญชา หรือจากผู้เข้าร่วมการฝึกอบรม) กำหนดว่ามีพฤติกรรมการทำงานอะไรบ้างที่ คาดหวังจะให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและเตรียมคำถามเพื่อเก็บข้อมูล โดยที่

- 1) ควรมีการวัดพฤติกรรมการทำงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ทั้งก่อนและหลัง การฝึกอบรม
- 2) ระยะเวลาระหว่างการฝึกอบรมกับการประเมินผลหลังการฝึกอบรมนั้น ควร จะห่างกันพอสมควร เพื่อให้แน่ใจว่าการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานได้เกิดขึ้นจริงๆ และควรมี การประเมินหลายๆครั้ง เป็นระยะๆไป เช่นประเมินทุกๆ 3 เดือน
- 3) ควรเก็บข้อมูลหลายๆแห่ง เช่น ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน และจากกลุ่มผู้ที่ ผ่านการฝึกอบรม

แนวทางการประเมินพฤติกรรม

- 1) ใช้แนวความคิดการประเมินแบบก่อนและหลังการฝึกอบรม คือ วัดพฤติกรรม ก่อนผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมจะได้รับการถ่ายทอดความรู้จากวิทยากร แล้วเก็บผลของการวัดเพื่อ เปรียบเทียบกับการวัดผลตอนสุดท้ายภายหลังเสร็จสิ้นการฝึกอบรม ก็จะทราบความแตกต่างระหว่าง พฤติกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมว่าเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร ทั้งนี้ควรจะใช้วิธีการสังเกต การ สัมภาษณ์ ฯลฯ
- 2) การจัดตั้งมาตรฐานในการปฏิบัติงาน หรือเปรียบเทียบมาตรฐานดูว่าหลังจาก การฝึกอบรมไปแล้ว มีทักษะในการทำงานสูงขึ้นหรือไม่ เช่น การพิมพ์ดีด อาจตั้งมาตรฐานในการ พิมพ์ดีดของพนักงานธุรการไว้ว่าจะต้องพิมพ์สัมพันธ์ให้ได้นาทีละ 45 คำ เมื่อพนักงานธุรการมารับการ ฝึกอบรมแล้วนำผลการปฏิบัติงานไปเปรียบเทียบกับมาตรฐานสำหรับผลงานนี้
- 3) ผลการปฏิบัติงานหรือการกระทำ หรือพฤติกรรมการทำงานของผู้เข้ารับการ ฝึกอบรม จากการสังเกตของผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้างาน ผู้ใต้บังคับบัญชา และกลุ่มบุคคลอื่นที่ ค้นเคยกับการปฏิบัติงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรม
- 4) การประเมินผลการปฏิบัติจากการประเมินงานประจำปี (ในรอบปีที่ผ่านมา)
- 5) ใช้การเปรียบเทียบการปฏิบัติงานระหว่างกลุ่มที่มีได้เข้ารับการฝึกอบรมกับ กลุ่มที่ผ่านการฝึกอบรมว่าพฤติกรรมการทำงานว่าทั้งสองกลุ่มมีผลการปฏิบัติงานแตกต่างกับ หรือไม่ประการใด

การประเมินพฤติกรรม ในการประเมินตามแนวความคิดที่เสนอข้างต้น จะต้องใช้เวลาและอาศัยความชำนาญของผู้ประเมินเป็นอย่างมาก เพราะฉะนั้นควรประเมินกับโครงการฝึกอบรมขนาดใหญ่ หรือโครงการฝึกอบรมที่จัดต่อเนื่อง ส่วนโครงการขนาดเล็ก ควรใช้วิธีการง่ายๆ คือ กำหนดว่ามีพฤติกรรมการทำงานอะไรบ้างที่คาดหวังว่าจะเกิดการเปลี่ยนแปลง เตรียมคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ทำการสัมภาษณ์บุคคลหลายๆกลุ่ม ภายหลังจากสิ้นสุดการฝึกอบรมไประยะหนึ่ง เพื่อจะได้ทราบว่าพฤติกรรมที่คาดหวังเอาไว้เหล่านั้น ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงจริงหรือไม่ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ควรเอามาแปลงเป็นตัวเลขแล้วทำการวิเคราะห์ในเชิงปริมาณ

2.3.4 การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กร (Result Evaluation)

การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กร เพื่อจะรู้ว่าการฝึกอบรมได้ก่อให้เกิดผลดีต่อหน่วยงานอย่างไรบ้าง เป็นการประเมินผลที่ต้องการจะเกิดขึ้นกับหน่วยงาน ซึ่งเป็นการประเมินผลที่ยากที่สุด เพราะในความเป็นจริงนั้นมีตัวแปรอื่นอีกมากมาย นอกเหนือจากการฝึกอบรมที่มีผลกระทบต่อหน่วยงานและตัวแปรเหล่านั้นบางทีก็ยากต่อการควบคุม ฉะนั้นอะไรก็ตามที่เกิดขึ้นแก่หน่วยงานในทางที่ดีจึงสรุปได้ยากกว่าเป็นผลมาจากโปรแกรมการฝึกอบรม มีข้อเสนอ ดังนี้

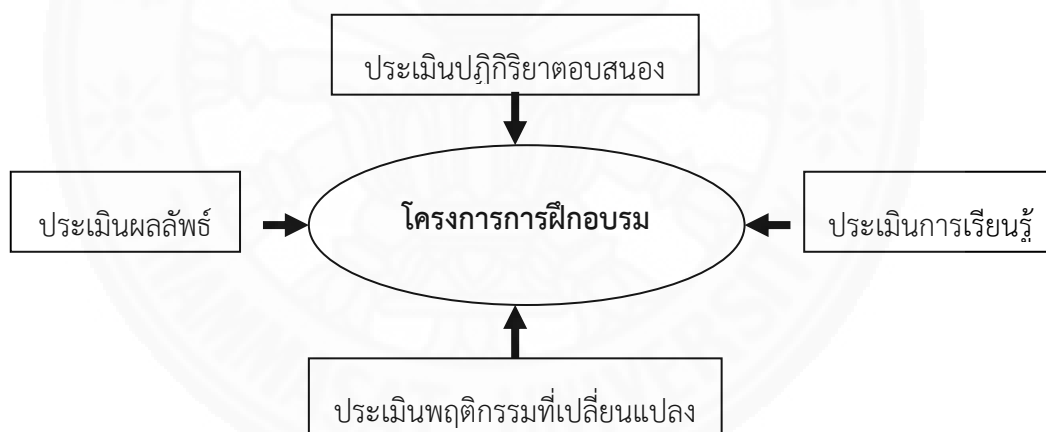
- 1) ควรวัดสภาวะการณ์หรือเงื่อนไขต่างๆก่อนการฝึกอบรมเอาไว้ แล้วนำไปเปรียบเทียบกับสภาวะการณ์ภายหลังการฝึกอบรม โดยใช้ข้อมูลที่สังเกตได้หรือวัดได้
- 2) พยายามหาทางควบคุมตัวแปรอื่นๆ ซึ่งคาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงในผลที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับหน่วยงาน วิธีหนึ่งที่จะทำได้คือการใช้กลุ่มควบคุมหรือกลุ่มทดลอง

แนวทางในการประเมินผลลัพธ์

- 1) ดัชนีบ่งชี้ของความพอใจของทีมงาน เช่น ลดอัตราการป่วย,ลา,ขาด ฯลฯ
- 2) ผลกระทบของโครงการฝึกอบรมที่ส่งผลต่อองค์กร เช่น ความจงรักภักดี ความภูมิใจที่มีต่อหน่วยงาน การทุ่มเทร่างกายและแรงใจในการทำงาน โดยมีได้หวังผลตอบแทนในรูปแบบที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน ภาพพจน์ที่ดีต่อหน่วยงาน ต่อสายตาของสาธารณชน
- 3) ผลลัพธ์ของโครงการฝึกอบรมต่อองค์กรในด้านกำไร การเพิ่มประสิทธิภาพทางการบริหาร ฯลฯ
- 4) การวิเคราะห์ต้นทุน – ผลกำไร (จุดคุ้มทุน) ของโครงการฝึกอบรม

จากการศึกษารูปแบบในการประเมินโครงการฝึกอบรมแบบเคิร์กแพทริก ซึ่งเป็นรูปแบบที่ใช้เป็นแนวทางในการประเมินผล มีการประเมินออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้

- 1) การประเมินปฏิกิริยาตอบสนอง (Reaction Evaluation) เพื่อให้รู้ว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมพึงพอใจในโครงการหรือไม่
- 2) การประเมินการเรียนรู้ (Learning Evaluation) เพื่อให้รู้ว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เรียนรู้อะไรจากโครงการฝึกอบรมบ้าง
- 3) การประเมินพฤติกรรม (Behavior Evaluation) เพื่อให้รู้ว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเนื่องมาจากสิ่งที่ได้เรียนรู้มาหรือไม่
- 4) การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กร (Result Evaluation) เพื่อให้รู้ว่าการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้รับการฝึกอบรมมีผลกระทบในทางบวกต่อองค์กรหรือไม่

ในบทวิจัยนี้ผู้วิจัยเลือกที่จะทำการประเมินผลผู้เข้ารับการอบรม (นักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2558) โดยในปีการศึกษา 2557 นักศึกษาวิชาทหารเหล่านี้ได้ทำการฝึกสอน ณ ศท. ชั้นปีที่ 1 โดยศูนย์ฝึกย่อยกองพันทหารราบ ศูนย์การกำลังสำรอง อีกทั้งในปีการศึกษา 2558 ที่ผ่านมา หน่วยบัญชาการรักษาดินแดนได้จัดให้มีการจัดการแข่งขันสวนสนามนักศึกษาวิชาทหาร ส่วนกลาง นักศึกษาวิชาทหารของศูนย์ฝึกย่อยฯ เป็นส่วนหนึ่งของการสวนสนามในครั้งนี้ ซึ่งได้รับรางวัลชนะเลิศอันดับ 1 ในการสวนสนาม ผู้วิจัยจึงมีความต้องการที่จะทราบว่า ผู้ที่เข้ามารับการ

ฝึกอบรม (นศท.) มีความพึงพอใจต่อการดำเนินการจัดการฝึกในหลักสูตรนักศึกษาวิชาตลอด 2 ปีที่ผ่านมาของศูนย์ฝึกย่อยๆ ในด้านต่างๆหรือไม่อย่างไร เพื่อประโยชน์ในการที่หน่วยจะได้นำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงโครงสร้างตลอดจนระบบการบริหารจัดการฝึกของหน่วยให้มีประสิทธิภาพสนองตอบความต้องการของผู้เรียนมากขึ้นในปีการศึกษาถัดไป

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการฝึกและศึกษาวิชาทหารสำหรับนักศึกษาวิชาทหาร

นักศึกษาวิชาทหาร หรืออักษรย่อ นศท. (Thai Reserve Officer Training Corps Student: TROTCS) คือ บุคคลซึ่งอยู่ในระหว่างเข้ารับการฝึกวิชาทหารตามหลักสูตรที่กระทรวงกลาโหมกำหนดตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร พ.ศ. 2503 เป็นกำลังพลสำรองของกองทัพไทย ภายใต้การควบคุมของ หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน (คนทั่วไปนิยมเรียกว่า รด.) ซึ่งกำลังสำรองมีความสำคัญอย่างยิ่งในแง่ที่สามารถเพิ่มอำนาจการรบของกำลังประจำการให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ประเทศชาติที่สามารถจัดระเบียบกำลังพลสำรองได้ดีและมีการฝึกซ้อมอยู่เสมอ จะเป็นหลักประกันในการปฏิบัติการกิจของทหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีผลทำให้เป็นปัจจัยโดยตรงต่อพลังอำนาจของชาติทางทหาร และศักยภาพทางการต่อสู้ ดังนั้น เพื่อการพัฒนา ระบบกำลังสำรองประเภทนักศึกษาวิชาทหารที่ดี จึงควรหาแนวทางและวิธีการที่เหมาะสมเพื่อปรับปรุงแก้ไขปัจจัยพื้นฐานทางการศึกษา โดยศึกษาเพื่อหาแนวทางเกี่ยวกับการฝึกศึกษาวิชาทหารสำหรับนักศึกษาวิชาทหาร ดังต่อไปนี้

2.4.1 ประวัติความเป็นมาของนักศึกษาวิชาทหาร¹⁶

ประวัติความเป็นมาของนักศึกษาวิชาทหารนี้เป็นแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งกรมการรักษาดินแดน ถือว่า พระองค์ทรงเป็นพระบิดา กิจการรักษาดินแดน และได้มีการพัฒนาเป็นลำดับ ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอเนื้อหา ตามลำดับ ดังนี้

¹⁶ คมสัน เวณานนท์, “การศึกษารูปแบบที่เหมาะสมการฝึกวิชาทหารโดยใช้คอมพิวเตอร์มัลติมีเดียสำหรับนักศึกษาวิชาทหาร,” (ปริญญาณิพนธ์, สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2548), 22-25.

1) พ.ศ. 2454 สมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงโปรดเกล้า ให้ตั้งกองเสือป่าขึ้นเพื่ออบรมข้าราชการ พลเรือน พ่อค้า ประชาชน ให้รู้วิชาการทหารในยามปกติและเป็นกำลังป้องกันประเทศในยามสงคราม

2) พ.ศ. 2478 กระทรวงกลาโหมได้เริ่มการฝึกวิชาทหารให้แก่นักเรียน โดยกำหนดความมุ่งหมายไว้ในระเบียบทหารบกที่ 1 / 7742 ว่าด้วยนักเรียนที่จะเข้ารับการฝึกวิชา จึงได้มีการจัดตั้งองค์การยุวชนทหารขึ้น เพื่อฝึกและอบรมยุวชนทหารของชาติ ซึ่งได้แก่นักเรียนตามโรงเรียนต่าง ๆ ให้เป็นกำลังในอนาคตของชาติบ้านเมืองในยามปกติและยามสงคราม

3) พ.ศ. 2477 ได้ขยายองค์การยุวชนทหารขึ้นอีกโดยยกฐานะเป็นแผนกที่ 6 กรมจเรทหารบก และขยายการฝึกออกไปต่างจังหวัดด้วย

4) พ.ศ. 2480 ขยายชั้นเรียนถึง ชั้น 1 2 และ 3 มีจำนวนยุวชนทหารประมาณ 3,000 คน และมีหน่วยฝึกยุวชนทหารในมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์

5) พ.ศ. 2481 ยกฐานะแผนกที่ 6 กรมจเรทหารบกขึ้นเป็นกรมยุวชนทหารบก ในครั้งแรกมีจำนวนยุวชนทหารทั้งในพระนครและต่างจังหวัดรวมประมาณ 10,000 คน และในวันที่ 18 กันยายนปีเดียวกันนี้ ได้จัดตั้งหน่วยฝึกยุวชนนารีขึ้น ซึ่งแบ่งเป็นเหล่าต่างๆ ดังนี้

5.1) ยุวนารีแพทย์

5.2) ยุวนารีพยาบาลประเภท 1 และ 2

5.3) ยุวนารีสำรอง

6) พ.ศ. 2482 คณะรัฐมนตรีวางหลักเกณฑ์การรับสมัครยุวชนทหารและลูกเสือขึ้นใหม่ กล่าวคือ ผู้ที่อยู่ในชั้นประถมศึกษาและมีชมตอนต้นคงเป็นลูกเสือ ส่วนผู้ที่อยู่ในฐานะมัธยมปลายให้เป็นยุวทหาร

7) พ.ศ. 2482 – 2483 ได้เปิดขยายการจัดตั้งยุวชนทหารไปยังทุกภาคของประเทศ

8) พ.ศ. 2484 – 2486 กิจกรรมของยุวชนทหารได้เจริญไปมาก ทางราชการได้ยกฐานะกรมยุวชนทหารขึ้นเป็นกรมเตรียมการทหาร เพื่อความมุ่งหมายที่จะขยายการให้ความรู้แก่ประชาชนอีกด้วย เพื่อเตรียมกำลังพลให้เข้าปฏิบัติหน้าที่ทางทหารโดยตรง ในระหว่างสงครามมหาเอเซียบูรพาเมื่อ 8 ธันวาคม 2484 ทางภาคใต้จังหวัดชุมพร ยุวชนทหารได้เข้าต่อต้านหน่วยทหารญี่ปุ่นไว้ได้ ในการนี้ยุวชนทหารได้เสียชีวิตไปหลายคน วีรกรรมอันนี่ยังจารึกอยู่ในจิตใจของคนไทยทั้งชาติอย่างไม่มีวันลืม

9) พ.ศ. 2488 คณะรัฐมนตรีได้มีมติยกเลิกยุวชนทหาร โดยเน้นเป็นการสมควรที่จะยุบเลิกกรมเตรียมการทหารและไดโอนกิจการและเจ้าหน้าที่ตลอดจนทรัพย์สินต่างๆ ให้กรมสารวัตทหารเพื่อปฏิบัติตามความจำเป็นทางการเมืองทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ

10) พ.ศ. 2491 ให้ยกเลิกจากสารวัตรทหาร (สท.) และแปรสภาพ สท. เป็นกรมการรักษาดินแดน (รด.) มีหน้าที่เกี่ยวกับกิจการรักษาดินแดน เพื่อเป็นกองทุนของกองทัพตั้งอยู่ในบริเวณมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และเปิดป้ายชื่อกรมการรักษาดินแดน เมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2491

11) พ.ศ. 2492 กรมการรักษาดินแดน ได้เปิดการฝึกวิชาให้แก่นักเรียน นิสิต นักศึกษาในสถานศึกษาบางแห่งในจังหวัดชลบุรี แพร่ เชียงใหม่ นครศรีธรรมราช และ นครราชสีมา

12) พ.ศ. 2494 ได้เปิดการฝึกผู้บังคับหมู่ต่างจังหวัดขึ้นอีกแห่งหนึ่ง คือ ที่จังหวัดอุดรธานีและในวันที่ 19 พฤษภาคม 2494 อันเป็นวันคล้ายวันสถาปนากรมการรักษาดินแดน ได้เปิดโรงเรียนยิงปืนสำหรับนักศึกษาวิชาทหารและประชาชนเพื่อให้ฝึกหาความชำนาญในการใช้อาวุธปืน และแข่งขันประลองการแม่นปืนขึ้นเป็นครั้งแรก เป็นการส่งเสริมความนิยมกิจกรรมทหารแก่ประชาชนอีกด้านหนึ่งด้วย

13) พ.ศ. 2495 กรมการรักษาดินแดนได้ออกร่างบังคับบัญชาจากกระทรวงกลาโหมมาขึ้นตรงกับกองทัพตามพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) จัดระเบียบป้องกันราชอาณาจักร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2495 และพระราชกฤษฎีกาจัดระเบียบกองทัพบกในกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2495 กำหนดให้กรมการรักษาดินแดนเป็นหน่วยขึ้นตรงกับกองทัพบกในส่วนอำนาจภารกิจพิเศษ

14) พ.ศ. 2496 กำหนดหน้าที่กรมการรักษาดินแดนให้มีภารกิจเกี่ยวกับการรักษาดินแดนเพื่อเป็นการส่งเสริมกำลังกองทัพในการป้องกันราชอาณาจักร และดำเนินการในเรื่อง “การฝึกบุคคลเป็นผู้บังคับบัญชากำลังสำรอง” ตามระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการกำหนดหน้าที่ส่วนราชการในกองทัพ พ.ศ. 2496 ลงวันที่ 17 มีนาคม 2496

15) พ.ศ. 2497 ทางราชการได้ออกพระราชบัญญัติส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร ฉบับที่ 2 สำคัญคือ บังคับศึกษาและนิสิตของมหาวิทยาลัยที่ลงบัญชีทหารกองเกินตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหารและมีหน้าที่เข้ารับการฝึกวิชาทหารทุกคนเมื่อสำเร็จตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัยได้รับปริญญา อนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรเทียบเท่าให้ส่งตัวเข้ารับราชการเป็นนายทหารสัญญาบัตรในกระทรวงกลาโหมอีก 2 ปี แล้วปลดเป็นกองทุน

16) พ.ศ. 2498 ทางราชการมีความจำเป็นบางประการได้ย้ายที่ตั้งจนถึง ปัจจุบันนี้

17) พ.ศ. 2503 ได้มีการยกเลิกพระราชบัญญัติส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร พ.ศ. 2494 และพระราชบัญญัติการส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร พ.ศ. 2497 โดยกำหนดพระราชบัญญัติส่งเสริมวิชาทหาร พ.ศ. 2503 สำคัญของพระราชบัญญัตินี้ คือ นักเรียน

นิสิต นักศึกษา ให้เข้ารับการฝึกโดยวิธีสมัครโดยไม่ ถูกบังคับให้เข้ารับราชการใน กระทรวงกลาโหม

18) พ.ศ. 2516 กองทัพบกได้ออกคำสั่งกองทัพบก (เฉพาะ) ที่ 21/16 เรื่อง แก้อัตรากองทัพบก (ครั้งที่ 99) ให้เลิกอัตราเฉพาะกิจกองทัพบก (อฉก.) พ.ศ. 2516 เฉพาะ หมายเลข 4500 กรมการรักษาดินแดน และให้ใช้อัตราเดิมหมายเลข 4500 คำสั่งดังกล่าวได้ กำหนดภารกิจการแบ่งส่วนราชการและหน้าที่กรมการรักษาดินแดนในปัจจุบัน

19) พ.ศ. 2521 ได้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร (ฉบับที่ 5) สรุปได้ดังนี้

19.1) ให้กองทัพบก (ทบ.) รับผิดชอบในการดำเนินการเกี่ยวกับการฝึกวิชาทหารที่กระทรวงกลาโหม (กท.) กำหนด

19.2) บุคคลซึ่งอยู่ในระหว่างการฝึกวิชาทหารตามหลักสูตรให้เรียกว่า “นศท.” ย่อจาก นักศึกษาวิชาทหารและให้ฝึกวิชาทหารให้ นศท. อยู่นความปกครองของกองทัพบก (ทบ.)

19.3) การดำเนินการเกี่ยวกับการฝึกวิชาทหารและการปกครอง นศท. ให้เป็นไปตามที่ ทบ. กำหนด

19.4) เพื่อเป็นประโยชน์ในการฝึกวิชาทหาร ทบ. มีอำนาจแต่งตั้งบุคคลที่มีความสามารถเป็นผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร หรือผู้ช่วยผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารเป็นการประจำหรือชั่วคราว เพื่อช่วยเหลือในการปกครองนักศึกษาวิชาทหารได้ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร ทบ. มีอำนาจแต่งตั้งบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับการปกครอง และการฝึกนักศึกษาวิชาทหาร โดยผ่านการฝึกอบรมตามหลักสูตรที่ทบ. กำหนด เป็นผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร

19.5) บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร ผู้ช่วยผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารต้องมีคุณสมบัติและอยู่ภายใต้เงื่อนไขตามที่ ทบ. กำหนด

19.6) การแต่งตั้งบุคคลดังกล่าวให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่กองทัพบกกำหนด

2.4.2 การคัดเลือกนักศึกษาวิชาทหาร

ช่วงเดือนพฤษภาคมของทุกปีจะมีการคัดเลือกนักเรียนนักศึกษาในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เพื่อเข้าเป็นนักศึกษาวิชาทหาร โดยผู้เข้ารับการคัดเลือกจะต้องมีคุณลักษณะ¹⁷ ดังนี้

- 2.4.2.1 สำเร็จการศึกษาตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่าขึ้นไป และมีผลการเรียนเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 1.00
- 2.4.2.2 กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษาที่หน่วยบัญชาการรักษาดินแดนเปิดทำการฝึกวิชาทหาร
- 2.4.2.3 เป็นบุคลชายหรือหญิงและมีสัญชาติไทย
- 2.4.2.4 เป็นบุคคลผู้มีอายุไม่เกิน 22 ปี นับตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร และต้องได้รับคำยินยอมจาก บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง (กรณีที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ)
- 2.4.2.5 เป็นบุคคลที่ไม่พิการ ทูพพลภาพ หรือมีโรค ซึ่งไม่สามารถจะรับราชการทหารได้ตามกฎหมาย ว่าด้วยการรับราชการทหาร พ.ศ. 2497
- 2.4.2.6 เป็นบุคคลผู้มีน้ำหนัก ขนาดรอบตัว ขนาดส่วนสูง ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยผู้สมัครต้องผ่านการทดสอบร่างกายตามเกณฑ์ที่กำหนด
- 2.4.2.7 มีใบรับรองของสถานศึกษาว่ามีความประพฤติเรียบร้อย สมควรเข้ารับการฝึกวิชาทหาร
- 2.4.2.8 ไม่เป็นทหารประจำการ, ทหารกองประจำการ , ผู้ที่ปลดประจำการ ภายหลังจากรับราชการในกองประจำการครบกำหนด แล้วปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ 1 แล้ว หรือถูกกำหนดตัวให้เข้ากองประจำการแล้ว
- 2.4.2.9 เป็นบุคคลผู้มีค่าดัชนีมวลกาย (BMI: Body Mass Index) อยู่ในเกณฑ์ปกติ และต้องไม่อยู่ในภาวะโรคอ้วน ซึ่งมีดัชนีความหนาของร่างกาย ตั้งแต่ 30 กิโลกรัมต่อตารางเมตรขึ้นไป (BMI = น้ำหนักตัว (กก.) / ส่วนสูง² (ม.²))
- 2.4.2.10 ผ่านเกณฑ์ทดสอบสมรรถภาพการคัดเลือกนักศึกษาในปี พ.ศ. 2553 คือ วิ่ง 800 เมตร ใน 3 นาที 15 วินาที, ลูกนั่ง 34 ครั้ง ใน 2 นาที , ดันพื้น (วิดพื้น) 22 ครั้ง ใน 2 นาที

¹⁷ วิกีพีเดีย สารานุกรมเสรี, “นักศึกษาวิชาทหาร,” <https://th.wikipedia.org/wiki/นักศึกษาวิชาทหาร> (สืบค้นเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2559).

2.4.3 หลักสูตรและการเรียนการสอนของการฝึกนักศึกษาวิชาทหารในแต่ละชั้นปี ดังนี้

ชั้นปีที่ 1 และ 2 ให้นักศึกษาวิชาทหาร ให้มีความรู้วิชาทหารเบื้องต้น เพื่อให้บังเกิดระเบียบวินัย ลักษณะทหาร การเชื่อฟังและการปฏิบัติตามคำสั่งผู้บังคับบัญชาโดยเคร่งครัด สามารถใช้อาวุธประจำกาย และทำการยิงปืนอย่างได้ผล

ชั้นปีที่ 3 ให้นักศึกษาวิชาทหาร ให้มีความรู้วิชาทหารทั้งทางเทคนิคและยุทธวิธี ให้สามารถทำหน้าที่ในตำแหน่งผู้บังคับหมู่ได้

ชั้นปีที่ 4 ให้นักศึกษาวิชาทหาร ให้มีความรู้วิชาทหารทั้งทางเทคนิคและยุทธวิธี ให้สามารถทำหน้าที่ในตำแหน่งรองผู้บังคับหมวดได้

ชั้นปีที่ 5 ให้นักศึกษาวิชาทหาร ให้มีความรู้วิชาทหารทั้งทางเทคนิคและยุทธวิธี ให้สามารถทำหน้าที่ในตำแหน่งผู้บังคับหมวดได้

การฝึกวิชาทหารดังกล่าว ถ้ามีการละเว้นการเรียน 1 ปีโดยไม่แจ้งลาพักเข้ารับ การฝึก จะถือว่าสิ้นสุดสภาพความเป็นนักศึกษาวิชาทหารไม่สามารถเข้ารับการฝึกในชั้นปีต่อไปได้

2.4.3.1. นักศึกษาวิชาทหารในส่วนของกองทัพสามารถแบ่งออกได้ 5 เหล่าคือ

- 1) เหล่าทหารราบ
- 2) เหล่าทหารม้า
- 3) เหล่าทหารปืนใหญ่
- 4) เหล่าทหารสื่อสาร
- 5) เหล่าทหารช่าง

2.4.3.2 การเรียนการสอนนักศึกษาวิชาทหารแบ่งออกเป็นภาคที่ตั้งและภาคสนาม

2.4.3.2.1 ภาคที่ตั้ง

หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน (นรด.) กำหนดให้หน่วยฝึกนักศึกษาวิชาทหารในส่วนกลางทำการฝึก 20 สัปดาห์ ทั้งหมด 80 ชม. ในชั้นปีที่ 4 และ 5 นั้นจะมีการฝึกศึกษาวิชาเหล่าใน 40 ชม.หลัง และสำหรับส่วนภูมิภาค (มทบ. และ จทบ.) จะทำการฝึกภาคที่ตั้งในช่วงปิดภาคต้นของสถานศึกษาปกติ

การสอบภาคปฏิบัติ

ให้ดำเนินการสอบภาคปฏิบัติให้กับนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 1-5 ทั้ง ส่วนกลาง และ ส่วนภูมิภาค ในสัปดาห์ที่ 21 ของการฝึกวิชาทหาร ในภาคปกติ

การสอบภาคทฤษฎี

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 เป็นต้นไป ให้งดการสอบภาคทฤษฎีสำหรับ นักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 1 และ ชั้นปีที่ 2 แต่ให้ดำเนินการสอบภาคทฤษฎีสำหรับ นักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 3 จนถึง ชั้นปีที่ 5 ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเท่านั้น

หมายเหตุ หลังจากฝึกภาคปกติครบ 20 สัปดาห์แล้วดำเนินการสอบภาคปฏิบัติ และ สอบภาคทฤษฎี เป็นที่เรียบร้อยแล้ว สำหรับนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 1 ถือว่าสำเร็จการฝึกวิชาทหารชั้นปีที่ 1 ไม่มีการฝึกภาคสนาม ให้ดำเนินการฝึกภาคสนามให้กับชั้นปีที่ 2 ถึง ชั้นปีที่ 5 เท่านั้น

2.4.3.2.2 ภาคสนาม

นักศึกษาวิชาทหารชาย

ชั้นปีที่ 2 ทำการฝึกภาคสนาม ณ ค่ายฝึกเขาชนไก่ จ. กาญจนบุรี อย่างน้อย 3 วัน 2 คืน

ชั้นปีที่ 3 ทำการฝึกภาคสนาม ณ ค่ายฝึกเขาชนไก่ จ. กาญจนบุรี อย่างน้อย 5 วัน 4 คืน

ชั้นปีที่ 4 ทำการฝึกภาคสนาม ณ ค่ายฝึกเขาชนไก่ จ.กาญจนบุรี อย่างน้อย 7 วัน 6 คืน

ชั้นปีที่ 5 ทำการฝึกภาคสนาม ณ ค่ายฝึกเขาชนไก่ จ.กาญจนบุรี อย่างน้อย 7 วัน 6 คืน

หมายเหตุ เนื่องจากเหตุการณ์อุทกภัยในปลายปี พ.ศ. 2554 จึงทำให้งบประมาณที่จะใช้ในการฝึกภาคสนามไม่เพียงพอ ดังนั้น การฝึกภาคสนามประจำปีการศึกษา 2554 จึงดำเนินการฝึกให้สำหรับ นักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 3 ถึง ชั้นปีที่ 5 เท่านั้น แต่เพิ่มวันฝึกภาคสนามให้สำหรับชั้นปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2554 เดิมจาก 5 วัน 4 คืน เพิ่มเป็น 6 วัน 5 คืน

นักศึกษาวิชาทหารหญิง

ชั้นปีที่ 2 ทำการฝึกภาคสนาม ณ ค่ายฝึกเขาชนไก่ จ. กาญจนบุรี อย่างน้อย 3 วัน 2 คืน

ชั้นปีที่ 3 ทำการฝึกภาคสนาม ณ ค่ายฝึกเขาชนไก่ จ.กาญจนบุรี อย่างน้อย 3 วัน 2 คืน

ชั้นปีที่ 4 ทำการฝึกภาคสนาม ณ ค่ายฝึกเขาชนไก่ จ.กาญจนบุรี อย่างน้อย 5 วัน 4 คืน

ชั้นปีที่ 5 ทำการฝึกภาคสนาม ณ ค่ายฝึกเขาชนไก่ จ.กาญจนบุรี อย่างน้อย 5 วัน 4 คืน

2.4.3.2.3 หลักสูตรพิเศษ

ปัจจุบัน มีการฝึกหลักสูตรพิเศษ เช่น การกระโดดร่มแบบพาราเซล สำหรับนักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ 4 โดยมีการฝึกภาคที่ดั่งและภาคสนามเพิ่มเติมจากหลักสูตรปกติ หลักสูตรพาราเซล คือหลักสูตรพลร่มอีกแบบหนึ่งที่หน่วยคอมมานโดของกองทัพอากาศนำมาฝึกพลร่มจุใจ และปัจจุบันใช้ฝึกนักเรียนนายร้อยและนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 4 ที่มีความสามารถ รมมีลักษณะเป็นเครื่องกลสามารถลงถึงพื้นเร็วกว่าร่มทั่วไป จะกระโดดออกจากเครื่องบินหรือใช้รถลาก แต่ในหลักสูตรของนักศึกษาวิชาทหารใช้รถฮัมวีดีเซล 8 สูบลากขึ้นไปประมาณ 800 ฟิต แต่แต่ละปีจะเปิดรับชาย 100 คน หญิง 100 คนทั่วประเทศ ส่วนที่ศูนย์ฝึกกองทัพภาคที่ 4 เมื่อปี 2550 ชาย 8 คน หญิง 1 คน , ปี 51 ชาย 10 คน หญิง 3 คน ระยะเวลาผลิตพิเศษคือ 14 วัน โดย 7 วันแรกฝึกภาคสนามปกติ 7 วันหลังฝึกหลักสูตรพาราเซล ติดต่อกัน เพราะฉะนั้นร่างกายและกำลังใจต้องพร้อมรับมือกับการฝึก เช่น งดเข้าเครื่องนุ่ง 100 ยกทุกเช้า เพื่อเสริมกำลังใจ เมื่อเริ่มขึ้นไปแล้ว ขาลงขาของเราจะถึงพื้นก่อน ถ้าขาไม่แข็งแรงอาจจะขาหักได้ วันสุดท้ายจะได้พักผ่อนเป็นที่ภาคภูมิใจของนักเรียนพาราเซลทุกรุ่น

2.4.4 การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2558 ศูนย์ฝึกย่อย กองพันทหารราบ ศูนย์การกำลังสำรอง¹⁸

2.4.4.1 ความมุ่งหมาย

2.4.4.1.1 เพื่อให้ทัศน. ตระหนักว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของชาติ จึงต้องมีความรักความหวงแหน สามารถที่จะเสียสละและอุทิศชีวิตให้กับชาติ

2.4.4.1.2 เพื่อให้ทัศน. มีความรู้ และประสบการณ์ในวิชาทหารที่เหมาะสม มีทัศนคติที่ดีเชื่อมั่นศรัทธาในกองทัพ และมีความพร้อมที่จะเข้ารับใช้ประเทศชาติในฐานะกำลังพลสำรองที่มีคุณภาพของกองทัพ เมื่อสำเร็จการฝึกวิชาทหารตามหลักสูตรด้วยความเต็มใจ

¹⁸ คำสั่งศูนย์ฝึกย่อย กองพันทหารราบ ศูนย์การกำลังสำรองที่ 61/2558, “การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2558,” (15 มิถุนายน 2558)

2.4.4.1.3 เพื่อให้ นศท. ชั้นปีที่ ๒ ให้มีความรู้และมีทักษะวิชาทหารเบื้องต้นอย่างเพียงพอ ได้รับการสร้างเสริมลักษณะทหารอย่างเข้มงวด ตลอดจนมีบุคลิกลักษณะเป็นทหารอย่างชัดเจน มีความอดทน ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ เพื่อให้มีความพร้อมต่อการฝึกในชั้นปีที่สูงขึ้น รวมถึงให้ได้รับการเสริมสร้างให้เป็นผู้มีระเบียบวินัย มีความรักหมู่คณะ และเป็นผู้มีความเสียสละต่อส่วนรวม

2.4.4.1.4 ปลุกฝังอุดมการณ์ให้ นศท. มีความยึดมั่นในชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ให้มีจิตสำนึกในเรื่องชาตินิยม รวมทั้งมีความเชื่อมั่นศรัทธาในกองทัพ

2.4.4.1.5 เพื่อเสริมสร้างให้ นศท. ให้มีความรักและความสามัคคีในหมู่ นศท. ด้วยกันและปฏิบัติตนเป็นแกนนำสร้างความสามัคคีในกลุ่มเยาวชน ในสถานศึกษาในสังคมและสหประชาชาติ

2.4.4.1.6 เพื่อให้ นศท. เป็นผู้ที่มีระเบียบวินัย เชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาโดยเคร่งครัด ปฏิบัติตนอยู่ในกรอบของประเพณีและวัฒนธรรมที่ดีของชาติ มีสุขภาพและพลานามัยแข็งแรง มีความอดทน และอดกลั้น สามารถทนต่อสภาพแวดล้อมการฝึกที่ยากลำบาก

2.4.4.1.7 เพื่อให้ นศท. มีส่วนรวมในการรณรงค์และดำเนินกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนอย่างกว้างขวาง จริงจังและต่อเนื่อง

2.4.4.2 การดำเนินการฝึก

2.4.4.2.1 หัวงการฝึก : ตั้งแต่ 29 มิ.ย. – 13 พ.ย.58 (วันจันทร์ - วันศุกร์ ภาคเช้า ตั้งแต่ เวลา 08.00 – 12.00 และ ภาคบ่าย ตั้งแต่ เวลา 13.00 – 17.00)

2.4.4.2.2 ให้ หน.ชุดครูฝึกฯ จัดตั้ง บก.หน่วยฝึก นศท. เพื่อดำเนินการด้านเอกสาร การควบคุม, การประสานงานกับชุดประสาน รร.รต.ศสร. และ ผกท. ของสถานศึกษาที่ส่ง นศท.เข้ารับการฝึก

2.4.4.2.3 ให้จัดทำตารางกำหนดการฝึกประจำวัน โดยยึดถือตารางกำหนดการฝึกประจำสัปดาห์ ใน ผนวก ค. เป็นหลัก ทั้งนี้ ให้จัดทำไว้เป็นสองชนิดดังนี้.-

- ตารางกำหนดการฝึกประจำวัน เพื่อใช้เป็นกำหนดการฝึกประจำวันตามปกติ
- ตารางกำหนดสำรอง เพื่อใช้แทนกำหนดการฝึกประจำวัน เมื่อมี

สภาพอากาศเปลี่ยนแปลง

2.4.4.2.4 จัดชุดครูฝึกเป็นเวรตรวจเครื่องแต่งกาย นศท. บริเวณประตู

ทางเข้ารอบละ ๒ นาย

- รอบเช้า : ตั้งแต่เวลา 06.30 – 08.00
- รอบบ่าย : ตั้งแต่เวลา 11.30 – 13.00

2.4.4.2.5 จัดชุดครูฝึกตรวจวินัยภายนอกนรด. บริเวณพื้นที่ใกล้เคียงกับนรด.

ป้ายรถประจำทาง ห้างดี-โอล์ดสยามพลาซ่า กระทรวงกลาโหม และสนามหลวง ในช่วงเช้า, กลางวัน และเย็น

2.4.4.2.6 ธารรงค์และประชาสัมพันธ์โครงการเข้าคิวให้ นศท.ทราบ เป็นประจำ

2.4.4.2.7 เน้นย้ำและสอดแทรกในเรื่องยาเสพติดให้โทษ โดยเฉพาะ

พิษภัยหรือโทษที่จะได้รับทั้งผู้เสพ และผู้ค้า

2.4.4.2.8 เน้นย้ำนศท.ในเรื่องระเบียบวินัยการแสดงความเคารพผู้

บังคับบัญชาทุกระดับชั้นและต้องปฏิบัติอย่างจริงจัง

2.4.4.2.9 ให้จัดระเบียบความเรียบร้อยภายในห้องสอน นศท. ทุกวัน

และก่อนปล่อยนศท. กลับบ้าน

2.4.4.2.10 ให้รายงานยอดครูฝึกและยอด นศท. ในแต่ละวัน (เช้า –

บ่าย) ให้ ผบ.ศฝ.ย่อยฯ (ผ่านฝ่ายยุทธการและการฝึกพัน.ร.ศสร.) ทราบทุกวัน

2.4.4.3 สถานที่ฝึกสอน

2.4.4.3.1 สนามฝึกใช้สนามฝึกภายใน นรด. (ลานราม ปร.)

2.4.4.3.2 ห้องเรียน อาคารวิชราวุธ หมายเลข 2 (ชั้นล่าง) และโรงเลี้ยง

ทหาร พัน.ร.ศสร.

2.4.4.4 มาตรการควบคุมและกำกับดูแล นศท.

2.4.4.4.1 การเข้ารับการฝึกของ นศท.

ภาคเช้า เวลา 08.00 – 12.00

- เวลา 07.30 นศ.ชุดครูฝึก รวมครูฝึกชี้แจงการปฏิบัติ
- เวลา 07.45 นศท.เข้าที่รวมพล นศ.ชุดครูฝึก ชี้แจงการปฏิบัติของ นศท.และรายละเอียดอื่น ๆ
- เวลา 08.00 นศท. เคารพธงชาติ ร้องเพลงชาติพร้อมกัน สวดมนต์ และกล่าวบทปลงใจ ตามที่จะพิจารณาเห็นสมควร
- เวลา 08.05 – 11.40 นศท.เข้ารับการฝึกสอนวิชาทหาร
- เวลา 11.40 – 11.50 จนท.หน่วยฝึก ตรวจสอบรายชื่อ นศท. ที่มาเข้ารับการฝึกวิชาทหาร ผู้มาสาย และขาดการฝึก ให้ถูกต้องแน่นอน
- เวลา 12.00 จบการฝึก

ภาคบ่าย เวลา 13.00 – 17.00

- เวลา 12.30 นศ.ชุดครูฝึก รวมครูฝึกและชี้แจงการปฏิบัติ
- เวลา 12.45 การปฏิบัติเหมือนภาคเช้า
- เวลา 13.00 สวดมนต์ กล่าวบทปลงใจ ตามที่จะพิจารณาเห็นสมควร
- เวลา 13.05 - 16.40 ปฏิบัติเหมือนภาคเช้า
- เวลา 16.40 - 16.50 ปฏิบัติเหมือนภาคเช้า
- เวลา 17.00 จบการฝึก

การพักประจำชั่วโมง การฝึก - สอนวิชาทหาร ใช้เวลา 40 นาที พัก 10 นาที (ทุกกองร้อยพักพร้อมกันหมด) สำหรับการพักในชั่วโมงที่ 2 ของแต่ละคาบพัก 20 นาที

การพักประจำชั่วโมงระหว่างการฝึก - สอน ในห้องเรียนของอาคารเรียนให้ นศท. พักภายในห้องเรียน และบริเวณสนามด้านหลังอาคารเรียน

การพักประจำชั่วโมงระหว่างการฝึก - สอน ในสนาม ให้ นศท. แยกพักบริเวณใกล้สนามฝึก หรือภายในห้องเรียน ระหว่างการพักประจำชั่วโมงห้าม นศท. ออกนอกบริเวณศูนย์ฝึกย่อย ๆ โดยเด็ดขาด

การพักในชั่วโมงสุดท้ายของการฝึก - สอน ให้ใช้เวลาว่างที่เหลือฝึกทบทวน ในเรื่องที่พิจารณาเห็นสมควร เช่น การฝึกบุคคลท่ามือเปล่า การสวนสนาม และการดำเนิน การด้านธุรการ

2.4.4.5 ข้อพึงปฏิบัติของศูนย์ฝึกย่อย นศท.

2.4.4.5.1 ให้เน้นการฝึกภาคปฏิบัติ ให้มีความสำคัญสูงสุดมากกว่าภาคทฤษฎี โดย นศท.ทุกคนต้องมีความสามารถและทักษะด้านการปฏิบัติทางทหาร เช่น การฝึกบุคคล ท่ามือเปล่า การฝึกแถวซิด การฝึกทางยุทธวิธี ถือว่าเป็นความสำคัญและมีผลต่อการทดสอบเลื่อนชั้นปี ถ้าไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานจะต้องตกซ้ำชั้น

2.4.4.5.2 ครูฝึกต้องได้รับการพัฒนาให้เป็นครูทหารที่มีมาตรฐานสูงขึ้น โดย ต้องมีความรู้ภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติและถ่ายทอดความรู้ได้ดี ผ่านการฝึกสอนเพื่อสร้างประสบการณ์ครูฝึกแต่ละคนต้องมีความเชี่ยวชาญไม่น้อยกว่า 3 วิชา ซึ่งในการฝึกสอนนศท.โดยขั้นตอนการฝึกครูทุกคนต้องได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกเรื่องทีนศท. จะต้องเข้ารับการฝึกจนเข้าใจเทคนิคต่าง ๆ และสามารถให้คำแนะนำได้ดี

2.4.4.5.3 ครูฝึกวิชาทหาร จะต้องมีการคัดกรองกำลังพลที่มีสุขภาพจิตตกต่ำ ซึ่งสามารถตรวจพบพฤติกรรมที่ปรากฏคือ สูบบุหรี่จัด ดื่มสุราเป็นนิจ แต่งกายโทรม สุขภาพจิตเบี่ยงเบนทางเพศออกจากการเป็นครูฝึก หรือมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับ นศท.ในทันทีที่ตรวจพบ ทั้งนี้ ครูฝึกต้องมีมาตรฐานด้านคุณธรรม จริยธรรมสูง ยึดมั่นในศาสนาและเรียนรู้จิตวิทยาวัยรุ่น ครูฝึกต้องมีจิตใจที่เข้มแข็ง ไม่ปล่อยให้อารมณ์อ่อนไหวโดยง่ายแต่เปี่ยมด้วยความเมตตา ครูฝึกจะให้นศท.มีคุณลักษณะตามต้องการได้ด้วยการ “ทุ่มเท พลังกาย พลังใจ” และการเป็นแบบอย่างที่ดี

2.4.4.5.4 ปรับเวลาฝึก - สอน ประจำวันให้มีโอกาสนำ นศท. ออกกำลังกายเป็นส่วนรวม อย่างเหมาะสม และชี้แนะให้ นศท. รักในการออกกำลังกายและออกกำลังกายเป็นประจำ

2.4.4.5.5 กวดขันการแต่งกายของ นศท.ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ทบ. และ นรต. กำหนดเป็นประจำและสม่ำเสมอ เน้นในเรื่องการสวมหมวกและทรงผม เครื่องแบบต้องซักรีดสะอาดเรียบร้อย มีขนาดที่พอเหมาะกับร่างกาย รองเท้าต้องขัดให้มันพอสมควร รวมทั้งความสะอาดของส่วนต่างๆ ของร่างกายด้วย ควรให้มีการตรวจเป็นประจำ ในขณะเดียวกันครูฝึกปกครองและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกคนต้องปฏิบัติให้ถูกต้อง เป็นตัวอย่างที่ดีตลอดเวลาด้วย

2.4.4.5.6 เสริมสร้างและดำเนินการให้ นศท.มีความรักและเชื่อมั่นศรัทธาในกองทัพด้วยการพัฒนาปรับปรุงครูฝึกปกครอง และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกคน ให้เป็นผู้ที่มีระเบียบวินัย มีความรู้ความสามารถในการฝึก - สอน ทำให้ นศท.เข้าใจและมีความรู้อย่างแท้จริง

นอกจากนั้นจะต้องปรับปรุงเครื่องช่วยฝึกและอุปกรณ์การฝึก – สอนต่าง ๆ ตลอดจนห้องเรียนสนามฝึกให้ทันสมัยเป็นที่น่าสนใจเชื่อถือ และครูฝึกกับเจ้าหน้าที่ทุกคนต้องปฏิบัติต่อ นศท. ด้วยความรัก มีเมตตา มีคุณธรรม และขณะเดียวกันก็ต้องให้ นศท. ยอมรับที่จะปฏิบัติตาม กฎระเบียบ ธรรมเนียมประเพณีของทหารพร้อมกันไปด้วย และเมื่อ นศท. มีความความรักเชื่อมั่น ศรัทธาต่อกองทัพแล้วก็จะ เป็นสื่อให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่น ศรัทธา ให้ความร่วมมือร่วมใจและให้การสนับสนุนต่อกองทัพก ต่อไป

2.4.4.5.7 ปลูกฝังความรัก ความสามัคคี ให้เกิดขึ้นในหมู่ นศท. เพื่อขจัด ปัญหาการทะเลาะวิวาท ระหว่าง นศท. ต่างสถาบัน ทั้งภายใน ศฝ.ย่อยๆ หรือนอก ศฝ.ย่อยๆ

2.4.4.5.8 ดำเนินตามโครงการเข้าคิวของทบ. (โดย นรด.) ต่อไปอย่างจริงจังและสม่ำเสมอ

2.4.4.5.9 ส่งเสริมและสนับสนุนให้ นศท. ได้ทำกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อ ส่วนรวมและสังคม เช่น การปรับปรุงรักษาสภาพแวดล้อม การพัฒนาแหล่งน้ำสาธารณะให้สะอาด การปลูกป่า ฯลฯ โดยให้ นศท. รวมตัวกันเป็นกลุ่ม หรือชมรม

2.4.4.5.10 ต้องตระหนักและระมัดระวังในเรื่องของความปลอดภัยใน ระหว่างการฝึก- สอนและดูแลรักษานศท. ที่เจ็บป่วยให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้

2.4.4.5.11 การลงโทษ นศท. ที่กระทำความผิดทั้งใน และนอกเวลาการ ฝึกสอน ให้ปฏิบัติตามระเบียบ นรด. ว่าด้วยการปกครองบังคับบัญชาการฝึกและการสอบนักศึกษา พ.ศ.2558 อย่างเคร่งครัดอย่าลงโทษด้วยการใช้พละกำลังหรือถูกเนื้อต้องตัว นศท. โดยเด็ดขาด

2.4.4.5.12 ครูฝึกจะต้องประพฤติปฏิบัติดี เป็นตัวอย่างที่ดี ไม่กล่าวคำ หยาบ หรือพูดจาถากถาง เย้ยหยันต่อ นศท. และสถานศึกษา โดยเฉพาะกับ นศท.หญิง นั้น ให้ พิจารณาจัดครูฝึกปกครองที่ดีเป็นพิเศษ ระมัดระวังคำพูดอย่างให้สื่อไปในทางลามกอนาจาร หรือสื่อ ไปในทางชู้สาว

2.4.4.5.13 สอดส่องดูแลและป้องกันอย่าให้มีการเสพ หรือจำหน่าย ง่ายแจกยาเสพติด ทุกประเภท ทั้งในเวลาและนอกเวลาฝึก และควรให้มีการรณรงค์ให้เลิกสูบบุหรี่ อย่างเป็นรูปธรรม

2.4.4.5.14 ไม่ประพฤติปฏิบัติในเรื่องที่ก่อให้เกิดการทุจริตเรียกร้อยหรือรับเงิน และสิ่งของ เพื่อแก้ไขเวลาเรียนให้กับ นศท.ที่ขาดเรียนและหมดสิทธิ์สอบ เป็นอันขาด

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ค้นคว้าวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลในรูปแบบต่างๆ เพื่อรวบรวมในการสนับสนุนกรอบความคิดในการศึกษาครั้งนี้ด้วย

ญานี อมฤตฤดี¹⁹ ได้กล่าวว่า การประเมินผลการฝึกอบรม หมายถึง การประเมินว่าผลที่ได้รับจากการฝึกอบรมนั้นตรงกับความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมหรือไม่ ความสำเร็จนั้นจะต้องให้คุณค่าและประโยชน์ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ หากไม่ตรงหรือต่ำกว่าความคาดหวังนักจัดการฝึกอบรมจะต้องนำข้อมูลที่ได้รับจากประเมินไปใช้ประกอบการวางแผนการฝึกอบรมในอนาคตต่อไป ผลของการประเมินจึงเป็นเสมือนข้อมูลย้อนกลับที่จะไปปรับเปลี่ยนกระบวนการการลงทุนเพื่อการฝึกอบรมให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

อุทุมพร ทองอุไทย²⁰ ได้ศึกษาเกี่ยวกับการประเมินทางการศึกษาในลักษณะที่มีได้เน้นเรื่องการวัดผลมากนักและคุณค่าเกี่ยวกับโน้ตทัศน์ของการประเมินทางการศึกษา พบว่า การประเมินหมายถึง ชุดของวิธีการต่างๆสำหรับวัดการเปลี่ยนแปลงของผู้เรียน ซึ่งหมายความถึงการเปลี่ยนแปลงอันมีผลมาจากการสอนของผู้สอนและหลักสูตร ความแตกต่างระหว่างครูแต่ละคน โรงเรียนแต่ละโรงเรียน หลักสูตรแต่ละแห่งและระบบการศึกษาแต่ละแห่ง ปัจจัยเหล่านี้ล้วนมีผลกับการประเมินทั้งสิ้น จุดมุ่งหมายของนักประเมิน อยู่ที่การพยายามศึกษาเพื่อกำหนดประสบการณ์ของผู้เรียนและสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ตลอดจนสร้างเครื่องมือวัดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้าน พุทธิศึกษา จริยศึกษา และทัศนศึกษาของผู้เรียน ศึกษาประเภทของการเปลี่ยนแปลง และตรรกษณ์ต่างๆ เพื่อแสดงการเปลี่ยนแปลงทั้งของผู้เรียนและของสถาบัน

¹⁹ ญานี อมฤตฤดี, “การศึกษาความต้องการฝึกอบรมของพนักงาน กรณีศึกษา ห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัลสาขาชิดลม,” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาบริหารธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, (2546), 25-26.

²⁰ อุทุมพร ทองอุไทย, *การประเมินทางการศึกษา*, (กรุงเทพฯ: ประชากรพิมพ์, 2520), 5-6.

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์²¹ ได้ศึกษาถึงการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ พบว่าการวัดและประเมินผลการศึกษาสนใจที่จะวัด 2 เรื่องใหญ่ๆคือ 1) วัดว่าคุณแต่ละคนสามารถทำ (Can Do) อะไรได้บ้าง และ 2) วัดว่าคุณแต่ละคนจะทำ (Will Do) อะไรได้บ้าง การวัดว่าคุณแต่ละคนสามารถทำอะไรได้เป็นการวัดความสามารถ (ability) ส่วนการวัดว่าคุณแต่ละคนจะทำอะไรได้บ้างนั้นเป็นการวัดเกี่ยวกับบุคลิกภาพ (personality)

การวัดและการประเมินผลความสามารถจะเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ (achievement) และความถนัด (aptitude) ของบุคคล กล่าวคือ ถ้าเป็นผลสัมฤทธิ์จะทำให้ทราบว่าในช่วงเวลาที่ผ่านมามุคคนนั้นได้เรียนรู้อะไรมาบ้างหรือมีความรู้ความสามารถตามเนื้อหาวิชาที่เรียนไปแล้วมากน้อยเพียงใด ซึ่งเป็นการแสดงความสามารถว่า สามารถทำอะไรได้บ้าง ส่วนความถนัด จะเป็นการพยากรณ์หรือคาดคะเนว่า จะเรียนอะไรดีและจะเรียนหรือพัฒนาตนเองได้ถึงระดับไหน และควรจะพัฒนาตนเองไปทางไหน

ส่วนการวัดและประเมินผลเกี่ยวกับบุคลิกภาพนั้น เป็นสิ่งบ่งชี้ว่าคุณคนนั้นจะทำอะไรหรือมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อสถานการณ์และลักษณะการดำเนินชีวิตอย่างไร อาจแบ่งเป็น 5 ประเภทใหญ่ ดังนี้

- 1) ลักษณะนิสัยและอุปนิสัย หมายถึง พฤติกรรมของคุณคนหนึ่งที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอเป็นประจำ และเป็นพฤติกรรมที่สังคมยกย่องว่าดีหรือไม่ดี
- 2) ความสามารถในการปรับตัว หมายถึง ความสามารถของคุณคนในอันที่จะปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและสังคม
- 3) อารมณ์ หมายถึง กำลังใจและการแสดงความรู้สึกโต้ตอบต่อสิ่งเร้าต่างๆ
- 4) ความสนใจ หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลแต่ละคนปรารถนาอยากจะทำหรือไม่อยากทำ
- 5) เจตคติ หมายถึง ปฏิกิริยาของคุณคนที่มีต่อหรือสนองตอบบุคคลอื่น ปรากฏการณ์ และแนวความคิดต่างๆในสังคม

²¹ บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, *การวัดและการประเมินผลการเรียนการสอน*, (กรุงเทพฯ: การพิมพ์พระนคร, 2524), 20-21.

กระทรวงศึกษาธิการ²² ได้นำเสนอหลักการประเมินผลการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Learner-centered assessment) ซึ่งนำมาใช้เป็นหลักในการประเมินตามสภาพจริงไว้ ดังนี้

- 1) จุดหมายเบื้องต้นของการประเมินผู้เรียนคือ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน
- 2) การประเมินควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถที่แท้จริงออกมา และสะท้อนให้เห็นถึงแรงจูงใจและความตั้งใจในการเรียนรู้ พร้อมทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักกำกับดูแลและประเมินการเรียนรู้ด้วยตนเอง
- 3) การประเมินผลควรอาศัยข้อมูลจากการปฏิบัติภาระงานที่มีความหมาย สอดคล้องกับสภาพจริง (Authentic tasks) และสอดคล้องกับหลักสูตรและการเรียนการสอนในชั้นเรียน
- 4) การประเมินและตัดสินผลการเรียนไม่ควรใช้ข้อมูลจากผลการสอบด้วยแบบทดสอบเพียงอย่างเดียว เพราะไม่เป็นธรรมกับผู้เรียนที่ความหลากหลายด้านความสามารถและผลสัมฤทธิ์
- 5) การประเมินในชั้นเรียนควรกระทำอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ข้อมูลระยะยาวในการใช้เป็นหลักฐานการพัฒนาและความก้าวหน้าของผู้เรียน
- 6) การประเมินผลควรรวมถึงการวัดแรงจูงใจ เจตคติ และปฏิกิริยาทางจิตพิสัย (Affective reaction) ของผู้เรียนต่อหลักสูตรและการเรียนการสอน นอกเหนือไปจากการวัดด้านความรู้ ทักษะทางปัญญาและยุทธศาสตร์การคิด
- 7) การประเมินผลควรครอบคลุมถึงตัวอย่างผลงาน (Exhibits) แฟ้มสะสมงาน (Portfolios) และการปฏิบัติจริง นอกเหนือไปจากการทดสอบแบบ Paper-and-pencil
- 8) ผลการประเมินควรให้ข้อมูลป้อนกลับที่ชัดเจน เข้าใจง่าย และเป็นปัจจุบันแก่ผู้เกี่ยวข้องในระดับต่าง ๆ
- 9) การประเมินไม่ควรถือความถูกต้อง-ผิด ของคำตอบอย่างเคร่งครัดและคับแคบ แต่ควรพิจารณาถึงคำตอบที่เป็นไปได้และสมเหตุสมผล และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากความผิดพลาด
- 10) การประเมินควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกซึ่งความรู้และความเข้าใจอย่างสร้างสรรค์ และไม่ควรจำกัดเพียงแค่วิธีปัญหาและคำตอบที่ได้เตรียมไว้ล่วงหน้า

²² กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, *การประเมินผลจากสภาพจริง*, พิมพ์ครั้งที่ 1, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2539), 6-10.

ถวิล กุศลภุชงค์²³ ได้ทำงานศึกษาระบบการฝึกนักศึกษาวิชาทหาร ให้มี
ประสิทธิภาพสูง พบว่า

1) การปรับปรุงคุณลักษณะและคุณสมบัติผู้สมัครชั้นปีที่ 1 และรายงานตัวเข้ารับการศึกษาวิชาทหาร เพื่อเป็นการลดปริมาณนักศึกษาให้ได้จำนวนตามที่เหล่าทัพต้องการ

2) มีการปรับปรุงหลักสูตรการฝึก เพื่อให้การแยกเหล่า ตั้งแต่ชั้นปีที่ 2 มีการปรับปรุงการฝึกภาคสนาม เพื่อให้ให้นักศึกษาวิชาทหารที่เข้ารับการศึกษาเห็นภาพการรบอย่างจริงจังคล้ายความเป็นจริงมากที่สุด

3) มีการปรับปรุงพัฒนาอุปกรณ์เครื่องช่วยฝึกและสื่อการสอนโดยพยายามจัดทำหรือจัดหาให้ทันสมัยและเทคโนโลยีใหม่ๆมาใช้ในการเรียนการสอน เช่น วิดีทัศน์ ภาพยนตร์และเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

4) วิธีการศึกษายังใช้ระบบการฝึกแบบเดิมที่ให้แต่ละกองพันภาคจัดเป็นศูนย์ฝึก นศท. ขึ้นตาม มทบ. ต่างๆ เพราะของเดิมดีอยู่แล้ว

5) คุณภาพครูฝึก ปัจจุบันได้มีการฝึกครูในห้วงเวลาก่อนเปิดการฝึกอยู่เป็นประจำแล้ว นับว่าเป็นการส่งเสริมและปรับปรุงคุณภาพครูฝึกสอนที่ดีอยู่แล้ว

จำนง นวลผ่อง²⁴ ได้ทำการวิจัยในเรื่องพัฒนาคุณภาพ และสมรรถภาพนักศึกษาวิชาทหารพบว่า

1) นักศึกษาวิชาทหารส่วนใหญ่ขาดวินัย

2) นักศึกษาวิชาทหารและผู้ปกครองมีทัศนคติว่า มาฝึกวิชาทหารเพื่อไม่ต้องเกณฑ์ทหารจึงไม่ใส่ใจต่อการฝึกเท่าที่ควร

3) ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาวิชาทหารกับหน่วยฝึกสอนวิชาทหารมีน้อยมาก

4) เจ้าหน้าที่ครูฝึกสอนอีกจำนวนหนึ่งมีคุณสมบัติและความประพฤติไม่เหมาะสมที่จะใช้จิตวิทยาเข้าไปสัมผัสกับนักศึกษาวิชาทหาร เพื่อให้เกิดความเลื่อมใสศรัทธา

²³ ถวิล กุศลภุชงค์, “การจัดระบบการฝึก-ศึกษานักศึกษาวิชาทหารให้มีประสิทธิภาพสูง”, (วิทยานิพนธ์, วิทยาลัยการทัพบก, 2532), อ้างถึงใน คมสัน เวณานนท์, “การศึกษารูปแบบที่เหมาะสมการฝึกวิชาทหารโดยใช้คอมพิวเตอร์มัลติมีเดียสำหรับนักศึกษาวิชาทหาร”, (ปริญญาานิพนธ์, สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2548), 67.

²⁴ จำนง นวลผ่อง, “การพัฒนาคุณภาพและสมรรถภาพนักศึกษาวิชาทหาร”, (วิทยานิพนธ์, วิทยาลัยการทัพบก, 2533), อ้างถึงใน เรื่องเดียวกัน, 68.

อานัติ ขำแก้ว²⁵ ได้ศึกษาการปรับปรุงหลักสูตรการฝึกและศึกษาของนักศึกษาวิชาทหารให้ได้มาตรฐาน พบว่า

1) ระยะเวลาการฝึกและศึกษาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรนั้น ไม่สามารถยืดเวลาหรือขยายเวลาการฝึกและศึกษาออกไปได้อีก เพราะจะกระทบกระเทือนต่อการสอน และการสอบของนักศึกษาสายสามัญ

2) วิชาบางวิชาที่บรรจุไว้ในหลักสูตรล้าสมัย เช่น อาวุธปืน สปบ. 87 และปืน ปลยบ.

88

3) นักศึกษาจำนวนมากในชั้นปีที่ 1,2 และ 3 เกินขีดความสามารถของ รถ. ที่จะรับไว้ฝึกทั้งหมด

4) ความสนใจการฝึกและศึกษาของนักศึกษาวิชาทหารเมื่อจบชั้นปีที่ 3 แล้วสมัครรับการฝึกต่อในชั้นปีที่ 4 มีเปอร์เซ็นต์ต่ำมาก

5) อัตราส่วนของครูฝึกนายทหารและครูฝึกนายสิบไม่ได้สัดส่วนกับนักศึกษาวิชาทหาร **มานพ ดาวเรือง**²⁶ ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาการฝึกศึกษา นักศึกษาวิชาทหารให้มีประสิทธิภาพแล้วสรุปว่า

1. จากการฝึกนักศึกษาวิชาทหาร ซึ่งดำเนินการโดยกรมการรักษาดินแดนที่ผ่านมา นั้นยังไม่เข้มข้นพอ และหลักสูตรการฝึกยังขาดความเหมาะสมในบางประการ จึงทำให้นักศึกษาวิชาทหารที่จบตามขั้นตอนและหลักสูตรมีความรู้วิชาทหารขั้นพื้นฐานต่ำ ชั่วโมงที่เกี่ยวกับภาคปฏิบัติ เช่น การฝึกเบื้องต้น การยิงปืน และการฝึกภาคสนามน้อย เนื้อหาวิชาที่สำคัญที่จะโน้มน้าวทัศนคติ นศท. ให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อกองทัพ และผลประโยชน์ชาติมีน้อยจึงสมควรที่จะปรับปรุงหลักสูตร และเนื้อหาวิชาบางวิชาให้เหมาะสม

2. วิธีการฝึก - ศึกษา ที่ ศฝ.รต.ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันมี 2 วิธีคือ

²⁵ อานัติ ขำแก้ว, “การปรับปรุงหลักสูตรการฝึกและศึกษาของนักเรียนวิชาทหารให้ได้มาตรฐาน”, (วิทยานิพนธ์, วิทยาลัยการทัพบก, 2531), อ้างถึงใน คมสัน เวณานนท์, “การศึกษา รูปแบบที่เหมาะสมการฝึกวิชาทหารโดยใช้คอมพิวเตอร์มัลติมีเดียสำหรับนักศึกษาวิชาทหาร,” (ปริญญาานิพนธ์, สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2548), 68.

²⁶ มานพ ดาวเรือง, “การพัฒนาการฝึกศึกษานักศึกษาวิชาทหารให้มีประสิทธิภาพ”, (วิทยานิพนธ์, วิทยาลัยการทัพบก, 2535), อ้างถึงใน เรื่องเดียวกัน, 69.

วิธีที่ 1 ศูนย์ฝึกกำลังสำรองกรมการรักษาดินแดน (ศฝ.รต.) ทำการฝึก นศท. จำนวนหนึ่ง ซึ่งมีทั้ง 5 ชั้นปี และ นศท.หญิง ซึ่งดำเนินการ คือ ระบบที่ 1 ฝึกสัปดาห์ละ 1 วัน วันละ 4 ชั่วโมง ระบบที่ 2 ฝึกต่อเนื่องทุกวันๆ ละ 4 ชั่วโมง

วิธีที่ 2 ให้นำหน่วยทหารในเขต กทม. ช่วยทำการฝึก เพื่อความสะดวกในการเดินทางของ นศท. และชดเชยในการที่ รต. ขาดแคลนครูฝึก เครื่องช่วยและสนามฝึกทางยุทธวิธี ศฝ.รต. จะยังคงกำกับดูแลให้การฝึกมีประสิทธิภาพ และเป็นมาตรฐานเดียวกัน ฉะนั้นการฝึกที่ รต. ดำเนินการอยู่เดิมเหมาะสมแล้ว

3. ปัจจัยหนึ่งที่สำคัญต่อระบบการฝึกนักศึกษาวิชาทหารก็คือ เครื่องช่วยฝึก จากการวิจัยพบว่า เครื่องช่วยฝึกที่มีอยู่บางชนิดมีจำนวนไม่เพียงพอ บางชนิดล้าสมัย เช่น อาวุธประจำกาย สนามฝึกที่สำคัญ คือ สนามฝึกยิงปืนยังไม่ทันสมัย ทำให้เกิดการล่าช้า เพราะนักศึกษามีจำนวนมาก จึงเป็นเหตุที่สมควรที่สนับสนุนสมมุติฐาน ข้อ 3 คือ เครื่องช่วยฝึกยังไม่เพียงพอและล้าสมัย

4. ประสิทธิภาพกำลังพลสำรองที่จะทดแทนทหารประจำการตามนโยบายปรับลดกำลังของ ทบ. นับว่ามีความสำคัญ สมควรที่จะได้รับการพิจารณาทุกขั้นตอน ที่สำคัญคือระบบการผลิตที่มีคุณภาพแต่ที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งคือ ทักษะคติในการเป็นทหาร จากการวิเคราะห์พบว่า นศท. ส่วนใหญ่เข้ารับการฝึกวิชาทหาร เพื่อจะได้สิทธิไม่ถูกเรียกเกณฑ์ทหาร แต่ก็ยินดีที่จะรับใช้ชาติด้วยการเป็นกำลังสำรองของกองทัพ

ตารางที่ 2.1 รายชื่อสถานศึกษาในสังกัด ศฝ.นศท.พ.น.ร.ศสร. ปีการศึกษา 2558

	วัน/เวลา/สถานศึกษา	ยอด		วัน/เวลา/สถานศึกษา	ยอด
	กองร้อยที่ 1 (จันทร์ 0800 - 1200)			กองร้อยที่ 2 (จันทร์ 1300 - 1700)	
1	รร. มัชฌิมวัดดุสิตาราม	54	1	รร. วัดราชโอรส	129
2	รร. พุทธจักรวิทยา	20	2	ว. เทคโนโลยีสยาม (สยามเทค)	69
			3	ว. เทคโนโลยีสยามธุรกิจพาณิชย์การ ฯ	10
			4	รร.สตรีนนทบุรีบางใหญ่	13
			5	ว. เทคโนโลยีกรุงธน	1
	รวม	74		รวม	222
	กองร้อยที่ 3 (อังคาร 0800 - 1200)			กองร้อยที่ 4 (อังคาร 1300 - 1700)	
1	รร. บางประกอกวิทยาคม	142	1	รร. แสงอรุณ	30
2	รร. มหรรณพาราม	38	2	รร. เซนต์ปีเตอร์ธนบุรี	28
3	รร. สวนอนันต์	20	3	รร. ฤทธิรงค์รอน	24
4	รร. มัชฌิมวัดดาวคะนอง	3	4	รร. วัดรางบัว	9
	รวม	213		รวม	91
	กองร้อยที่ 5 (พุธ 0800 - 1200)			กองร้อยที่ 6 (อังคาร 1300 - 1700)	
1	รร. ชีโนรสวิทยาลัย	74	1	รร. ทิวไผ่งาม	33
2	รร. วัดประดู่ในทรงธรรม	22	2	รร. จินตามณี	12
3	รร. แจงร้อนวิทยา	6	3	ว. เทคโนโลยีสายประสิทธิ์บริหารธุรกิจ	1
	รวม	102		รวม	46
	กองร้อยที่ 7 (พุธ 0800 - 1200)			กองร้อยที่ 8 (อังคาร 1300 - 1700)	
1	รร. ไตรมิตรวิทยาลัย	93	1	รร. โพธิสารพิทยากร	112
2	รร. ช่างกรมอุทหาเรื่อ	46	2	รร. พระแม่มาลีสาธิตประดิษฐ์	52
3	ว. อาชีวศึกษาเสาวภา	6	3	รร. วัดสระเกศ	18
	รวม	145		รวม	182
	กองร้อยที่ 9 (พุธ 0800 - 1200)			กองร้อยที่ 10 (อังคาร 1300 - 1700)	
1	รร. ธนบุรีวเรทพิพลารักษ์	22		รร. ราชบพิธ	192
2	รร. บวรมงคล	14			
3	รร. เพลินพัฒนา	9			
4	รร. สุวรรณพลับพลาพิทยาคม	11			

ตารางที่ 2.1 รายชื่อสถานศึกษาในสังกัด ศฝ.นศท.พัน.ร.ศสร. ปีการศึกษา 2558 (ต่อ)

	วัน/เวลา/สถานศึกษา	ยอด		วัน/เวลา/สถานศึกษา	ยอด
5	ว. เทคโนโลยีพัฒนชยการภาษานุสรณ์บางแค	5			
6	ว. กาญจนานิเชกวิทยาลัยช่างทองหล่อ	3			
	รวม	64		รวม	192
	รวมรอบเช้า 598			รวมรอบบ่าย 733	
รวมทั้งสิ้น 1331					

2.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

การประเมินผลตามรูปแบบการ
ประเมินของโดนัลด์ แอล เคิร์กแพทริก
(Donald L. Kirkpatrick)

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การประเมินผลการฝึกสอนนักศึกษาวิชาทหาร กรณีศึกษาศูนย์ฝึกย่อย กองพันทหารราบ ศูนย์การกำลังสำรอง เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยสำรวจความคิดเห็นของนศท.ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ที่ผ่านการฝึกศึกษาในศูนย์ฝึกย่อยๆ เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนบริหารจัดการพัฒนาการฝึกสอนของศูนย์ฝึกย่อยๆต่อไป โดยมีขั้นตอนและวิธีดำเนินการศึกษาดังนี้

- 3.1 การกำหนดประชากรการวิจัยและกลุ่มตัวอย่าง (Population and Sampling)
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (Research Instruments)
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล (Data Gathering)
- 3.4 การจัดวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis)

3.1 การกำหนดประชากรการวิจัยและตัวอย่าง (Population and Sampling)

3.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย (Population)

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 2 ที่ผ่านการฝึกในส่วนของหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่1 และมีคุณสมบัติผ่านหลักเกณฑ์ได้เลื่อนชั้นเป็นนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่2ในส่วนของศูนย์ฝึกย่อยกองพันทหารราบ ศูนย์การกำลังสำรอง มีจำนวนทั้งสิ้น 1,331 คน การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ประชากรจากนักศึกษาวิชาทหาร จำนวน 1,331 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sampling)

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาวิชาทหาร 1,331 คน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ระดับความคลาดเคลื่อน + 5% ซึ่งได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,331 คน โดยจะสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่มตัวอย่างตามความสะดวก (Convenience sampling) ในการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างคำนวณได้จากสูตรดังนี้

$$\text{ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง } n = \frac{N}{[1+NE^2]}$$

โดย n = จำนวนของขนาดตัวอย่าง
 N = ขนาดของประชากร
 E = ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้น 5%

$$\text{แทนค่าจากสูตร } n = \frac{1,331}{[1 + (1,331 \times 0.05^2)]}$$

$$n = 307.568$$

ดังนั้นจำนวนตัวอย่างทั้งหมดที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้จำนวน 307 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (Research Instruments)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยมีทั้งคำถามปลายปิด (Close - ended Question) และคำถามปลายเปิด (Open - ended Question) สำหรับนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 2 ในส่วนของศูนย์ฝึกย่อยฯ ประจำปีการศึกษา 2558 โดยใช้รูปแบบการประเมินของ โด널ด์ แอล เคิร์กแพทริก (Donald L. Kirkpatrick) แบบสอบถามที่จัดทำจะแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด (Close - ended Question)

ส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลการประเมินผลการจัดการฝึกสอนนักศึกษาวิชาทหาร กรณีศึกษา ศูนย์ฝึกย่อยฯ เป็นคำถามปลายปิด (Close - ended Question) ซึ่งมีอยู่ 4 ด้าน ดังนี้

- 1) การประเมินปฏิภริยาของผู้รับการฝึกต่อการฝึกสอนนักศึกษาวิชาทหาร
- 2) การประเมินความรู้ที่ได้รับจากการฝึกนักศึกษาวิชาทหาร
- 3) การประเมินพฤติกรรมผู้เข้ารับการฝึกสอน เกี่ยวกับการนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกไปใช้

- 4) การประเมินผลลัพธ์ต่อองค์กร

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นอื่นๆ เพื่อนำไปปรับปรุงการจัดการฝึกสอนนักศึกษาวิชาทหาร กรณีศึกษา ศูนย์ฝึกย่อยฯ ให้ได้ผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น เป็นคำถามปลายเปิด (Open - ended Question)

แบบสอบถามส่วนที่ 2 เป็นการสร้างคำถามโดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบจากตัวเลือกที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ให้ มีอยู่ 4 ตอน ดังนี้

1) แบบสอบถามปฏิกิริยาที่ นศท. มีต่อการจัดการฝึกสอนนักศึกษาวิชาทหาร ใช้มาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert's scale) มีลักษณะคำถามแบบ Rating Scale ซึ่งจะมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยแต่ละระดับมีช่วงห่างของคะแนนที่เท่ากันคือ 1 คะแนน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนด ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน

5 หมายถึง ระดับความเหมาะสมมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับความเหมาะสมมาก

3 หมายถึง ระดับความเหมาะสมปานกลาง

2 หมายถึง ระดับความเหมาะสมน้อย

1 หมายถึง ระดับความเหมาะสมน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมาย

คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง ระดับช่วงความเหมาะสมมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง ระดับช่วงความเหมาะสมมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง ระดับช่วงความเหมาะสมปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง ระดับช่วงความเหมาะสมน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง ระดับช่วงความเหมาะสมน้อยที่สุด

2) แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาทหารในหลักสูตรที่ได้รับบริการฝึกสอน เป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบ จำนวน 20 ข้อ แต่ละข้อมีตัวเลือก 4 ตัวด้วยกัน คือ ก,ข,ค, และ ง โดยมีคำตอบที่ถูกต้องเพียงตัวเลือกเดียว

เกณฑ์การให้คะแนน

1 หมายถึง ตอบถูก

0 หมายถึง ตอบผิด

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนเฉลี่ย

คะแนนเฉลี่ย 0.70 – 1.00 ดี

คะแนนเฉลี่ย 0.40 – 0.69 ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 0.00 – 0.33 ต้องปรับปรุง

3) แบบสอบถามพฤติกรรมผู้เข้ารับการฝึกสอน เกี่ยวกับการนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกไปใช้ ใช้มาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert's scale) คือ ให้ผู้ตอบเลือกแสดงความคิดเห็นจากข้อความที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ โดยแบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับและมีเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ ในแต่ละระดับมีช่วงห่างของคะแนนที่เท่ากันคือ 1 คะแนน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนด ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน

5 หมายถึง ระดับเหมาะสมมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับเหมาะสมมาก

3 หมายถึง ระดับเหมาะสมปานกลาง

2 หมายถึง ระดับเหมาะสมน้อย

1 หมายถึง ระดับเหมาะสมน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมาย

คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง ระดับช่วงการปฏิบัติมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง ระดับช่วงการปฏิบัติมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง ระดับช่วงการปฏิบัติปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง ระดับช่วงการปฏิบัติน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง ระดับช่วงการปฏิบัติน้อยที่สุด

4) แบบสอบถามผลลัพธ์ต่อองค์กร โดยใช้มาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert's scale)

คือให้ผู้ตอบเลือกแสดงความคิดเห็นจากข้อความที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ โดยแบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับและมีเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ ในแต่ละระดับมีช่วงห่างของคะแนนที่เท่ากันคือ 1 คะแนน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนด ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน

5 หมายถึง ระดับเหมาะสมมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับเหมาะสมมาก

3 หมายถึง ระดับเหมาะสมปานกลาง

2 หมายถึง ระดับเหมาะสมน้อย

1 หมายถึง ระดับเหมาะสมน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมาย

คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง ระดับช่วงการปฏิบัติมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง ระดับช่วงการปฏิบัติมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง ระดับช่วงการปฏิบัติปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง ระดับช่วงการปฏิบัติน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง ระดับช่วงการปฏิบัติน้อยที่สุด

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

1. ศึกษาตำรา เอกสาร บทความ ทฤษฎี หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อการกำหนดขอบเขตของการวิจัยและสร้างเครื่องมือในการวิจัยให้ครอบคลุมตามความมุ่งหมาย
2. สร้างแบบสอบถามเพื่อศึกษาถึงการประเมินผลการฝึกสอนนักศึกษาวิชาทหารกรณีศึกษาศูนย์ฝึกย่อยกองพันทหารราบ ศูนย์การกำลังสำรอง โดยการใช้รูปแบบการประเมินของ โด널ด์ แอล เคิร์กแพทริก(Donald L. Kirkpatrick)
3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบและเสนอแนะแก้ไขเพิ่มเติม
4. ปรับปรุงแบบสอบถามให้มีเนื้อหาที่ความถูกต้อง เหมาะสม และตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ให้มีความสมบูรณ์สอดคล้องที่สุด
5. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่าง
6. นำแบบสอบถามไปหาความเชื่อมั่น

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล (Data Gathering)

การเก็บรวบรวมข้อมูล จะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรวิจัยจำนวน 307 ชุด โดยใช้แบบสอบถามจำนวน 310 ชุด เพื่อป้องกันการผิดพลาดในการเก็บรวบรวมข้อมูลและการตอบแบบสอบถามที่อาจจะเกิดขึ้นได้ โดยมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

- 3.3.1 ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามให้กับนักศึกษาวิชาทหาร โดยวิธีการสุ่มตัวอย่าง
- 3.3.2 เก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับจากประชากรวิจัย ตรวจสอบจำนวนและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ให้ได้ตามจำนวนที่ต้องการคือ 307 ชุด
- 3.3.3 นำแบบสอบถามที่รวบรวมจากกลุ่มตัวอย่าง ตามข้อ 3.3.2 จำนวน 307 ชุด ลงรหัสและไปดำเนินการวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis)

ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์นี้ เป็นข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้จัดสร้างขึ้น เพื่อสอบถามประชากรวิจัยที่เป็นนักศึกษาวิชาทหาร จำนวน 307 ชุด ซึ่งการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล โดยการนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาดำเนินการโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปSPSS ในการวิเคราะห์ ดังนี้

- 1) การตรวจข้อมูล (Editing) โดยตรวจดูความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและแยกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก
- 2) การลงรหัส (Coding) นำแบบสอบถามที่ถูกต้องแล้วมาลงรหัส
- 3) การประมวลผลข้อมูล โดยนำข้อมูลที่ลงรหัสแล้วมาบันทึกและประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistic Package for Social Sciences หรือ SPSS)
 - 3.1) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ค่าร้อยละ
 - 3.2) วิเคราะห์ข้อมูลการประเมินระดับปฏิกิริยา การเรียนรู้ พฤติกรรม และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อชีวิตประจำวันของผู้ผ่านการฝึกหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร โดยใช้ค่าเฉลี่ยทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 - 3.3) วิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระหว่างกลุ่ม โดยค่าสถิติที่ใช้คือ F-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (One – Way ANOVA)
 - 3.4) การวิเคราะห์ทางสถิติครั้งนี้ใช้ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

บทที่ 4

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลการฝึกสอนนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ในส่วนของศูนย์ฝึกย่อยกองพันทหารราบ ศูนย์การกำลังสำรอง โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติและมีการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยการหาค่าความถี่และร้อยละในแต่ละข้อแล้วนำเสนอในรูปแบบของตารางและแปรผลด้วยการบรรยาย

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ภาพรวมของหลักสูตรการฝึกสอนนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ในส่วนของศูนย์ฝึกย่อยกองพันทหารราบ ศูนย์การกำลังสำรอง โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในแต่ละข้อแล้วนำเสนอในรูปแบบของตารางและแปรผลด้วยการบรรยาย

ข้อที่ 1 แสดงข้อมูล การประเมินปฏิบัติการ

ข้อที่ 2 แสดงข้อมูล การประเมินการเรียนรู้

ข้อที่ 3 แสดงข้อมูล การประเมินพฤติกรรม

ข้อที่ 4 แสดงข้อมูล การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับองค์กร

ส่วนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ในการประเมินผลการฝึกสอนนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ในส่วนของศูนย์ฝึกย่อย กองพันทหารราบ ศูนย์การกำลังสำรอง ผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม เพื่อประเมินการฝึกสอนใน 4 ด้าน คือ การประเมินปฏิบัติการ การประเมินการเรียนรู้ การประเมินพฤติกรรม และการประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อองค์กร โดยทำการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม โดยวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการฝึกสอนนักศึกษาวิชาทหารทั้ง 4 ด้าน เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยที่มีตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิเคราะห์

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย ห้วงเวลาในการเข้ารับการฝึก, การเดินทางมาฝึกศึกษา,เกรดเฉลี่ยปีการศึกษาที่ผ่านมา,สถานภาพการสมรสของบิดามารดา,รายได้เฉลี่ยรวมของครอบครัวและ อาชีพที่คาดหวังในอนาคต

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามห้วงเวลาในการเข้ารับการฝึก

ห้วงเวลาในการเข้ารับการฝึก	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ห้วงเช้า 0800 – 1200	16	5.2
ห้วงบ่าย 1300 - 1700	291	94.8
รวม	307	100.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มาเข้ารับการฝึกสอนในห้วงบ่าย 1300 – 1700 จำนวน 291 คน คิดเป็นร้อยละ 94.8 และมาเข้ารับการฝึกสอนในห้วงเช้า 0800 – 1200 จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 5.2

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการเดินทางมาฝึกศึกษา

การเดินทางมาฝึกศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มาด้วยตนเอง	280	91.3
พ่อ-แม่ผู้ปกครองมาส่ง	23	7.5
รถโรงเรียน	2	0.7
อื่นๆ	2	0.7
รวม	307	100.0

จากตารางที่ 4.2 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีการเดินทางมาฝึกศึกษาด้วยตนเอง มีจำนวน 280 คน คิดเป็นร้อยละ 91.3 มากที่สุด รองลงมาคือ เดินทางมาโดยพ่อ-แม่ผู้ปกครองมาส่ง จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 7.5 และเดินทางมาโดยรถโรงเรียน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพที่คาดหวังไว้เมื่อสำเร็จการศึกษา

อาชีพที่คาดหวังไว้เมื่อสำเร็จการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ข้าราชการทหาร/ตำรวจ	37	12.1
ข้าราชการพลเรือน	52	16.9
รัฐวิสาหกิจ	23	7.5
รับจ้าง/พนักงานเอกชน	78	25.4
เกษตรกร	4	1.3
เจ้าของกิจการ/ค้าขาย	80	26.1
อื่นๆ	33	10.7
รวม	307	100.0

จากตารางที่ 4.3 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพที่คาดหวังไว้เมื่อสำเร็จการศึกษาเป็นเจ้าของกิจการ/ค้าขาย จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 26.1 มากที่สุด รองลงมาคือ อาชีพรับจ้าง/พนักงานเอกชน จำนวน 78คน คิดเป็นร้อยละ 25.4 และอาชีพข้าราชการพลเรือน จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 16.9 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพสมรสของบิดา - มารดา

สถานภาพสมรสของบิดา - มารดา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อยู่ด้วยกัน	249	81.1
อย่าร้าง	30	9.8
แยกกันอยู่	28	9.1
รวม	307	100.0

จากตารางที่ 4.4 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรสของบิดา - มารดาอยู่ด้วยกัน จำนวน 249 คน คิดเป็นร้อยละ 81.1 มากที่สุด รองลงมาคือ มีสถานภาพอย่าร้างกัน จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 9.8 และมีสถานภาพแยกกันอยู่ จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 9.1 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้เฉลี่ยรวมของครอบครัวต่อเดือน

รายได้เฉลี่ยรวมครอบครัวต่อเดือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 10,000 บาท	11	3.6
10,001 - 20,000 บาท	64	20.8
20,001 - 30,000 บาท	79	25.7
มากกว่า 30,000 บาท	153	49.8
รวม	307	100.0

จากตารางที่ 4.5 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้เฉลี่ยรวมของครอบครัวต่อเดือนมากกว่า 30,000 บาท มีจำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 49.8 มากที่สุด รองลงมาคือ รายได้เฉลี่ยรวมอยู่ระหว่าง 20,001 - 30,000 บาท มีจำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 25.7 รายได้เฉลี่ยรวมอยู่ระหว่าง 10,001 - 20,000 บาท จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 20.8 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเกรดเฉลี่ยการศึกษาปีที่ผ่านมา

เกรดเฉลี่ยการศึกษาปีที่ผ่านมา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 2.00	17	5.5
2.01 - 3.00	166	54.1
3.01 - 3.50	87	28.3
มากกว่า 3.50	37	12.1
รวม	307	100.0

จากตารางที่ 4.6 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีเกรดเฉลี่ยการศึกษาปีที่ผ่านมาอยู่ระหว่าง 2.01 - 3.00 มีจำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 54.1 มากที่สุด รองลงมาคือ มีเกรดเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.01 - 3.50 มีจำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 28.3 และมีเกรดเฉลี่ยมากกว่า 3.50 มีจำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 12.1 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ภาพรวมของหลักสูตรการฝึกสอนนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ในส่วนของศูนย์ฝึกย่อยกองพันทหารราบ ศูนย์การกำลังสำรอง

ข้อที่ 1 แสดงข้อมูล การประเมินความปฏิกิริยา ของการฝึกสอนนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในแต่ละหัวข้อแล้วนำเสนอในรูปของตารางและแปลผลด้วยการบรรยาย

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคะแนนของการประเมินปฏิกิริยา จำแนกเป็นรายด้าน ความน่าสนใจของเนื้อหาวิชา

รายชื่อวิชา	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1) วิชาการอ่านแผนที่และการใช้เข็มทิศ	3.68	.756	มาก
2) วิชาแบบธรรมเนียมทหาร	3.85	.873	มาก
3) วิชาการติดต่อสื่อสาร	3.72	.856	มาก
4) วิชาอาวุธ	4.25	.865	มากที่สุด
5) วิชายุทธวิธี	4.07	.897	มาก
6) วิชาพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ไทย	4.14	.968	มาก
7) วิชาอุดมการณ์ความรักชาติ	4.02	.953	มาก
8) วิชาการปฐมพยาบาลและเวชกรรมป้องกัน	4.17	.859	มาก
9) วิชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	4.04	.843	มาก
10) วิชาการยิงปืนตามหลักสูตร	4.22	.940	มากที่สุด
รวมรายด้าน	4.01	.553	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินปฏิกิริยา จำแนกเป็นรายด้านความน่าสนใจของเนื้อหาวิชา อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า วิชาอาวุธ มีค่าเฉลี่ย 4.25 รองลงมาคือวิชาการยิงปืนตามหลักสูตร มีค่าเฉลี่ย 4.22 และวิชาวิชาการปฐมพยาบาลและเวชกรรมป้องกัน มีค่าเฉลี่ย 4.17 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคะแนนของการประเมินปฏิบัติการ
จำแนกเป็นรายด้าน ความมีประโยชน์สามารถนำไปใช้งานได้

รายชื่อวิชา	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1) วิชาการอ่านแผนที่และการใช้เข็มทิศ	3.85	.925	มาก
2) วิชาแบบธรรมเนียมมททหาร	3.88	.901	มาก
3) วิชาการติดต่อสื่อสาร	3.70	.880	มาก
4) วิชาอาวุธ	3.80	.936	มาก
5) วิชายุทธวิธี	3.69	.931	มาก
6) วิชาพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ไทย	4.10	.963	มาก
7) วิชาอุดมการณ์ความรักชาติ	4.07	.916	มาก
8) วิชาการปฐมพยาบาลและเวชกรรมป้องกัน	4.34	.830	มากที่สุด
9) วิชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	4.14	.825	มาก
10) วิชาการยิงปืนตามหลักสูตร	3.82	1.025	มาก
รวมรายด้าน	3.95	.660	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินปฏิบัติการ จำแนกเป็นรายด้านความมีประโยชน์สามารถนำไปใช้งานได้ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.95 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า วิชาการปฐมพยาบาลและเวชกรรมป้องกันมีค่าเฉลี่ย 4.34 รองลงมาคือ วิชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีค่าเฉลี่ย 4.14 และวิชาพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ไทย มีค่าเฉลี่ย 4.10 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคะแนนของการประเมินปฏิบัติการ
จำแนกเป็นรายด้าน ความเหมาะสมของครูฝึก

ประเด็น	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1) ครูฝึกมีความรู้ความสามารถในการฝึกสอนตามกิจเฉพาะแต่ละรายวิชา	4.37	.656	มากที่สุด
2) ครูฝึกอธิบายให้เห็นศท.ได้ทราบถึงวัตถุประสงค์ก่อนรับการฝึกสอน	4.33	.704	มากที่สุด
3) ครูฝึกสามารถอธิบายได้อย่างชัดเจนและเข้าใจง่าย	4.15	.796	มาก
4) ครูฝึกสามารถบริหารเวลาการฝึกสอนได้อย่างเหมาะสม	4.05	.837	มาก
5) ครูฝึกปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างแก่นศท.เป็นอย่างดี เช่นการแต่งกาย ลักษณะท่าทาง	4.35	.787	มากที่สุด
6) ครูฝึกมีความเป็นห่วงเป็นใยเอาใจใส่ในศท.ทั้งในสนามฝึกและห้องเรียน	4.35	.787	มากที่สุด
7) ครูฝึกสามารถให้คำปรึกษาและแนะนำสิ่งที่มีประโยชน์แก่นศท.	4.36	.780	มากที่สุด
รวมรายด้าน	4.30	.671	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.9 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินปฏิบัติการ จำแนกเป็นรายด้านความเหมาะสมของครูฝึก อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.30 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าครูฝึกมีความรู้ความสามารถในการฝึกสอนตามกิจเฉพาะแต่ละรายวิชา มีค่าเฉลี่ย 4.37 รองลงมาคือครูฝึกสามารถให้คำปรึกษาและแนะนำสิ่งที่มีประโยชน์แก่นศท. มีค่าเฉลี่ย 4.36 และครูฝึกปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างแก่นศท.เป็นอย่างดี เช่นการแต่งกาย ลักษณะท่าทาง มีค่าเฉลี่ย 4.35 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคะแนนของการประเมินปฏิบัติการ
จำแนกเป็นรายด้าน ความเหมาะสมด้านสถานที่ฝึกสอน เครื่องช่วยฝึกตลอดจนการ
บริการต่างๆ

ประเด็น	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1) ห้องสอนนศท.มีระบบแสงเสียงและอุณหภูมิที่ เหมาะสม	3.37	.953	ปานกลาง
2) ห้องน้ำ,ห้องตัดผมมีความสะอาดและพร้อม บริการกับ นศท.	3.29	.995	ปานกลาง
3) ร้านค้า,ร้านอาหารมีการบริการที่เพียงพอและ สะดวกกับการใช้บริการ	3.77	.902	มาก
4) เครื่องช่วยฝึกมีความปลอดภัยที่ดี และเพียงพอ กับปริมาณนศท.	3.99	.832	มาก
5) อุปกรณ์ประกอบการช่วยฝึกสอนมีความทันสมัย และใช้งานได้ดี	3.72	.889	มาก
6) ราคาในการใช้บริการร้านค้าและบริการตัดผมมี ความเหมาะสม	3.97	1.033	มาก
7) การติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ธุรการมีความ สะดวกรวดเร็ว	3.99	.840	มาก
รวมรายด้าน	3.73	.621	มาก

จากตารางที่ 4.10 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินปฏิบัติการ จำแนก
เป็นรายด้านความเหมาะสมด้านสถานที่ฝึกสอน,เครื่องช่วยฝึกตลอดจนการบริการต่างๆ อยู่ในระดับ
มาก มีค่าเฉลี่ย 3.73 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าเครื่องช่วยฝึกมีความปลอดภัยที่ดี และเพียงพอ
กับปริมาณนศท.และการติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ธุรการมีความสะดวกรวดเร็ว มีค่าเฉลี่ย 3.99
รองลงมาคือราคาในการใช้บริการร้านค้าและบริการตัดผมมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 3.97 และ
ร้านค้า ร้านอาหารมีการบริการที่เพียงพอและสะดวกกับการใช้บริการ มีค่าเฉลี่ย 3.77 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคะแนนของการประเมินปฏิบัติการ

ประเด็น	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
ความน่าสนใจของเนื้อหาวิชา	4.01	.553	มาก
ความมีประโยชน์สามารถนำไปใช้งานได้	3.95	.660	มาก
ความเหมาะสมของครูฝึก	4.30	.671	มากที่สุด
ความเหมาะสมด้านสถานที่ฝึกสอน, เครื่องช่วยฝึก ตลอดจนการบริการต่างๆ	3.73	.621	มาก
รวมรายด้าน	4.15	.613	มาก

จากตารางที่ 4.11 กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินปฏิบัติการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.15 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความเหมาะสมของครูฝึก มีค่าเฉลี่ย 4.30 มากที่สุด รองลงมาคือ ความน่าสนใจของเนื้อหาวิชา มีค่าเฉลี่ย 4.01 รองลงมาคือ ความมีประโยชน์สามารถนำไปใช้งานได้ มีค่าเฉลี่ย 3.95 ตามลำดับ

อธิบาย จะเห็นได้ว่า ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้านความเหมาะสมของครูฝึกมีค่าเฉลี่ยที่มากที่สุด จากการสุ่มตัวอย่างจากนศท.ของศูนย์ฝึกย่อยกองพันทหารราบ ศูนย์การกำลังสำรอง จำนวน 307 คน พบว่า ครูฝึกมีความรู้ความสามารถในการฝึกสอนตามกิจเฉพาะแต่ละรายวิชา สามารถให้คำปรึกษาแนะนำสิ่งที่มีประโยชน์ อีกทั้งปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างแก่นศท. นำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ในการฝึกสอนที่ดีตามมา ดังนั้นค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้านความเหมาะสมของครูฝึกมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.30 และมีค่าเบี่ยงเบน .671 อยู่ในระดับความคิดเห็นที่มากที่สุด

ข้อที่ 2 แสดงข้อมูล การประเมินความรู้ ของการฝึกสอนนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในแต่ละหัวข้อแล้วนำเสนอในรูปแบบของตารางและแปลผลด้วยการบรรยาย

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อ และระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
หลักสูตรนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 2

เนื้อหาวิชา	\bar{x}	S.D.	ระดับความรู้
วิชาการอ่านแผนที่และการใช้เข็มทิศ			
1. ลักษณะภูมิประเทศที่มีความสูง เช่น เส้นชั้นความสูง จะแสดงด้วยสีใดบนแผนที่ทางทหาร	.97	.160	ดี
2. แผนที่มาตราส่วน 1: 50000 ถ้าวัดระยะทางในแผนที่ได้ 2 เซนติเมตร ระยะทางจริงในภูมิประเทศจะเท่ากับเท่าใด	.11	.318	ต้องปรับปรุง
รวม	.54	.239	ปานกลาง
วิชาแบบธรรมเนียมทหาร			
3. “แม่หวังตั้งสงบ จงเตรียมรบให้พร้อมสรรพ” เป็นตอนหนึ่งในพระราชนิพนธ์ ของรัชกาลใด	.98	.150	ดี
4. ทหารที่จะลงโทษแก่ทหารผู้ที่กระทำผิดต่อวินัยทหารนั้น แบ่งออกเป็น 5 สถาน ทหารสถานใดที่จะต้องส่งตัวผู้กระทำผิดให้ไปอยู่ในความควบคุมของเรือนจำทหาร	.98	.150	ดี
รวม	.98	.150	ดี
วิชาการติดต่อสื่อสาร			
5. สายโทรศัพท์สนามแบบที่ทหารราบใช้มีชื่อตรงกับข้อใด	.98	.150	ดี
6. การติดต่อสื่อสารทางวิทยุ ด้วยชุดวิทยุ PRC – 624 ตามคุณสมบัติทางเทคนิคจะมีระยะการติดต่อประมาณกี่กิโลเมตร	.99	.081	ดี
รวม	.985	.1155	ดี
วิชาอาวุธศึกษา			
7. ระยะยิงหวังผลของปืนเล็กยาว แบบ11 (ปลย.11) คือข้อใด	.97	.160	ดี
8. ตัวอักษร “ ห “ ที่ค้นบังคับการยิงของปืนเล็กยาวแบบ11 (ปลย.11) ย่อมาจากคำว่าอะไร	.97	.160	ดี
รวม	.97	.160	ดี
วิชายุทธวิธี			
9. ลักษณะการรบโดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ข้อใดไม่ใช่	.99	.099	ดี

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อ และระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
หลักสูตรนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 2 (ต่อ)

เนื้อหาวิชา	\bar{x}	S.D.	ระดับความรู้
10. การจัดทำล้างของหมูป็นเล็ก หนึ่งหมูป็นเล็ก ประกอบกำลังพลทั้งสิ้นกีนาย	.99	.081	ดี
รวม	.99	.09	ดี
วิชาพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ไทย			
11. โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จะ เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติหลักๆ 3 อย่าง ด้วยกัน ข้อใดไม่ใช่	.99	.099	ดี
12. เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์และเขื่อนขุนด่านปราการชล เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่สร้างขึ้น เพื่อแก้ปัญหาอุทกภัยและขาดแคลนน้ำในภาคใดของ ประเทศ	.97	.178	ดี
รวม	.98	.1385	ดี
วิชาอุดมการณ์ความรักชาติ			
13. วีรกรรมของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ที่แสดง ถึงพระปรีชาสามารถในการใช้ “พระแสงปืนต้น” สังหารแม่ทัพพม่าโดยยิงข้ามแม่น้ำอะไร	.99	.099	ดี
14. ก่อนที่สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชจะทรงจะ ตัดสินพระทัยตีฝ่าวงล้อมทัพพม่าออกจากกรุงศรีฯไป ทางทิศตะวันออก ทรงดำรงตำแหน่งอะไร	.77	.422	ดี
รวม	.88	.2605	ดี
วิชาการปฐมพยาบาลและเวชกรรมป้องกัน			
15. สำหรับการปฐมพยาบาลผู้ป่วยที่กระดูกหักใน เบื้องต้นจะใช้วิธีใด	.93	.247	ดี
16. การเอาสิ่งแปลกปลอมที่อุดตันทางเดินหายใจอยู่ออกใน รายผู้ป่วยเจ็บที่ยังมีชีวิต จะใช้การทุบที่บริเวณใดของร่างกาย	.95	.216	ดี
รวม	.94	.2315	ดี

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อ และระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
หลักสูตรนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 2 (ต่อ)

เนื้อหาวิชา	\bar{x}	S.D.	ระดับความรู้
วิชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย			
17. ถ้าผู้ป่วยได้รับอันตรายจากสารเคมีโดยการ รับประทาน ให้รีบดื่มหรือรับประทานตาม ตัวเลือกต่อไปนี้ยกเว้นข้อใด	.92	.279	ดี
18. เมื่อเกิดแก๊สรั่ว สิ่งใดที่ควรทำเป็นอันดับแรก	.98	.127	ดี
รวม	.95	.203	ดี
วิชาการยิงปืนเบื้องต้น			
19. การฝึกทำยิง ตามหลักสูตรการฝึกนักศึกษา วิชาทหารประกอบด้วยทำยิงกี่ท่า	.97	.169	ดี
20. ทำยิงที่มั่นคงและให้ผลการยิงดีที่สุดคือทำยิง ใด	.94	.312	ดี
รวม	.955	.2405	ดี
รวมรายวิชา	.917	.18285	ดี

จากตารางที่ 4.12 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการฝึกศึกษา
หลักสูตรนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 2 ในภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับความรู้ดี มีค่าเฉลี่ย .917
เมื่อพิจารณาเป็นรายวิชา พบว่า นศท.สามารถทำคะแนนแบบทดสอบ9ใน10วิชา ได้คะแนน
เฉลี่ยอยู่ที่ .8 และ .9 คะแนน จัดอยู่ในเกณฑ์ความรู้ดี ยกเว้น วิชาการอ่านแผนที่และการใช้
เข็มทิศ ได้คะแนนเฉลี่ย .54 คะแนน จัดอยู่ในระดับความรู้ปานกลาง

ข้อที่ 3 แสดงข้อมูล การประเมินพฤติกรรม การนำความรู้ภายหลังจากการฝึกสอน
หลักสูตรนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 2 ไปใช้ประโยชน์ โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบน
มาตรฐาน ในแต่ละหัวข้อแล้วนำเสนอในรูปของตารางและแปลผลด้วยการบรรยาย

ตารางที่ 4.13 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อ และระดับความรู้ความเข้าใจ
 ภายหลังจากได้รับการฝึกสอนตามหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 2 ไปใช้ประโยชน์

ประเด็น	\bar{x}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1) ท่านมีความอดทนต่อความยากลำบากเพิ่มสูงขึ้น	4.23	.745	มากที่สุด
2) ท่านเห็นว่าการฝึกนศท.ช่วยเสริมสร้างทัศนคติ และพฤติกรรมไปในทางที่ดี	4.20	.749	มาก
3) ท่านมั่นใจว่าสามารถนำความรู้ที่ได้จากการฝึกนศท. ไปใช้ในชีวิตได้	4.02	.832	มาก
4) ท่านรู้สึกมีความรักและสามัคคีกับเพื่อนที่มาฝึกนศท. ด้วยกันมากขึ้น	4.15	.776	มาก
5) ท่านรู้สึกว่าสุขภาพร่างกายแข็งแรงขึ้น	4.23	.750	มากที่สุด
6) ท่านมีความละเอียดรอบคอบในชีวิตประจำวัน มากขึ้นเช่น การแต่งกาย	4.07	.801	มาก
7) ท่านมีความรู้และรักในสถาบันชาติ ศาสนาและ พระมหากษัตริย์เพิ่มมากขึ้น	4.33	.776	มากที่สุด
รวมรายด้าน	4.18	.581	มาก

จากตารางที่ 4.13 กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินพฤติกรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.18 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นศท.ได้รับความรู้และรักในสถาบันชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์เพิ่มมากขึ้น มีค่าเฉลี่ย 4.33 มากที่สุด รองลงมาคือ นศท.มีความอดทนต่อความยากลำบากเพิ่มสูงขึ้นและสุขภาพร่างกายแข็งแรงขึ้น มีค่าเฉลี่ย 4.23 รองลงมาคือ เห็นว่าการฝึกนศท.ช่วยเสริมสร้างทัศนคติและพฤติกรรมไปในทางที่ดี มีค่าเฉลี่ย 4.20 ตามลำดับ

ข้อที่ 4 แสดงข้อมูล การประเมินผลลัพธ์ ภายหลังจากการได้รับฝึกสอนหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 2 ไปใช้ประโยชน์ต่อหน่วยงาน/สถานศึกษา โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในแต่ละหัวข้อแล้วนำเสนอในรูปของตารางและแปลผลด้วยการบรรยาย

ตารางที่ 4.14 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายชื่อ ประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกสอน ตามหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 2 ที่มีต่อหน่วยงาน/สถานศึกษา

ประเด็น	\bar{x}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1) ท่านมีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาทั้งทางราชการ สถานศึกษาของท่านมากขึ้น เช่น บริจาคโลหิต / ปลูกป่าชายเลน เป็นต้น	3.73	.957	มาก
2) ท่านนำความรู้ ระเบียบวินัย ไปใช้เป็นตัวอย่างให้รุ่นน้องในสถานศึกษา เช่น การเข้าคิวรอซื้ออาหารตอนพักเที่ยง เป็นต้น	4.00	.830	มาก
3) ท่านมีความพร้อมในการเป็นกำลังสำรองของกองทัพ และพร้อมในการกลับเข้ากรมกองเมื่อได้รับหมายเรียกพล	3.82	1.007	มาก
4) ท่านนำความรู้จากการฝึกสอนไปถ่ายทอดแก่บุคคลใกล้ตัว เช่น ที่บ้าน สถานศึกษา เช่น เรื่องการลงประชามติรับร่างรัฐธรรมนูญ เป็นต้น	3.77	.869	มาก
5) ท่านเห็นความสำคัญของสิทธิพลเมืองมากยิ่งขึ้น เช่น มีความสนใจในรัฐธรรมนูญ/ติดตามข่าวสารด้านการเมืองมากขึ้น	3.91	.856	มาก
6) ท่านมีความรู้และสามารถปฐมพยาบาลแก่ผู้ที่ได้รับบาดเจ็บเบื้องต้น เช่น การเข้าเฟือก การช่วยหายใจ เป็นต้น	4.07	.787	มาก
7) ท่านนำความรู้ที่ได้จากการฝึกสอนไปใช้กับสถานศึกษา เช่น การอำนวยความสะดวกการจราจร การตรวจเช็คถังดับเพลิง	3.92	.904	มาก
รวมรายด้าน	3.90	.708	มาก

จากตารางที่ 4.14 กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อหน่วยงานและประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.90 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นศท.ได้รับความรู้และสามารถปฐมพยาบาลแก่ผู้ที่ได้รับบาดเจ็บ

เบื้องต้น เช่น การเข้าฝึก การช่วยหายใจ มีค่าเฉลี่ย 4.07 มากที่สุด รองลงมาคือ นศท.ได้นำความรู้ระเบียบวินัย ไปใช้เป็นตัวอย่างเป็นตัวอย่างให้รุ่นน้องในสถานศึกษา เช่น การเข้าคิวรอซื้ออาหารตอนพักเที่ยง มีค่าเฉลี่ย 4.00 รองลงมาคือ นศท.นำความรู้ที่ได้จากการฝึกสอนไปใช้กับสถานศึกษา เช่น การอำนวยความสะดวกการจราจร การตรวจเช็คถังดับเพลิง มีค่าเฉลี่ย 3.92 ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับการประเมินปฏิบัติการ ประเมินการเรียนรู้ การประเมินพฤติกรรม การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อองค์กร จำแนกตามช่วงเวลาในการเข้ารับการฝึก

การประเมิน	สถานภาพ	SS	df	MS	F	Sig.
การประเมินปฏิบัติการ	ระหว่างกลุ่ม	.129	1	.129	.342	.559
	ภายในกลุ่ม	114.979	305	.377		
	รวม	115.107	306			
การประเมินการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	.474	1	.474	.202	.654
	ภายในกลุ่ม	715.826	305	2.347		
	รวม	716.300	306			
การประเมินพฤติกรรม	ระหว่างกลุ่ม	.690	1	.690	2.054	.153
	ภายในกลุ่ม	102.494	305	.336		
	รวม	103.184	306			
การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อหน่วยงาน	ระหว่างกลุ่ม	.001	1	.001	.001	.970
	ภายในกลุ่ม	153.382	305	.503		
	รวม	153.383	306			

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.15 พบว่านศท.ที่มีช่วงเวลาในการเข้ารับการฝึกที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประเมินปฏิบัติการ การประเมินการเรียนรู้ การประเมินพฤติกรรม การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อหน่วยงานไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ตารางที่ 4.16 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับการประเมินปฏิกิริยา การประเมินการเรียนรู้ การประเมินพฤติกรรม การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อองค์กร จำแนกตามการเดินทางมาฝึกศึกษา

การประเมิน	สถานภาพ	SS	df	MS	F	Sig.
การประเมินปฏิกิริยา	ระหว่างกลุ่ม	1.671	3	.557	1.488	.218
	ภายในกลุ่ม	113.437	303	.374		
	รวม	115.107	306			
การประเมินการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	3.928	3	1.309	.557	.664
	ภายในกลุ่ม	712.371	303	2.351		
	รวม	716.300	306			
การประเมินพฤติกรรม	ระหว่างกลุ่ม	1.293	3	.431	1.282	.281
	ภายในกลุ่ม	101.891	303	.336		
	รวม	103.184	306			
การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อหน่วยงาน	ระหว่างกลุ่ม	3.073	3	1.024	2.065	.105
	ภายในกลุ่ม	150.310	303	.496		
	รวม	153.383	306			

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.16 พบว่า นศท.ที่มีการเดินทางมาฝึกศึกษาที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประเมินปฏิกิริยา การประเมินการเรียนรู้ การประเมินพฤติกรรม การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อหน่วยงาน ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ตารางที่ 4.17 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับการประเมินปฏิกริยา การประเมินการเรียนรู้ การประเมินพฤติกรรม การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อองค์กร จำแนกตามอาชีพที่คาดหวังไว้เมื่อสำเร็จการศึกษา

การประเมิน	สถานภาพ	SS	df	MS	F	Sig.
การประเมินปฏิกริยา	ระหว่างกลุ่ม	2.893	6	.482	1.289	.262
	ภายในกลุ่ม	112.215	300	.374		
	รวม	115.107	306			
การประเมินการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	13.622	6	2.270	.969	.446
	ภายในกลุ่ม	702.677	300	2.342		
	รวม	716.300	306			
การประเมินพฤติกรรม	ระหว่างกลุ่ม	1.696	6	.283	.835	.543
	ภายในกลุ่ม	101.489	300	.338		
	รวม	103.184	306			
การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อหน่วยงาน	ระหว่างกลุ่ม	2.101	6	.350	.694	.654
	ภายในกลุ่ม	151.282	300	.504		
	รวม	153.383	306			

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.17 พบว่า นศท.ที่มีอาชีพที่คาดหวังไว้เมื่อสำเร็จการศึกษาที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประเมินปฏิกริยา การประเมินการเรียนรู้ การประเมินพฤติกรรม การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อหน่วยงาน ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ตารางที่ 4.18 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับการประเมินปฏิกริยา การประเมินการเรียนรู้ การประเมินพฤติกรรม การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อองค์กร จำแนกตามสถานภาพสมรสของบิดามารดา

การประเมิน	สถานภาพ	SS	df	MS	F	Sig.
การประเมินปฏิกริยา	ระหว่างกลุ่ม	.952	2	.476	1.267	.283
	ภายในกลุ่ม	114.156	304	.376		
	รวม	115.107	306			
การประเมินการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	1.699	2	.850	.361	.697
	ภายในกลุ่ม	714.601	304	2.351		
	รวม	716.300	306			
การประเมินพฤติกรรม	ระหว่างกลุ่ม	.551	2	.275	.816	.443
	ภายในกลุ่ม	102.634	304	.338		
	รวม	103.184	306			
การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อหน่วยงาน	ระหว่างกลุ่ม	1.223	2	.611	1.222	.296
	ภายในกลุ่ม	152.160	304	.501		
	รวม	153.383	306			

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.18 พบว่า นศท.ที่มีสถานภาพสมรสของบิดามารดาที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประเมินปฏิกริยา การประเมินการเรียนรู้ การประเมินพฤติกรรม การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อหน่วยงาน ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ตารางที่ 4.19 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับการประเมินปฏิกริยา การประเมินการเรียนรู้ การประเมินพฤติกรรม การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อองค์กร จำแนกตามรายได้เฉลี่ยรวมของครอบครัวต่อเดือน

การประเมิน	สถานภาพ	SS	df	MS	F	Sig.
การประเมินปฏิกริยา	ระหว่างกลุ่ม	.583	3	.194	.514	.673
	ภายในกลุ่ม	114.525	303	.378		
	รวม	115.107	306			
การประเมินการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	4.052	3	1.351	.575	.632
	ภายในกลุ่ม	712.248	303	2.351		
	รวม	716.300	306			
การประเมินพฤติกรรม	ระหว่างกลุ่ม	1.213	3	.404	1.201	.310
	ภายในกลุ่ม	101.972	303	.337		
	รวม	103.184	306			
การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อหน่วยงาน	ระหว่างกลุ่ม	2.773	3	.924	1.860	.136
	ภายในกลุ่ม	150.610	303	.497		
	รวม	153.383	306			

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.19 พบว่า นศท.ที่มีรายได้เฉลี่ยรวมของครอบครัวต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประเมินปฏิกริยา การประเมินการเรียนรู้ การประเมินพฤติกรรม การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อหน่วยงาน ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ตารางที่ 4.20 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับการประเมินปฏิกริยา การประเมินการเรียนรู้ การประเมินพฤติกรรม การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อองค์กร จำแนกตามเกรดเฉลี่ยการศึกษาปีที่ผ่านม

การประเมิน	สถานภาพ	SS	df	MS	F	Sig.
การประเมินปฏิกริยา	ระหว่างกลุ่ม	1.381	3	.460	1.226	.300
	ภายในกลุ่ม	113.727	303	.375		
	รวม	115.107	306			
การประเมินการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	4.498	3	1.499	.638	.591
	ภายในกลุ่ม	711.801	303	2.349		
	รวม	716.300	306			
การประเมินพฤติกรรม	ระหว่างกลุ่ม	2.217	3	.739	2.217	.086
	ภายในกลุ่ม	100.968	303	.333		
	รวม	103.184	306			
การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อหน่วยงาน	ระหว่างกลุ่ม	4.483	3	1.494	3.041	.029*
	ภายในกลุ่ม	148.900	303	.491		
	รวม	153.383	306			

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.20 พบว่า นศท.ที่มีเกรดเฉลี่ยปีการศึกษาที่ผ่านมแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประเมินปฏิกริยา การประเมินการเรียนรู้ การประเมินพฤติกรรม ไม่แตกต่างกัน แต่เกรดเฉลี่ยปีการศึกษาที่ผ่านมแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อองค์กรแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

เมื่อพบว่าเกรดเฉลี่ยปีการศึกษาที่ผ่านมาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อองค์กรแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ผู้วิจัยจึงนำมาเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของเกรดเฉลี่ยการศึกษาปีที่ผ่านมา ด้วยวิธี Scheffe ดังตารางที่ 4.21

ตารางที่ 4.21 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของเกรดเฉลี่ยการศึกษาปีที่ผ่านมา ด้วยวิธี Scheffe

เกรด	\bar{x}	น้อยกว่า	2.01-3.00	3.01-3.50	มากกว่า 3.50
		2.00			
		3.98	3.99	3.71	3.95
น้อยกว่า 2.00	3.98	-	-	-	-
2.01-3.00	3.99	-	-	.273*	-
3.01-3.50	3.71	-	-	-	-
มากกว่า 3.50	3.95	-	-	-	-

จากตารางที่ 4.21 พบว่า เกรดเฉลี่ยปีการศึกษาที่ผ่านมาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อองค์กรแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 คือ เกรดเฉลี่ยปีการศึกษาที่ผ่านมาในช่วง 2.01-3.08 กับ 3.01-3.50

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การประเมินผลการจัดการฝึกสอนนักศึกษาวิชาทหาร กรณีศึกษาศูนย์ฝึกย่อยกองพันทหารราบ ศูนย์การกำลังสำรอง” มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- เพื่อประเมินผลการฝึกสอนนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ในส่วนของศูนย์ฝึกย่อย กองพันทหารราบ ศูนย์การกำลังสำรอง

- เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการฝึกสอนนักศึกษาวิชาทหาร ตามรูปแบบการประเมินของโดนัลด์ แอล เคิร์กแพทริค (Donald L. Kirkpatrick)

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 2 ที่ผ่านการฝึกในส่วนของหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 1 และมีคุณสมบัติผ่านหลักเกณฑ์ได้เลื่อนชั้นเป็นนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 2 ในส่วนของศูนย์ฝึกย่อยกองพันทหารราบ ศูนย์การกำลังสำรอง มีจำนวนทั้งสิ้น 1,331 คน ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง 307 คน และได้รับแบบสอบถามคืนมาทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100 โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด (Close - ended Question)

ส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลการประเมินผลการจัดการฝึกสอนนักศึกษาวิชาทหาร กรณีศึกษาศูนย์ฝึกย่อยฯ เป็นคำถามปลายปิด (Close - ended Question) ซึ่งมีอยู่ 4 ด้าน ดังนี้

- 1) การประเมินปฏิภพการฝึกต่อการฝึกสอนนักศึกษาวิชาทหาร
- 2) การประเมินความรู้ที่ได้รับจากการฝึกนักศึกษาวิชาทหาร
- 3) การประเมินพฤติกรรมผู้เข้ารับการฝึกสอน เกี่ยวกับการนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกไปใช้
- 4) การประเมินผลลัพธ์ต่อองค์กร

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นอื่นๆ เพื่อนำไปปรับปรุงการจัดการฝึกสอนนักศึกษาวิชาทหาร กรณีศึกษาศูนย์ฝึกย่อยฯ ให้ได้ผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น เป็นคำถามปลายเปิด (Open - ended Question) การวิเคราะห์ข้อมูลใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for Social Sciences หรือ SPSS) เพื่อหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าเอฟ (F-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way ANOVA)

5.1 สรุปผลการวิจัย

การศึกษาการประเมินผลการจัดการฝึกสอนนักศึกษาวิชาทหาร กรณีศึกษาศูนย์ฝึกย่อย กองพันทหารราบ ศูนย์การกำลังสำรอง จะสามารถสรุปผลได้ ดังนี้

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า

- กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาวิชาทหารที่เข้ารับการศึกษในห้วงบ่าย ตั้งแต่เวลา 1300 – 1700 จำนวน 291 คน คิดเป็นร้อยละ 94.8 และมาเข้ารับการฝึกศึกษาในห้วงเช้า ตั้งแต่เวลา 0800 – 1200 จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 5.2

- กลุ่มตัวอย่างที่มีการเดินทางมาฝึกศึกษาด้วยตนเอง มีจำนวน 280 คน คิดเป็นร้อยละ 91.3 มากที่สุด รองลงมาคือ เดินทางมาโดยพ่อ-แม่ผู้ปกครองมาส่ง จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 7.5 และเดินทางมาโดยรถโรงเรียน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7 ตามลำดับ

- กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพที่คาดหวังไว้เมื่อสำเร็จการศึกษาเป็นเจ้าของกิจการ/ค้าขาย จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 26.1 มากที่สุด รองลงมาคือ อาชีพรับจ้าง/พนักงานเอกชน จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 25.4 และอาชีพข้าราชการพลเรือน จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 16.9 ตามลำดับ

- กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรสของบิดา – มารดาอยู่ด้วยกัน จำนวน 249 คน คิดเป็นร้อยละ 81.1 มากที่สุด รองลงมาคือ มีสถานภาพอยู่อย่างร้างกัน จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 9.8 และมีสถานภาพแยกกันอยู่ จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 9.1 ตามลำดับ

- กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้เฉลี่ยรวมของครอบครัวต่อเดือนมากกว่า 30,000 บาท มีจำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 49.8 มากที่สุด รองลงมาคือ รายได้เฉลี่ยรวมอยู่ระหว่าง 20,001 - 30,000 บาท มีจำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 25.7 รายได้เฉลี่ยรวมอยู่ระหว่าง 10,001 - 20,000 บาท จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 20.8 ตามลำดับ

- กลุ่มตัวอย่างที่มีเกรดเฉลี่ยการศึกษาปีที่ผ่านมามีอยู่ระหว่าง 2.01 - 3.00 มีจำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 54.1 มากที่สุด รองลงมาคือ มีเกรดเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.01 - 3.50 มีจำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 28.3 และมีเกรดเฉลี่ยมากกว่า 3.50 มีจำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 12.1 ตามลำดับ

5.2 การทดสอบสมมติฐาน

จากการศึกษาผู้วิจัยได้ทดสอบสมมติฐานสรุปได้ ดังนี้

สมมติฐานการวิจัยที่ 1 การประเมินผลการจัดการฝึกสอนนักศึกษาวิชาทหาร วิทยาลัยอาชีวศึกษาฝึกล้อย่อยกองพันทหารราบ ศูนย์การกำลังสำรอง มีแนวโน้มไปในแนวทางที่ดี

การประเมินปฏิกิริยาตอบสนอง (Reaction Evaluation) หรือความเหมาะสมของการจัดการฝึกสอนนักศึกษาวิชาทหารในด้านเนื้อหาวิชา ด้านครูฝึก ด้านอาคารสถานที่/เครื่องช่วยฝึก ตลอดจนบริการต่างๆ ปรากฏผลดังนี้ กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินปฏิกิริยา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความเหมาะสมของครูฝึก มีค่ามากที่สุด รองลงมาคือ ความน่าสนใจของเนื้อหาวิชา รองลงมาคือความมีประโยชน์สามารถนำไปใช้งานได้ ส่วนด้านอาคารสถานที่/เครื่องช่วยฝึก ตลอดจนบริการต่างๆ เป็นเรื่องทีนศท.ให้ความสำคัญน้อยที่สุด โดยวิเคราะห์แต่ละประเภทได้ดังนี้

1) ความน่าสนใจของเนื้อหาวิชา

จากผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความน่าสนใจของเนื้อหาวิชา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นหัวข้อวิชา พบว่า นศท.ให้ความสนใจวิชาอาวุธศึกษา และวิชาการยิงปืนตามหลักสูตรมากที่สุด รองลงมา คือวิชาการปฐมพยาบาลและเวชกรรมป้องกัน วิชาพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ไทย ตามลำดับ ส่วนวิชาที่นศท.ให้ความสนใจน้อยที่สุด ได้แก่ วิชาการอ่านแผนที่และการใช้เข็มทิศ

2) ความมีประโยชน์สามารถนำไปใช้งานได้

จากผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความมีประโยชน์สามารถนำไปใช้งานได้ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นหัวข้อวิชา พบว่า นศท.มีความคิดเห็นว่า วิชาการปฐมพยาบาลและเวชกรรมป้องกัน มีประโยชน์สามารถนำไปใช้งานได้มากที่สุด รองลงมาคือ วิชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและวิชาพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ไทย ตามลำดับ ส่วนวิชาที่นศท.มีความคิดเห็นว่ามีประโยชน์สามารถนำไปใช้งานได้น้อยที่สุด ได้แก่ วิชายุทธวิธี

3) ความเหมาะสมของครูฝึก

จากผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของครูฝึก อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นหัวข้อวิชา พบว่า นศท.มีความคิดเห็นว่า ครูฝึกมีความรู้ความสามารถในการฝึกสอนตามกิจเฉพาะแต่ละรายวิชามากที่สุด รองลงมาคือ ครูฝึกสามารถให้คำปรึกษาแนะนำสิ่งที่มีประโยชน์ และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างให้กับนศท.ตามลำดับ ส่วนความคิดเห็นของนศท.ที่มีต่อครูฝึกล้อย่อยที่สุด ได้แก่ ความสามารถบริหารเวลาการฝึกสอนได้อย่างเหมาะสม

4) ความเหมาะสมด้านสถานที่ฝึกสอน เครื่องช่วยฝึก ตลอดจนการบริการต่างๆ

จากผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมด้านสถานที่ฝึกสอน, เครื่องช่วยฝึก ตลอดจนการบริการต่างๆ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นหัวข้อวิชา พบว่า นศท.มีความคิดเห็นว่า เครื่องช่วยฝึกมีความปลอดภัยที่ดีและเพียงพอกับปริมาณนศท. อีกทั้งการติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ธุรการมีความสะดวกรวดเร็ว มากที่สุด รองลงมาคือ ราคาในการใช้บริการร้านค้าและบริการตัดผมมีความเหมาะสม ส่วนความคิดเห็นที่น้อยที่สุดของนศท.ที่มีต่อความเหมาะสมด้านสถานที่ฝึกสอน, เครื่องช่วยฝึก ตลอดจนการบริการต่างๆ คือ เรื่องความสะอาดและพร้อมของห้องน้ำ, ห้องตัดผม

การประเมินการเรียนรู้ (Learning Evaluation) การฝึกศึกษาตามหลักสูตร นักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 2 จะใช้เวลาเรียนทั้งสิ้น 80 ชั่วโมง ประกอบไปด้วยวิชาหลัก 10 วิชา ได้แก่ วิชาการอ่านแผนที่และการใช้เข็มทิศ วิชาแบบธรรมเนียมทหาร วิชาการติดต่อสื่อสาร วิชาอาวุธ วิชายุทธวิธี วิชาพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ไทย วิชาอุดมการณ์ความรักชาติ วิชาการปฐมพยาบาลและเวชกรรมป้องกัน วิชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และวิชาการยิงปืนตามหลักสูตร จากผลการวิจัย พบว่า นศท.กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการฝึกศึกษาหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 2 ในภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับความรู้ดี เมื่อพิจารณาเป็นรายวิชา พบว่า แต่ละวิชาได้คะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ดี ยกเว้น วิชาการอ่านแผนที่และการใช้เข็มทิศ ได้คะแนนเฉลี่ยจัดอยู่ในระดับความรู้ปานกลาง

การประเมินพฤติกรรม (Behavior Evaluation) การนำความรู้ภายหลังจากการฝึกสอนหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 2 ไปใช้ประโยชน์ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านต่างๆ จากผลการวิจัย พบว่า นศท.กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นศท.ได้รับความรู้และรักในสถาบันชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์เพิ่มมากขึ้น มีปริมาณมากที่สุด รองลงมาคือ นศท.มีความอดทนต่อความยากลำบากเพิ่มสูงขึ้นและสุขภาพร่างกายแข็งแรงขึ้น รองลงมาคือ เห็นว่าการฝึกนศท.ช่วยเสริมสร้างทัศนคติและพฤติกรรมไปในทางที่ดี ส่วนข้อที่นศท.มีความคิดเห็นที่น้อยที่สุด ได้แก่ ท่านมั่นใจว่าสามารถนำความรู้ที่ได้จากการฝึกนศท.ไปใช้ในชีวิตได้

การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กร (Result Evaluation) เพื่อให้รู้ว่าการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนศท.ผู้รับการฝึกสอน มีผลกระทบในทางบวกต่อองค์กร หน่วยงาน สถานศึกษาหรือไม่ จากผลการวิจัย พบว่า นศท.กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อหน่วยงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นศท.ได้รับความรู้และสามารถปฐมพยาบาลแก่ผู้ที่ได้รับบาดเจ็บเบื้องต้น เช่น การเข้าเฝือก การช่วยหายใจ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ นศท.ได้นำความรู้ ระเบียบวินัย ไปใช้เป็นตัวอย่างให้รุ่นน้องใน

สถานศึกษา เช่น การเข้าคิวรอซื้ออาหารตอนพักเที่ยง รองลงมาคือ นศท.นำความรู้ที่ได้จากการฝึกสอนไปใช้กับสถานศึกษา เช่น การอำนวยความสะดวกการจราจร การตรวจเช็คถังดับเพลิง ส่วนผลลัพธ์ที่นศท.คิดว่ามีน้อยที่สุด คือ ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสากับทางราชการ สถานศึกษาของท่านมากขึ้น เช่น บริจาคโลหิต / ปลูกป่าชายเลน เป็นต้น

จากผลการประเมินข้างต้น พบว่า การจัดการฝึกสอนนักศึกษาวิชาทหาร กรณีศึกษา ศูนย์ฝึกย่อยกองพันทหารราบ ศูนย์การกำลังสำรอง มีแนวโน้มไปในแนวทางที่ดี ดังนี้

1. ความเหมาะสมของการจัดการฝึกสอนนักศึกษาวิชาทหารในด้านเนื้อหาวิชา ด้านครูฝึก ด้านอาคารสถานที่/เครื่องช่วยฝึกตลอดจนบริการต่างๆ ปรากฏผลดังนี้ กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินปฏิบัติการ ในภาพรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมาก
2. นศท.กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการฝึกศึกษาหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 2 โดยทำแบบทดสอบได้คะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับความรู้ดี
3. นศท.ได้นำความรู้ที่ได้รับภายหลังการฝึกสอนตามหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 2 ไปใช้ประโยชน์ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านต่างๆ อยู่ในระดับมาก
4. นศท.กลุ่มตัวอย่างมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีต่อหน่วยงาน (สถานศึกษา) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า การจัดการฝึกสอนนักศึกษาวิชาทหาร กรณีศึกษา ศูนย์ฝึกย่อยกองพันทหารราบ ศูนย์การกำลังสำรอง มีแนวโน้มไปในแนวทางที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 สอดคล้องกับงานวิจัยของหฤษฎ์ เลิศอนันตกร ได้กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบสำคัญที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้แก่ องค์ประกอบด้านคุณลักษณะของครู เช่น ระดับการศึกษาของครูผู้สอน เจตคติต่อวิชาชีพของผู้สอน การพัฒนาความรู้ ความเข้าใจในวิชาที่สอน สุขภาพกาย สุขภาพจิต เป็นต้น องค์ประกอบทางการศึกษา ได้แก่ บุคลากร สื่อการสอน บรรยากาศในชั้นเรียน เป็นต้น องค์ประกอบด้านตัวผู้เรียน ได้แก่ ความสำนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง สุขภาพร่างกาย เจตคติการปรับตัว ความมุ่งมั่นหวังแรงจูงใจ เป็นต้น องค์ประกอบทางครอบครัว เช่น สภาพความเป็นอยู่ การเลี้ยงดู ระดับการศึกษาของบิดามารดา เศรษฐกิจของครอบครัว

สมมติฐานการวิจัยที่ 2 ผู้เข้ารับการฝึกสอนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อการประเมินปฏิบัติการ การประเมินการเรียนรู้อ การประเมินพฤติกรรม การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กรแตกต่างกัน

จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยด้านบุคคลของนศท.ในแต่ละประเภท คือ หน่วยงานที่เข้ารับการฝึก การเดินทางมาฝึกศึกษา เกรดเฉลี่ยปีการศึกษาที่ผ่านมา สถานภาพการสมรสของบิดามารดา

รายได้เฉลี่ยรวมของครอบครัว และอาชีพที่คาดหวังในอนาคต มีความคิดเห็นต่อการประเมินปฏิกริยา การประเมินการเรียนรู้ การประเมินพฤติกรรม การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กร ไม่แตกต่างกัน โดยวิเคราะห์ในแต่ละประเภท ได้ดังต่อไปนี้

สมมติฐานการวิจัยที่ 2.1 ช่วงเวลาที่เข้ารับการฝึกที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประเมินปฏิกริยา การประเมินการเรียนรู้ การประเมินพฤติกรรม การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กรแตกต่างกัน โดยมีค่าสถิติ ($F = .342, .202, 2.054, .001$ ตามลำดับ) กล่าวคือ นศท.ที่เข้ามาเข้าเรียนในห้วงเช้า 0800 – 1200 กับห้วงบ่าย 1300 – 1700 กัน มีความคิดเห็นต่อการประเมินปฏิกริยา การประเมินการเรียนรู้ การประเมินพฤติกรรม การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กรไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยครั้งนี้ไม่เป็นไปตามที่ผู้วิจัยคาดไว้ นศท.ที่เข้ารับการฝึกสอนในห้วงเช้า กับห้วงบ่าย จะมีความคิดเห็นต่อการฝึกสอนไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 2.2 การเดินทางมาฝึกศึกษาที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประเมินปฏิกริยา การประเมินการเรียนรู้ การประเมินพฤติกรรม การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กรแตกต่างกัน โดยมีค่าสถิติ ($F = 1.488, .557, 1.282, 2.065$ ตามลำดับ) กล่าวคือ นศท.ที่เดินทางมาฝึกศึกษาไม่ว่าจะมาด้วยตนเอง ผู้ปกครองมาส่ง รถโรงเรียน และอื่นๆ มีความคิดเห็นต่อการประเมินปฏิกริยา การประเมินการเรียนรู้ การประเมินพฤติกรรม การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กรไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยครั้งนี้ไม่เป็นไปตามที่ผู้วิจัยคาดไว้ รูปแบบการเดินทางมาฝึกศึกษาของนศท.ที่แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อการฝึกสอนไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 2.3 อาชีพที่คาดหวังไว้เมื่อสำเร็จการศึกษาที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประเมินปฏิกริยา การประเมินการเรียนรู้ การประเมินพฤติกรรม การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กรแตกต่างกัน โดยมีค่าสถิติ ($F = 1.289, .969, .835, .694$ ตามลำดับ) กล่าวคือ นศท.ที่มีอาชีพที่คาดหวังไว้เมื่อสำเร็จการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นข้าราชการทหาร/ตำรวจ ข้าราชการพลเรือน รัฐวิสาหกิจ รับจ้าง/พนักงานเอกชน เกษตรกร และเจ้าของกิจการ/ค้าขาย มีความคิดเห็นต่อการประเมินปฏิกริยา การประเมินการเรียนรู้ การประเมินพฤติกรรม การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กรไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยครั้งนี้ไม่เป็นไปตามที่ผู้วิจัยคาดไว้ อาชีพที่คาดหวังไว้เมื่อสำเร็จการศึกษาที่แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อการฝึกสอนไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 2.4 สถานภาพสมรสของบิดา - มารดา ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประเมินปฏิกริยา การประเมินการเรียนรู้ การประเมินพฤติกรรม การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กรแตกต่างกัน โดยมีค่าสถิติ ($F = 1.267, .361, .816, 1.222$ ตามลำดับ) กล่าวคือ นศท.ที่บิดา - มารดา มีสถานภาพสมรสอยู่ด้วยกัน อย่างร้างกัน แยกกันอยู่ มีความคิดเห็นต่อการประเมินปฏิกริยา การประเมินการเรียนรู้ การประเมินพฤติกรรม การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดต่อ

องค์กรไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยครั้งนี้ไม่เป็นไปตามที่ผู้วิจัยคาดไว้ สถานภาพสมรสของบิดา-มารดา ที่แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อการฝึกสอนไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 2.5 รายได้เฉลี่ยรวมของครอบครัวต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประเมินปฏิภักิรียา การประเมินการเรียนรู้ การประเมินพฤติกรรม การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กรแตกต่างกัน โดยมีค่าสถิติ ($F = .514 , .575 , 1.201 , 1.860$ ตามลำดับ) กล่าวคือ รายได้เฉลี่ยรวมของครอบครัววนศท.ต่อเดือน แบ่งออกเป็น 4 ช่วง คือ น้อยกว่า 10,000บาท 10,001-20,000บาท 20,001-30,000บาท และมากกว่า 30,000บาท มีความคิดเห็นต่อการประเมินปฏิภักิรียา การประเมินการเรียนรู้ การประเมินพฤติกรรม การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กรไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยครั้งนี้ไม่เป็นไปตามที่ผู้วิจัยคาดไว้ รายได้เฉลี่ยรวมของครอบครัววนศท.ต่อเดือนที่แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อการฝึกสอนไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 2.6 เกรดเฉลี่ยการศึกษาปีที่ผ่านมาที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประเมินปฏิภักิรียา การประเมินการเรียนรู้ การประเมินพฤติกรรม การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กรแตกต่างกัน โดยมีค่าสถิติ ($F = 1.226 , .638 , 2.217 , 3.041$ ตามลำดับ) กล่าวคือ เกรดเฉลี่ยการศึกษาปีที่ผ่านมาของนศท. แบ่งออกเป็น 4 ช่วง คือ น้อยกว่า2.00 ระหว่าง2.01-3.00 ระหว่าง 3.01-3.50 มากกว่า3.50 มีความคิดเห็นต่อการประเมินปฏิภักิรียา การประเมินการเรียนรู้ การประเมินพฤติกรรมไม่แตกต่างกัน แต่มีความคิดเห็นต่อการประเมินผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กรแตกต่างกัน อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามที่ผู้วิจัยคาดไว้ในส่วนของ เกรดเฉลี่ยการศึกษาปีที่ผ่านมาที่แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อการประเมินผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กรแตกต่างกัน

สรุปว่า จากการทดสอบสมมติฐานที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาวิชาทหารที่มีความแตกต่างกันทางความคิดเห็นจากปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ระยะเวลาที่เข้ารับการฝึก การเดินทางมาฝึกศึกษา อาชีพที่คาดหวังในอนาคต สถานภาพการสมรสของบิดามารดา รายได้เฉลี่ยรวมของครอบครัวที่แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อการประเมินปฏิภักิรียา การประเมินการเรียนรู้ การประเมินพฤติกรรม การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กร ไม่แตกต่างกัน ส่วนนศท.ที่มีเกรดเฉลี่ยปีการศึกษาที่ผ่านมาแตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อการประเมินผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กรที่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยยะสำคัญ .05 (Sig. = .029)

จากผลการวิจัยนี้ อาจจะเป็นตัวชี้ว่านศท.ที่ผลการเรียนที่ดี จะมีความกล้าแสดงออกที่จะนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกสอนไปใช้ในสถานศึกษาของตนเองและชีวิตประจำวันก็เป็นได้ เช่น การฝึกความมีระเบียบวินัยให้กับรุ่นน้องที่เป็นลูกเสือ เป็นต้น

สอดคล้องกับงานวิจัยของทฤษฎี เลิศอนันตกร ได้กล่าวไว้ว่า คณะณณเฉลี่ยสะสมระดับมัธยมศึกษา มีอิทธิพลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและส่งผลทางอ้อมผ่านอันดับที่ในการสอบ

เข้าและวิธีการคัดเลือกเฉพาะ นักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมดีเยี่ยมสอบได้อันดับที่ต้นมีความสนใจ และถนัดโดยผู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยระดับมัธยมศึกษาค่อนข้างสูงย่อมมีโอกาสในการสอบเข้าศึกษาต่อด้วย วิธีการสอบที่มีมาตรฐานมากกว่าคนที่มีการเฉลี่ยในระดับมัธยมต่ำ

5.3 อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาเรื่องการประเมินผลการจัดการฝึกสอนนักศึกษาวิชาทหาร กรณีศึกษา ศูนย์ฝึกย่อยกองพันทหารราบ ศูนย์การกำลังสำรอง สามารถสรุปและอภิปรายตามขั้นตอนการ ประเมินการฝึกอบรมของ โด널ด์ แอล เคิร์กแพทริก (Donald L. Kirkpatrick) ได้ดังต่อไปนี้

1) **การประเมินปฏิกิริยา (Reaction)** ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม โดยเป็นการประเมิน ความเหมาะสมของโครงการฝึกอบรม ประกอบด้วย เนื้อหาวิชา วิทยากร ตลอดจนการดำเนินการจัด ฝึกอบรมของเจ้าหน้าที่ วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องอำนวยความสะดวกในการฝึกอบรม สอดคล้องกับ แนวคิดการประเมินผลการฝึกอบรมตามรูปแบบของ โด널ด์ แอล เคิร์กแพทริก (Donald L. Kirkpatrick) ว่าการฝึกอบรมเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้ได้รับการอบรมได้เพิ่มพูนประสบการณ์ ด้านความรู้ ความเข้าใจ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และเจตคติของตน เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงการ ปฏิบัติงานในทางที่ดีขึ้น การประเมินปฏิกิริยาตอบสนอง (Reaction Evaluation) มีวัตถุประสงค์ให้ รู้ว่า ผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมนั้นมีความรู้สึกอย่างไรต่อการฝึกอบรม พอใจหรือไม่ต่อสิ่งที่ได้รับจากการ ฝึกอบรม เช่น หลักสูตร เนื้อหาสาระ วิทยากร เอกสารตำราประกอบการเรียนการสอน อาคาร สถานที่ โสตทัศนอุปกรณ์ ระยะเวลา ฯลฯ และพอใจมากน้อยเพียงใด การประเมินปฏิกิริยาตอบสนอง นั้นจำเป็นที่จะต้องได้รับข้อมูลที่มีความหมายและมีความเป็นจริง เพราะข้อมูลเหล่านี้จะเป็นตัวบ่งชี้ ประสิทธิภาพของการฝึกอบรมเป็นอันดับแรก

ในการประเมินผลการจัดการฝึกสอนนักศึกษาวิชาทหาร กรณีศึกษา ศูนย์ฝึกย่อยกองพัน ทหารราบ ศูนย์การกำลังสำรอง นั้นมีปฏิกิริยาตอบสนองภาพรวมอยู่ในระดับมาก จากผลการวิจัย ความเหมาะสมของครูฝึก จัดได้ว่าเป็นจุดแข็งของทางศูนย์ฝึกย่อยฯ เนื่องด้วยได้รับการประเมินจาก กลุ่มตัวอย่างนศท.อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ความน่าสนใจของเนื้อหาวิชา ความมีประโยชน์ สามารถนำไปใช้งานได้และความเหมาะสมด้านสถานที่ฝึกสอน เครื่องช่วยฝึกตลอดจนการบริการ ต่างๆ ตามลำดับ นั้นหมายความว่า ทางผู้บังคับบัญชาที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการฝึก ควรที่ต้องให้ ความสำคัญในเรื่องของการคัดเลือกครูฝึกที่มีความรู้ความสามารถตลอดจนมีความทุ่มเทเสียสละกับ ภารกิจฝึกนศท. ส่วนในเรื่องของความน่าสนใจของเนื้อหา ปรากฏผลการวิจัยว่า วิชาการอ่าน แผนที่และการใช้เข็มทิศเป็นวิชาที่นศท.ให้ความสนใจน้อยที่สุด สืบเนื่องจากระบบการฝึกสอนยังคง

รูปแบบดั้งเดิมอยู่ กล่าวคือใช้แผนที่ทางทหารมาตราส่วน 1: 50000 และเข็มทิศระบบ Analog ส่งผลให้ความสนใจของนศ.ลดน้อยลง และในปัจจุบันระบบค้นหาพิกัดตำแหน่ง ทิศทาง ได้พัฒนาก้าวไกล และเข้าถึงชีวิตประจำวันของผู้บริโภคทุกคน นั่นคืออยู่บนมือถือ จีพีเอสติดรถยนต์ เป็นต้น ส่วนวิชาที่นศ. มีความคิดเห็นว่ามีประโยชน์สามารถนำไปใช้งานได้น้อยที่สุด ได้แก่ วิชายุทธวิธี ทั้งนี้สืบเนื่องจากเป็นวิชาที่นศ. จะต้องหนี้อย่างจากการปฏิบัติเป็นชุดยิง หมูปืนเล็ก อีกทั้งต้องเคลื่อนที่ตามคำสั่งครูฝึก รวมถึงนศ. มองว่าวิชายุทธวิธีจะได้ใช้ก็ต่อเมื่อไปรบ แต่ปัจจุบันไม่มีสภาวะสงครามจึงส่งผลให้นศ. ไม่เห็นความสำคัญ ส่วนความคิดเห็นของนศ. ที่มีต่อครูฝึกน้อยที่สุด ได้แก่ ความสามารถบริหารเวลาการฝึกสอนได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้สืบเนื่องจากนศ. รู้สึกว่าได้เวลาปล่อยพักกับเวลาฝึกไม่สมดุลกัน ปัญหานี้เกิดทั้งจากความตั้งใจและไม่ตั้งใจของครูฝึก เช่น เมื่อครูฝึกเห็นนศ. รับประทานอาหารไม่เรียบร้อยจึงเป่านกหวีดเรียกรวมทั้งหมด เป็นต้น ส่วนความคิดเห็นที่น้อยที่สุดของนศ. ที่มีต่อความเหมาะสมด้านสถานที่ฝึกสอน เครื่องช่วยฝึกตลอดจนการบริการต่างๆ คือเรื่องความสะดวกและพร้อมของห้องน้ำ ห้องตัดผม นั่นเป็นเพราะความจำกัดของสถานที่ ห้องน้ำมีอยู่ 20 ห้อง แต่จำนวนนศ. เฉลี่ยต่อวันมีจำนวนถึง 200 กว่าคน อีกทั้งห้องตัดผมให้บริการโดยช่างตัดผมแค่ 2 คน จึงขาดความพร้อมในการบริการนศ. ได้อย่างทั่วถึงและเต็มประสิทธิภาพ

โดยภาพรวมถือว่าการจัดการฝึกสอนนักศึกษาวิชาทหาร วิทยาลัยอาชีวศึกษาฝึกล้อย กองพันทหารราบ ศูนย์การกำลังสำรอง บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ และเป็นข้อมูลย้อนกลับให้แก่ผู้บังคับบัญชาและผู้เกี่ยวข้องกับการฝึกนักศึกษาวิชาทหารได้ใช้ประโยชน์ เพื่อเป็นการควบคุม ปรับปรุงคุณภาพและประสิทธิภาพในการฝึกสอนนศ. ให้มีผลสัมฤทธิ์ที่ดียิ่งขึ้นไป

2) การประเมินการเรียนรู้ (Learning) แนวคิดการประเมินผลโครงการฝึกอบรมตามรูปแบบของ โดนัลด์ แอล เคิร์กแพทริก (Donald L. Kirkpatrick) ว่าการประเมินผลในขั้นการประเมินการเรียนรู้ มีวัตถุประสงค์ที่จะให้รู้ว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้ ความเข้าใจ และทักษะอะไรบ้าง มีเจตคติอะไรบ้างที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ทั้งนี้เพราะความรู้ ทักษะ เจตคติ ล้วนเป็นองค์ประกอบพื้นฐานสำคัญที่จะช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานของผู้เข้ารับการอบรมในโอกาสต่อไป โดยมีข้อเสนอแนะสำหรับการประเมินการเรียนรู้ ดังนี้

2.1) ต้องวัดทั้งความรู้ ทักษะ และเจตคติ ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรม

2.2) วิเคราะห์ทั้งคะแนนรายข้อและคะแนนรวมโดยเปรียบเทียบระหว่างก่อนและหลังการฝึกอบรม

2.3) ถ้าเป็นไปได้ควรใช้กลุ่มควบคุม ซึ่งเป็นกลุ่มของผู้ที่ไม่ได้รับการฝึกอบรมแล้ว เปรียบเทียบคะแนนความรู้ ทักษะ และเจตคติของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ซึ่งเป็นกลุ่มของผู้เข้ารับการฝึกอบรมว่าแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

ในการประเมินผลการจัดการฝึกสอนนักศึกษาวิชาทหาร กรณีศึกษาศูนย์ฝึกย่อยกองพันทหารราบ ศูนย์การกำลังสำรองนั้น การประเมินความรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก จากผลการวิจัยกลุ่มตัวอย่างนศท.จัดอยู่ในระดับความรู้โดยรวมทั้งสิ้น 9 วิชา มีอยู่ 1 วิชาที่ระดับความรู้อยู่ในระดับปานกลาง นั่นคือวิชาการอ่านแผนที่และการใช้เข็มทิศ ทั้งนี้ทางผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าเป็นผลสืบเนื่องมาจากการประเมินปฏิภณกรรมในรายด้านความน่าสนใจของเนื้อหาวิชา พบว่าวิชาที่นศท.ให้ระดับความน่าสนใจน้อยที่สุดได้แก่ วิชาการอ่านแผนที่และการใช้เข็มทิศ สรุปได้ว่า ด้วยความน่าสนใจที่น้อยกว่าวิชาอื่นส่งผลให้เมื่อมาประเมินการเรียนรู้แล้ว ผลคะแนนจึงน้อยกว่าวิชาอื่นตามไปด้วย เพราะฉะนั้นหน้าที่หลักของครูฝึกวิชาการอ่านแผนที่และการใช้เข็มทิศ คือการทำให้นศท.สนใจและเห็นความสำคัญของวิชานี้ก่อนที่จะมีการเรียนการสอน อีกทั้งหัวหน้าชุดครูฝึก ควรที่จัดครูที่มีความสามารถและประสบการณ์ในการสอนวิชานี้ให้กับนศท. ตลอดจนเครื่องช่วยฝึกได้แก่ แผนที่ระวาง 1 : 50000 เข็มทิศเลนเซตติก แผ่นพี67 และเครื่องช่วยฝึกประกอบอื่นๆ ต้องมีปริมาณที่เหมาะสมกับจำนวนของนศท.ในแต่ละวันด้วย

3) **การประเมินพฤติกรรม (Behavior)** ตามแนวคิดการประเมินผลโครงการฝึกอบรมตามรูปแบบของ โดนัลด์ แอล เคิร์กแพทริก (Donald L. Kirkpatrick) ได้กล่าวว่า การประเมินผลในขั้นนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการทำงานไปในทิศทางที่พึงประสงค์หรือไม่การประเมินผลในขั้นนี้นับว่ายากและใช้เวลามากกว่าการประเมินผลในสองขั้นแรกเพราะจะต้องติดตามประเมินผลในสถานที่ทำงานจริงๆ ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม โดนัลด์ แอล เคิร์กแพทริก เสนอแนะว่า

3.1) ควรจะได้วัดพฤติกรรมการทำงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรม

3.2) ระยะเวลาระหว่างการฝึกอบรมกับการประเมินผลหลังการฝึกอบรมนั้นควรจะให้ห่างกันพอสมควร เพื่อให้แน่ใจว่าการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานได้เกิดขึ้นจริงๆ ทางที่ได้ควรประเมินหลายครั้งเป็นระยะๆ ไป เช่น ประเมินทุก 3 เดือน เป็นต้น ซึ่งตรงกับสมคิด บางโม ได้กล่าวไว้ตรงกับทฤษฎีของ แฮมบลิน (A.C. Hamblin) ได้กล่าวไว้ว่า การประเมินพฤติกรรมเป็นการประเมินผลเมื่อโครงการสิ้นสุดแล้วผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการทำงานอย่างไรหลังจากได้เรียนรู้การฝึกอบรมแล้ว และถือว่าความสำเร็จของโครงการฝึกอบรมคือการสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมไปในทิศทางที่ต้องการ

ในการประเมินผลการจัดการฝึกสอนนักศึกษาวิชาทหาร กรณีศึกษาศูนย์ฝึกย่อยกองพันทหารราบ ศูนย์การกำลังสำรองนั้น การประเมินพฤติกรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก จากผลการวิจัย ชี้ว่า พฤติกรรมที่กลุ่มตัวอย่างนศท.ให้ระดับความเห็นมากที่สุด ได้แก่ การมีความรู้และรักในสถาบันชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์เพิ่มมากขึ้น จากข้อมูลตรงนี้นับว่า การฝึกสอนนักศึกษาของศูนย์ฝึกย่อยฯ บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กองทัพบกมุ่งหวังไว้เป็นอย่างมากในเรื่องของความจงรักภักดีต่อสถาบัน(กองทัพบก : 2558) ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากผลของการจัดระบบการฝึกที่เข้มงวดด้วย ตัวอย่างเช่น ก่อนทำการฝึกจะต้องมีการรวมแถวในรูปของกองร้อยเพื่อร้องเพลงชาติ สวดมนต์ และเมื่อฝึกศึกษาจบก่อนปล่อยกลับบ้านจะต้องเดินแถวไปปฏิญาณหน้าพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ล้นเกล้ารัชกาลที่ 6 แล้วจึงเดินกลับมากล่าวคำปฏิญาณของนักศึกษาวิชาทหารว่า “ความมีวินัย คือ หัวใจของนักศึกษาวิชาทหาร” จากนั้นร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี แล้วจึงปล่อยกลับได้ จากที่กล่าวมาอาจจะส่งผลให้นศท.รู้สึกว่าการฝึกไม่ปฏิบัติตามเวลาเห็นได้จากผลการวิจัย ในการประเมินปฏิภพในหัวข้อความเหมาะสมของครูฝึก ว่านศท.กลับช้า แต่ในทางกลับกันสิ่งเหล่านี้จะค่อยๆ ซึมซับไปในจิตสำนึกของนศท.ไปในตัวของมันเอง ส่วนในรายด้านที่นศท.ให้ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด ได้แก่ การสามารถนำความรู้ที่ได้จากการฝึกนศท.ไปใช้ในชีวิตได้ เมื่อย้อนกลับไปดูการประเมินปฏิภพในรายด้านความมีประโยชน์สามารถนำไปใช้งานได้ จะพบว่า วิชาที่ได้ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุดคือ วิชายุทธวิธี เพราะนศท.คิดว่าเรียนไปฝึกไปก็เหนื่อย ไม่มีโอกาสได้นำไปใช้ เพราะในปัจจุบันรูปแบบของสงครามที่จะต้องการสู้รบฆ่าฟันกันแทบจะไม่มีแล้ว มีแต่สงครามทางเศรษฐกิจ การเมือง และรูปแบบอื่นๆ มากกว่า จากข้อพิจารณาอันนี้ ผู้วิจัยมีแนวคิดว่าจะลดเนื้อหาและจำนวนของชั่วโมงเรียนวิชายุทธวิธีให้ลดน้อยลง และไปเพิ่มให้กับวิชาที่นศท.มีความคิดเห็นว่ามีประโยชน์สามารถนำไปใช้ได้ นั่นก็คือ วิชาการปฐมพยาบาลและวิชาการป้องกันบรรเทาสาธารณภัย โดยควรที่จะมีการเชิญหน่วยงานที่มีความรู้ความชำนาญมาให้ความรู้กับนศท.และมีการฝึกปฏิบัติ ได้แก่ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย อันจะก่อให้เกิดประโยชน์มากกับนศท.ต่อไป

4) การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับองค์กร (Result) ตามแนวคิดการประเมินผลโครงการฝึกอบรมตามรูปแบบของ โด널ด์ แอล เคิร์กแพทริก (Donald L. Kirkpatrick) การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กร มีวัตถุประสงค์ที่จะให้รู้ว่าการฝึกอบรมได้ก่อให้เกิดผลดีต่อหน่วยงานอย่างไรบ้าง (Out Comes) เป็นการประเมินผลที่ต้องการจะให้เกิดขึ้นกับหน่วยงาน เช่น การลดค่าใช้จ่าย การปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงาน อัตราการลาออกลดลง การเพิ่มปริมาณการขายและการผลิต เป็นต้น ซึ่งนับว่าเป็นการประเมินผลที่ยากที่สุด เพราะในความเป็นจริงนั้นมีตัวแปรอื่นๆ อีกมากมาย นอกเหนือการฝึกอบรมที่มีผลกระทบต่อหน่วยงานและตัวแปรเหล่านั้นบางทีก็ยากต่อการควบคุม

ฉะนั้นอะไรก็ตามที่เกิดขึ้นแก่หน่วยงานในทางที่ดีจึงสรุปได้ยากกว่าเป็นผลโปรแกรมการฝึกอบรม เคิร์ก แพทริก ได้ให้ข้อเสนอแนะในการประเมินผลขั้นนี้ไว้ว่า

4.1) ควรจัดสภาวะการณ์หรือเงื่อนไขต่างๆ ก่อนการฝึกอบรมเอาไว้แล้วนำไปเปรียบเทียบกับสภาวะการณ์ภายหลังการฝึกอบรมโดยใช้ข้อมูลที่สังเกตได้หรือวัดได้

4.2) พยายามหาทางควบคุมตัวแปรอื่นๆ ซึ่งคาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงในผลที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับหน่วยงาน

ในการประเมินผลการจัดการฝึกสอนนักศึกษาวิชาทหาร กรณีศึกษาศูนย์ฝึกย่อยกองพันทหารราบ ศูนย์การกำลังสำรองนั้น การประเมินผลลัพธ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก จากผลการวิจัย จะเห็นว่า ผลลัพธ์ที่กลุ่มตัวอย่างนศท.มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด ได้แก่การที่นศท.สามารถนำความรู้ในการปฐมพยาบาลแก่ผู้ที่ได้รับบาดเจ็บเบื้องต้น เช่น การเข้าเฝือก การช่วยหายใจ ที่ได้รับการฝึกสอนจากศูนย์ฝึกย่อยฯ ไปใช้ประโยชน์เพื่อช่วยเหลือผู้อื่น ทั้งนี้เป็นผลสืบเนื่องมาจาก ผลการวิจัย ในรายด้าน ความมีประโยชน์สามารถนำไปใช้งานได้ ซึ่งชี้ว่าวิชาที่นศท.มีความคิดเห็นว่าจะสามารถนำไปใช้งานได้มากที่สุดคือ วิชาการปฐมพยาบาลและเวชกรรมป้องกัน ทั้งนี้ทางศูนย์ฝึกย่อยควรที่จะจัดครูฝึกที่มีความสามารถและมากด้วยประสบการณ์จากหมวดเสนารักษ์กองพันมาทำการฝึกสอนให้กับนศท.ได้มีความรู้ และเครื่องช่วยฝึกควรที่จะมีการพัฒนาให้ทันสมัยและเพียงพอต่อการฝึกปฏิบัติของนศท. เช่น การฝึกการห้ามเลือด การลำเลียงผู้ป่วยโดยการท่าเปลแสงเครื่อง เป็นต้น สิ่งเหล่านี้จะทำให้ นศท.เกิดทักษะและเห็นภาพการปฏิบัติ เมื่อเกิดเหตุการณ์จริงจะทำให้ไม่ตื่นตกใจและเกิดความมั่นใจในการปฏิบัติปฐมพยาบาลตามที่ได้ฝึกศึกษามา

5.4 ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้วิจัย

จากผลการวิจัยที่ได้จากการศึกษาประกอบกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่าง นศท.ชั้นปีที่ 2 ที่เข้ามารับการฝึกสอนของศูนย์ฝึกย่อยกองพันทหารราบ ศูนย์การกำลังสำรอง ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการฝึกสอนนักศึกษาวิชาทหาร ดังนี้

1) ด้านเนื้อหาวิชา ควรที่จะมีการปรับปรุงให้มีความทันสมัย เหมาะสมกับยุคโลกาภิวัตน์ในปัจจุบันที่การสื่อสารไร้พรมแดนและเข้ากับวัยของนศท.ที่เข้ามารับการฝึกสอน ซึ่งอยู่ในช่วงของวัยรุ่น ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการดึงดูดความสนใจจากนศท.เพิ่มมากขึ้น อีกทั้งการชี้แจงนศท.ให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ ความสำคัญและประโยชน์ของแต่ละรายวิชาให้เข้าใจก่อนที่จะเริ่มการเรียนการ

สอน ดังเห็นได้จากผลการวิจัยเช่น วิชาแผนที่และการใช้เข็มทิศมีความน่าสนใจของเนื้อหาน้อยที่สุด ส่งผลให้คะแนนที่ได้จากการทดสอบความรู้ต่ำกว่าวิชาอื่นๆ ตามไปด้วย

2) ด้านครูฝึกนศท. จะเห็นได้ว่า จากระดับความคิดเห็นในเรื่องการประเมินปฏิบัติการตอบสนอง ความเหมาะสมของครูฝึกมีระดับคะแนนสูงที่สุด นั้นหมายถึง ครูฝึกเป็นปัจจัยสำคัญอย่างมากในการบรรลุผลสัมฤทธิ์ในภารกิจการฝึกสอนนักศึกษาวิชาทหาร ความเป็นครูทหารนับว่าเป็นสิ่งสำคัญมากในการฝึก ครูฝึกต้องปฏิบัติตนเป็นตัวอย่าง ดูแลการฝึกทั้งในและนอกห้องเรียน จรรยาบรรณจิตวิญญาณความเป็นครูต้องมีอยู่ตลอดเวลา นอกจากหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ให้นศท.แล้ว ยังต้องสามารถเป็นที่ปรึกษาปัญหาต่างๆ ของนศท.อีกด้วย ความอดทนทุ่มเทจึงนับว่าเป็นสิ่งสำคัญ เพราะต้องตื่นเร็วกลับบ้านช้ากว่ากำลังพลปกติของหน่วย กล่าวคือต้องมาถึงหน่วยเวลา 0630 เพื่อรับนศท.ในห้วงเช้าที่ทยอยกันเข้ามา อีกทั้งต้องคอยส่งนศท.กลับในห้วงเย็นให้เรียบร้อย กว่าจะได้กลับบ้านก็ประมาณเวลา 1800 ของแต่ละวัน ครูฝึกต้องทำการฝึกแบบนี้ติดต่อกันเป็นเวลาถึง 20 สัปดาห์ หรือประมาณ 5 เดือน การเตรียมความพร้อมในด้านร่างกายและจิตใจจึงนับว่าเป็นสิ่งสำคัญ สิ่งที่ต้องปรับปรุงคือ การบริหารเวลาในการฝึกภาพรวมให้เป็นไปตามตารางเวลาที่หน่วยเหนือและผู้บังคับบัญชากำหนดไว้อย่างเคร่งครัด

3) ในส่วนของสถานที่ฝึกสอน เครื่องช่วยฝึก ตลอดจนการบริการต่างๆ จากผลการวิจัยพบว่า สิ่งที่ต้องปรับปรุง ได้แก่ ความสะอาดและพร้อมของห้องน้ำ ห้องตัดผม กล่าวคือ ปริมาณของห้องน้ำมีน้อย ไม่เพียงพอต่อความต้องการของนศท. โดยศูนย์ฝึกย่อยๆ ควรประสานกับกองร้อยที่รับผิดชอบในการรักษาความสะอาดห้องน้ำ และมีผู้รับผิดชอบโดยให้ครูเวรมีหน้าที่ตรวจสอบอีกครั้ง รวมถึงการเน้นย้ำวินัยในการใช้ห้องน้ำของนศท. เช่น การห้ามทิ้งสิ่งปฏิกูลที่จะทำให้ชักโครกตัน เป็นต้น สำหรับเรื่องการบริการตัดผม ศูนย์ฝึกย่อยๆ ควรปรับปรุงในส่วนของอุปกรณ์ในการใช้งานให้น่าใช้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะความคมและสภาพของแปดเตอเรียนตัดผม เนื่องด้วยการใช้งานที่หนักและต่อเนื่องส่งผลให้มีอาการเสียวและชำรุดไว ทางแก้ปัญหาคือ จัดครูให้รับผิดชอบเรื่องการบริการตัดผมโดยตรง คอยตรวจสอบปรนนิบัติบำรุงตามวงรอบที่กำหนดไว้ในแต่ละสัปดาห์

4) การเพิ่มมาตรการป้องกันการบาดเจ็บจากการฝึก ที่สำคัญคือ อันตรายจากโรคลมร้อน (Heat Stroke) ผู้ป่วยอาจเป็นอันตรายถึงแก่ชีวิตได้ จากข้อเสนอแนะที่นศท.กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมเติมมา และประสบการณ์ของผู้วิจัยที่ได้เป็นหัวหน้าชุดครูฝึกมา พบว่านศท.ในปัจจุบันมีความเสี่ยงที่จะเกิดโรคลมร้อนมากกว่าในอดีต เพราะนศท.ไม่ค่อยได้ออกแดดกลางแจ้ง การออกกำลังกายการเล่นกีฬาจะอยู่ในที่ร่มเป็นส่วนใหญ่ ชีวิตนักเรียนโดยเฉพาะเอกชนก็จะอยู่แต่ในห้องแอร์ตลอด เหล่านี้ล้วนเป็นมูลเหตุอย่างดีให้เกิดโรคลมร้อนได้ สำหรับการแก้ปัญหาคือ มาตรการป้องกันเชิงรุกให้นศท.เติมน้ำก่อนทำการฝึกให้เพียงพอ สอบถามอาการเจ็บป่วยโดยเฉพาะกลุ่มที่มีไข้ให้แยกทำการ

ฝึก การเตรียมการปฐมพยาบาลส่งกลับทางสายแพทย์เมื่อเกิดเหตุขึ้นไปยังโรงพยาบาลที่ใกล้ที่สุด โดยเร็ว รวมถึงต้องมีการซักซ้อมโดยครูที่เป็นนายสิบพยาบาลด้วย ส่วนมาตรการเชิงรับ ได้แก่ การปฏิบัติตามระเบียบการฝึกทหารของกรมแพทย์ทหารบก ว่าด้วยการป้องกันโรคลมแพ้อ่อน มีการวัดอุณหภูมิเพื่อกำหนดจำนวนนาฬิกาในการฝึกแต่ละชั่วโมง พร้อมกับขึ้นธงอุณหภูมิจดบันทึกให้ชัดเจน ทั้งนี้ทั้งนั้นครูฝึกทุกคนจะต้องมีการอบรมความรู้เบื้องต้นก่อน และเวลาฝึกต้องหมั่นสังเกตอาการนศ. อยู่ตลอดชั่วโมงการฝึกอีกด้วย

5) การเพิ่มการมีส่วนร่วมของนศ.ในการช่วยเหลือสังคม โดยร่วมกันบูรณาการร่วมกับภาคส่วนราชการอื่นๆ และภาคเอกชน ในการนำพลังวัยรุ่นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ เนื่องด้วยสังคมวัยรุ่นในปัจจุบันต้องเผชิญกับการแข่งขันอยู่ตลอดโดยเฉพาะการแข่งขันในเรื่องของการเรียน ทำให้นึกถึงแต่ตนเอง วันจันทร์ถึงศุกร์ก็ไปเรียนที่โรงเรียน วันเสาร์ถึงอาทิตย์ก็เรียนพิเศษ พ่อแม่ก็ทำงานหาเงินมาส่งให้ลูกจนบางทีขาดการเสริมสร้างความอบอุ่นในครอบครัว การปลูกฝังเรื่องจิตอาสา การเสียสละเพื่อสังคมให้กับนศ. จึงนับเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรม การบริจาคเลือด การปลูกป่าชายเลน การร่วมแสดงออกถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันฯและอื่นๆอีกมากมาย สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้นศ.มีจิตเมตตา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ให้กับสังคม จะส่งผลให้สังคมไทยน่าอยู่มากขึ้นในอนาคต

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาในครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาวิจัยการฝึกสอนนักศึกษาวิชาทหารในส่วนของชั้นปีที่ 1 ไปจนถึงชั้นปีที่ 5 เพื่อให้ทางหน่วยที่รับผิดชอบในการวางแผนจัดระบบการฝึกสอนนศ.ได้มีข้อมูลในการไปนำเรียนผู้บังคับบัญชาเพื่อปรับแก้ปรับปรุงให้ระบบการฝึกพัฒนา เกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น อันจะส่งผลดีกับการพัฒนาระบบกำลังสำรองของชาติให้มีความพร้อมตามมาในอนาคต

2) ควรมีการประเมินและติดตามแบบต่อเนื่องโดยการบูรณาการร่วมกัน ทั้งในส่วนของศูนย์การกำลังสำรองที่รับผิดชอบการฝึกนักศึกษาวิชาทหารโดยตรงกับทางสถานศึกษาซึ่งจะมีอาจารย์ผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารเป็นตัวเชื่อมอยู่ ให้มีการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้นในการส่งเสริมให้นศ.ได้มีบทบาทกิจกรรมในทางสร้างสรรค์ต่างๆ อันก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีต่อสถานศึกษา สังคมและประเทศชาติสืบไป

3) ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพประกอบด้วย เช่น การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เพื่อจะได้อรรถาธิบายถึงผลการวิจัยที่แท้จริงและครอบคลุมละเอียดมากยิ่งขึ้น เนื่องจากแบบสอบถามไม่สามารถประเมินความคิดเห็นที่แท้จริงของนศ.ได้ อีกทั้งควรมีการสัมภาษณ์ไปยังครูอาจารย์ที่สถานศึกษา และผู้ปกครองของนศ. ในกรอบเวลาก่อน และหลังจากที่จะเข้ามาเป็นนักศึกษาวิชาทหาร เพื่อที่จะได้ทราบถึง สภาวะการเปลี่ยนแปลงแท้จริงที่เกิดขึ้นกับตัวของนศ.นั่นเอง

รายการอ้างอิง

หนังสือและบทความในหนังสือ

- กระทรวงศึกษาธิการ. *การประเมินผลจากสภาพจริง*. พิมพ์ครั้งที่ 1, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2539.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. *การวัดและการประเมินผลการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ : หจก.การพิมพ์พระนคร, 2524.
- วิจิตร อาวะกุล. *การฝึกอบรม*. พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- สมคิด บางโม. *เทคนิคการฝึกอบรมและการประชุม*. พิมพ์ครั้งที่ 4, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บริษัทวิทย์พัฒน์ จำกัด, 2551.
- สมคิด พรหมจ้อย. *เทคนิคการประเมินผลโครงการ*. พิมพ์ครั้งที่ 4, นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2546.
- หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน. *คู่มือนักศึกษาวิชาทหารชาย ชั้นปีที่ 2*. กรุงเทพฯ : สำนักงานกิจการโรงพิมพ์ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2558.
- อมรรัตน์ ศรีสุรินทร์. *ฝึกสอนให้เกิดประสิทธิผลใน 1 สัปดาห์*. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น, 2549.
- อุทุมพร ทองอุไทย. *การประเมินทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ปรีชาการพิมพ์, 2520.
- อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน. *คู่มือการประเมินโครงการฝึกอบรม*. กรุงเทพฯ : ฟันนี้พับบลิชซิ่ง, 2533.
- Gronlund, Norman E. *Measurement and Evaluation in Teaching*. 3ed, New York : Macmillan Publishing Co., Inc., 1978.
- Gay, R.L. *Educational Evaluation and Measurement*. 2ed, Singapore : Macmillan Publishing Co., Inc., 1991.

บทความวารสาร

- ดุสิต ขาวเหลือง. “การฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพและสมรรถนะ.” *วารสารการศึกษาและพัฒนาสังคม* ปีที่ 7, ฉ.1 (2554) : 18-20.

วิทยานิพนธ์

- คมสัน เวนานนท์. “การศึกษารูปแบบที่เหมาะสมการฝึกวิชาทหารโดยใช้คอมพิวเตอร์มัลติมีเดียสำหรับนักศึกษาวิชาทหาร.” วิทยานิพนธ์, สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2548.
- จำนง นวลผ่อง. “การพัฒนาคุณภาพและสมรรถภาพนักศึกษาวิชาทหาร.” วิทยานิพนธ์ที่พบก, 2553.
- ถวิล กุศลภูษณงค์. “การจัดระบบการฝึก – ศึกษานักศึกษาวิชาทหารให้มีประสิทธิภาพสูง.” วิทยานิพนธ์ วิทยาลัยการที่พบก, 2532.
- ญานี อมฤตฤดี. “การศึกษาความต้องการฝึกอบรมของพนักงาน กรณีศึกษาบริษัทสรรพสินค้าเซ็นทรัล (สาขาชิดลม).” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาบริหารธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, 2546.
- พระมหาโชคดี เพชรமாக. “การประเมินโครงการฝึกอบรมพระธรรมทูต รุ่นที่ 45/2552 ของสำนักฝึกอบรมพระธรรมทูต วัดปากน้ำภาษีเจริญ.” สารนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2555.
- มานพ ดาวเรือง. “การพัฒนาการฝึกศึกษานักศึกษาวิชาทหารให้มีประสิทธิภาพ.” วิทยานิพนธ์ วิทยาลัยการที่พบก, 2535.
- อานัติ ขำแก้ว. “การปรับปรุงหลักสูตรการฝึกและศึกษาของนักเรียนวิชาทหารให้ได้มาตรฐาน.” วิทยานิพนธ์ วิทยาลัยการที่พบก, 2531.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

- ศุภามณ จันทรสกุล. “ยุคสมัยของการประเมินผลและแนวคิดทฤษฎีของนักประเมิน.” EAU HERITAGE JOURNAL Science and Technology, <https://www.tci-thaijo.org/index.php/EAUHJSci/article/viewFile/25517/21675> (สืบค้นเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2559).
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. “นักศึกษาวิชาทหาร.” <https://th.wikipedia.org/wiki/นักศึกษาวิชาทหาร> (สืบค้นเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2559).

ระเบียบและคำสั่ง

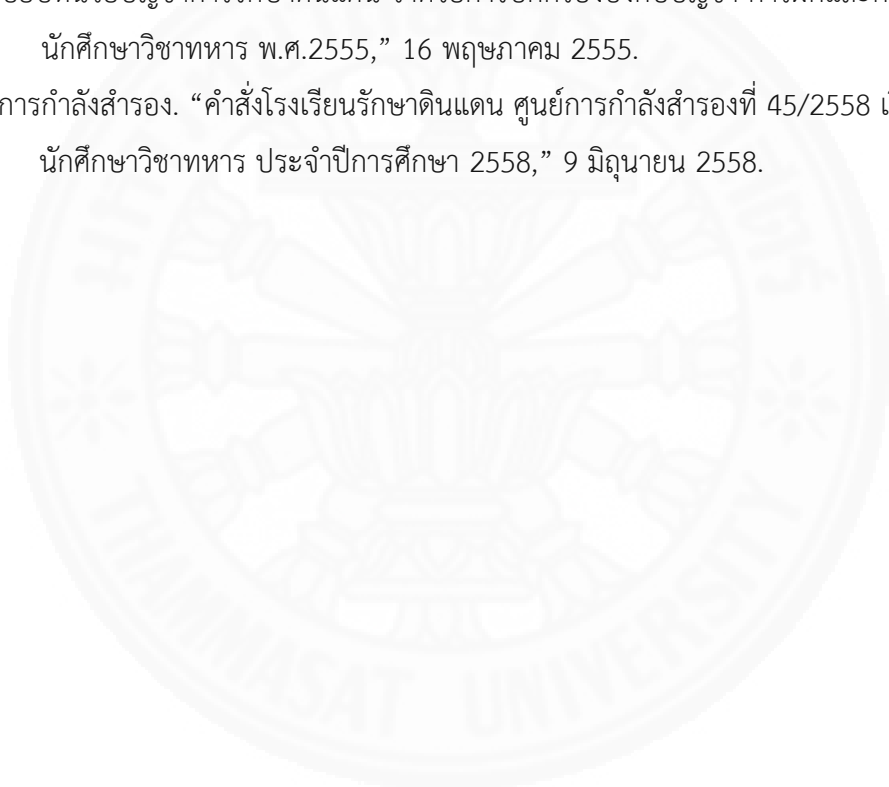
กองทัพบก. “คำสั่งกองทัพบกที่ 135/2558 เรื่อง การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร ประจำปีการศึกษา 2558,” 12 มีนาคม 2558.

“คำสั่งนรต. ที่ 102/2558 เรื่อง จัดตั้งศฝ.ย่อย นศท.ส่วนกลาง ประจำปีการศึกษา 2558,” 11 พฤษภาคม 2558.

“คำสั่งศูนย์ฝึกล้อยกองพันทหารราบ ศูนย์การกำลังสำรองที่ 61/2558 เรื่อง การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2558,” 15 มิถุนายน 2558.

“ระเบียบหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน ว่าด้วยการปกครองบังคับบัญชา การฝึกและการสอนนักศึกษาวิชาทหาร พ.ศ.2555,” 16 พฤษภาคม 2555.

ศูนย์การกำลังสำรอง. “คำสั่งโรงเรียนรักษาดินแดน ศูนย์การกำลังสำรองที่ 45/2558 เรื่อง การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร ประจำปีการศึกษา 2558,” 9 มิถุนายน 2558.

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ชุดคำถามที่.....

แบบสอบถาม

เรื่อง การประเมินผลการจัดการฝึกสอนนักศึกษาวิชาทหาร
กรณีศึกษา ศูนย์ฝึกย่อยกองพันทหารราบ ศูนย์การกำลังสำรอง

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการประเมินผลการจัดการฝึกสอนนักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ในส่วนของศูนย์ฝึกย่อยกองพันทหารราบ ศูนย์การกำลังสำรอง
2. ขอความอนุเคราะห์ท่านตอบคำถามในแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริงและตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดซึ่งทางผู้วิจัยจะเก็บรักษาคำตอบของท่านไว้เป็นความลับ
3. แบบสอบถามทั้งหมดมี 3 ส่วนประกอบด้วย
 - ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านบุคคลเป็นข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 6 ข้อ
 - ส่วนที่ 2 เป็นองค์ประกอบที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการจัดการฝึกสอนนศท. ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ศูนย์ฝึกย่อยพัน.ร.ศสร. จำนวน 4 ตอน
 - ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

กิตติ อุตมกุล

นิสิตปริญญาโทคณะรัฐศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ส่วนที่ 1 คำถามปัจจัยด้านบุคคล

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย " ✓ " ลงใน () หน้าข้อที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. ห้วงเวลาในการเข้ารับการฝึก () ห่วงเช้า 0800 – 1200 () ห่วงบ่าย 1300 - 1700
2. การเดินทางมาฝึกศึกษา () มาด้วยตนเอง () พ่อ-แม่ผู้ปกครองมาส่ง
() รถโรงเรียน () อื่นๆ (ระบุ)
3. อาชีพที่คาดหวังไว้เมื่อสำเร็จ () ข้าราชการทหาร/ตำรวจ () ข้าราชการพลเรือน
การศึกษา () รัฐวิสาหกิจ () รับจ้าง/พนักงานเอกชน
() เกษตรกร () เจ้าของกิจการ/ค้าขาย
() อื่นๆ (ระบุ)
4. สถานภาพสมรสของบิดา-มารดา () อยู่ด้วยกัน () หย่าร้าง
() แยกกันอยู่
5. รายได้เฉลี่ยรวมของครอบครัวต่อเดือน () น้อยกว่า 10,000 บาท () 10,001 - 20,000 บาท
() 20,001 - 30,000 บาท () มากกว่า 30,000 บาท
6. เกรดเฉลี่ยการศึกษาปีที่ผ่านมา () น้อยกว่า 2.00 () 2.01 - 3.00
() 3.01 – 3.50 () มากกว่า 3.50

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความสำคัญส่งต่อผลสัมฤทธิ์ในการจัดการ

ฝึกสอน จำนวน 4 ตอน

ตอนที่ 1 การประเมินความเหมาะสมของปฏิกิริยาตอบสนองของนักศึกษาวิชาทหารต่อการจัดการฝึกสอนนักศึกษาวิชาทหาร

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อต่อไปนี้อย่างละเอียดและพิจารณาตอบคำถามโดยเลือกทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ความคิดเห็นที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด

5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย 1 = น้อยที่สุด

1. ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาที่ได้รับการฝึกสอน

วิชา	ความน่าสนใจ ของเนื้อหา					สามารถนำไปใช้ ประโยชน์ได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1) วิชาการอ่านแผนที่และการใช้เข็มทิศ										
2) วิชาแบบธรรมเนียมทหาร										
3) วิชาการติดต่อสื่อสาร										
4) วิชาอาวุธ										
5) วิชายุทธวิธี										
6) วิชาพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ไทย										
7) วิชาอุดมการณ์ความรักชาติ										
8) วิชาการปฐมพยาบาลและเวชกรรมป้องกัน										
9) วิชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย										
10) วิชาการยิงปืนตามหลักสูตร										

2. ความเหมาะสมของครูฝึก

ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็นของท่าน				
	5	4	3	2	1
1) ครูฝึกมีความรู้ความสามารถในการฝึกสอนตามกิจเฉพาะแต่ละรายวิชา					
2) ครูฝึกอธิบายให้คนศท.ได้ทราบถึงวัตถุประสงค์ก่อนรับการฝึกสอน					
3) ครูฝึกสามารถอธิบายได้อย่างชัดเจนและเข้าใจง่าย					
4) ครูฝึกสามารถบริหารเวลาการฝึกสอนได้อย่างเหมาะสม					
5) ครูฝึกปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างแก่นศท.เป็นอย่างดีเช่นการแต่งกาย,ลักษณะท่าทาง					
6) ครูฝึกมีความเป็นห่วงเป็นใยเอาใจใส่คนศท.ทั้งในสนามฝึกและห้องเรียน					
7) ครูฝึกสามารถให้คำปรึกษาและแนะนำสิ่งที่มีประโยชน์แก่นศท.					

3. ความเหมาะสมด้านสถานที่ฝึกสอน/เครื่องช่วยฝึกตลอดจนการบริการต่าง

ประเด็นคำถาม	ระดับความความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1) ห้องสอนนศท.มีระบบแสงเสียงและอุณหภูมิที่เหมาะสม					
2) ห้องน้ำ,ห้องตัดผมมีความสะอาดและพร้อมบริการกับนศท.					
3) ร้านค้า,ร้านอาหารมีการบริการที่เพียงพอและสะดวกกับการใช้บริการ					
4) เครื่องช่วยฝึกมีความปลอดภัยที่ดี และเพียงพอกับปริมาณนศท.					
5) อุปกรณ์ประกอบการช่วยฝึกสอนมีความทันสมัยและใช้งานได้ดี					
6) ราคาในการใช้บริการร้านค้าและบริการตัดผมมีความเหมาะสม					
7) การติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ธุรการมีความสะดวกรวดเร็ว					

ตอนที่ 2 การประเมินความรู้เกี่ยวกับการฝึกนักศึกษาวิชาทหาร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย X ในตัวที่ท่านคิดว่าถูกต้องเพียงหนึ่งตัวเลือก

วิชาการอ่านแผนที่และการใช้เข็มทิศ

- ลักษณะภูมิประเทศที่มีความสูง เช่น เส้นชั้นความสูง จะแสดงด้วยสีใดบนแผนที่ทางทหาร

ก. ดำ	ข. น้ำเงิน
ค. เขียว	ง. น้ำตาล
- แผนที่มาตราส่วน 1: 50000 ถ้าวัดระยะทางในแผนที่ได้ 2 เซนติเมตร ระยะทางจริงในภูมิประเทศจะเท่ากับเท่าใด

ก. 1 กิโลเมตร	ข. 2 กิโลเมตร
ค. 3 กิโลเมตร	ง. 4 กิโลเมตร

วิชาแบบธรรมเนียมทหาร

- “แม่หวังตั้งสงบ จงเตรียมรบให้พร้อมสรรพ” เป็นตอนหนึ่งในพระราชนิพนธ์ ของรัชกาลใด

ก. รัชกาลที่ 5	ข. รัชกาลที่ 6
ค. รัชกาลที่ 7	ง. รัชกาลที่ 8
- ทัณฑ์ที่จะลงโทษแก่ทหารผู้ที่กระทำผิดต่อวินัยทหารนั้น แบ่งออกเป็น 5 สถาน ทัณฑ์สถานใดที่จะต้องส่งตัวผู้กระทำผิดให้ไปอยู่ในความควบคุมของเรือนจำทหาร

ก. ภาคทัณฑ์	ข. กัก
ค. ชัง	ง. จำขัง

วิชาการติดต่อสื่อสาร

- สายโทรศัพท์สนามแบบที่ทหารราบใช้มีชื่อตรงกับข้อใด

ก. WD - 1 /TT	ข. WD - 4 /TT
ค. WD - 7 /TT	ง. WD - 9 /TT
- การติดต่อสื่อสารทางวิทยุ ด้วยชุดวิทยุ PRC - 624 ตามคุณสมบัติทางเทคนิคจะมีระยะการติดต่อประมาณกี่กิโลเมตร

ก. 1-3 กิโลเมตร	ข. 5-8 กิโลเมตร
ค. 11-13 กิโลเมตร	ง. 15-18 กิโลเมตร

วิชาอาวรุศศึกษา

7. ระยะยั้งหว้งผลของปีนเล็กยาว แบบ11 (ปลย.11) คือข้อใด
- ก. 200 เมตรลงมา ข. 300 เมตรลงมา
ค. 400 เมตรลงมา ง. 500 เมตรลงมา
8. ตัวอักษร “ ห “ ที่คั่นบ้งคัับการยั้งของปีนเล็กยาว แบบ11 (ปลย.11) ย่อมาจากคำว่่าอะไร
- ก. ห้ามโก ข. ให้งยั้ง
ค. ห้ามเล้ง ง. ให้งเล้ง

วิชายุทธวิธี

9. ลักษณะการรบโดยทั่วไปแบ่งออกเป็็น 3 ลักษณะ ข้อใดไม่งใช่
- ก. การรบด้วยวิธีรุก ข. การรบด้วยวิธีรับ
ค. การร่นถอย ง. การหลบหลีก
10. การจัดกำล้งของหมู่ปีนเล็ก หนึ่งหมู่ปีนเล็ก ประกอบกำล้งพลท้งสิ้นกัีนาย
- ก. 11 นาย ข. 13 นาย
ค. 15 นาย ง. 17 นาย

วิชาพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ไทย

11. โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จะเกี่ยวข้งกับทรัพยากรธรรมชาติหลักๆ 3 อย่างด้วยกัน ข้อใดไม่งใช่
- ก. ดิน ข. น้ำ
ค. ป่าไม้ง ง. แร่ธาตุ
12. เชื้อนป่าสักชลสิทธิ์และเชื้อนขุนด่านปรากการชล เป็็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่สร้างขั้้นเพื่อแก้ปัญหายุทกภัยและขาดแคลนน้ำในภาคใดของประเทศ
- ก. ภาคเหนือ ข. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ค. ภาคกลาง ง. ภาคใต้

วิชาอุดมการณ์ความรักชาติ

13. วีรกรรมของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ที่แสดงถึงพระปรีชาสามารถในการใช้ “พระแสงปีนตัน” สั้งหารแม่ทัพพม่าโดยยั้งข้ามแม่น้ำอะไร
- ก. แม่น้ำอิรวดี ข. แม่น้ำสะโตง
ค. แม่น้ำโขง ง. แม่น้ำน่าน

14. ก่อนที่สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชจะทรงจะตัดสินพระทัยตีฝ่าวงล้อมทัพพม่าออกจากกรุงศรีฯ ไปทางทิศตะวันออก ทรงดำรงตำแหน่งอะไร

- ก. พระยาวชิรปราการ ข. พระยาสิงขร
ค. พระยาธนบุรี ง. พระยาจักรพงษ์

วิชาการปฐมพยาบาลและเวชกรรมป้องกัน

15. สำหรับการปฐมพยาบาลผู้ป่วยที่กระดูกหักในเบื้องต้นจะใช้วิธีใด

- ก. การฉายปอด ข. การบีบหัวใจ
ค. การขันชน็ือค ง. การเข้าเฝือก

16. การเอาสิ่งแปลกปลอมที่อุดตันทางเดินหายใจอยู่ออกในรายผู้ป่วยเจ็บที่ยังมีสติ จะใช้การทุบที่บริเวณใดของร่างกาย

- ก. ทูบไหล่ ข. ทูบหลัง
ค. ทูบท้อง ง. ทูบท้ายทอย

วิชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

17. ถ้าผู้ป่วยได้รับอันตรายจากสารเคมีโดยการรับประทาน ให้รีบดื่มหรือรับประทานตามตัวเลือกต่อไปนี้ยกเว้นข้อใด

- ก. ไข่ดิบ ข. น้ำเกลืออุ่น
ค. นม ง. น้ำลำไย

18. เมื่อเกิดแก๊สรั่ว สิ่งใดที่ควรทำเป็นอันดับแรก

- ก. ตรวจสอบที่รั่วและใช้ดินน้ำมันอุด ข. เปิดประตูหน้าต่างเพื่อให้แก๊สเจือจาง
ค. ย้ายถังแก๊สไปไว้ที่โล่ง ง. ปิดวาล์วหัวถังแก๊ส

วิชาการยิงปืนเบื้องต้น

19. การฝึกทำยิง ตามหลักสูตรการฝึกนักศึกษาวิชาทหารประกอบด้วยทำยิงกี่ท่า

- ก. 3 ท่า ข. 5 ท่า
ค. 7 ท่า ง. 9 ท่า

20. ท่ายิงที่มั่นคงและให้ผลการยิงดีที่สุดคือท่ายิงใด

- ก. ท่านอนยิง ข. ท่านั่งราบยิง
ค. ท่านั่งสูงยิง ง. ท่ายืนยิง

ตอนที่ 3 การประเมินพฤติกรรมภายหลังจากได้รับการฝึกสอนจากหลักสูตรนศท.

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย 1 = น้อยที่สุด

ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1) ท่านมีความอดทนต่อความยากลำบากเพิ่มสูงขึ้น					
2) ท่านเห็นว่าการฝึกนศท.ช่วยเสริมสร้างทัศนคติและพฤติกรรมไปในทางที่ดี					
3) ท่านมั่นใจว่าสามารถนำความรู้ที่ได้จากการฝึกนศท.ไปใช้ในชีวิตได้					
4) ท่านรู้สึกมีความรักและสามัคคีกับเพื่อนที่มาฝึกนศท.ด้วยกันมากขึ้น					
5) ท่านรู้สึกว่าสุขภาพร่างกายแข็งแรงขึ้น					
6) ท่านมีความละเอียดรอบคอบในชีวิตประจำวันมากขึ้นเช่น การแต่งกาย					
7) ท่านมีความรู้และรักในสถาบันชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์เพิ่มมากขึ้น					

ตอนที่ 4 ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้ารับการฝึกสอนหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหารที่มีต่อหน่วยงาน/
สถานศึกษา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย 1 = น้อยที่สุด

ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1) ท่านมีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสากับทางราชการ สถานศึกษา ของท่านมากขึ้น เช่น บริจาคโลหิต / ปลูกป่าชายเลน เป็นต้น					
2) ท่านนำความรู้ ระเบียบวินัย ไปใช้เป็นตัวอย่งให้ร่นน้อง ในสถานศึกษา เช่น การเข้าคิวรอซื้ออาหารตอนพักเที่ยง เป็นต้น					
3) ท่านมีความพร้อมในการเป็นกำลังสำรองของกองทัพ และพร้อม ในการกลับเข้ากรมกองเมื่อได้รับหมายเรียกพล					
4) ท่านนำความรู้จากการฝึกสอนไปถ่ายทอดแก่บุคคลใกล้ชิด เช่น ที่บ้าน สถานศึกษา เช่น เรื่องการลงประชามติรับร่างรัฐธรรมนูญ เป็นต้น					
5) ท่านเห็นความสำคัญของสิทธิพลเมืองมากยิ่งขึ้น เช่น มีความสนใจ ในรัฐธรรมนูญ/ติดตามข่าวสารด้านการเมืองมากขึ้น					
6) ท่านมีความรู้และสามารถปฐมพยาบาลแก่ผู้ที่ได้รับ บาดเจ็บเบื้องต้น เช่น การเข้าเฝือก การช่วยหายใจ เป็นต้น					
7) ท่านนำความรู้ที่ได้จากการฝึกสอนไปใช้กับสถานศึกษา เช่น การอำนวยความสะดวก สะดวกการจราจร การตรวจเช็คถังดับเพลิง					

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการฝึกสอน นศท. ของ ศฝ.ย่อ

พน.ร.ศสร.

คำชี้แจง โปรดให้เสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขการฝึกสอน นศท. เพื่อผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้นในการฝึกสอน นศท. รุ่นต่อไป

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอบคุณ นศท.ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

กิตติ อุดมกุล

ผู้วิจัย

ภาคผนวก ข
คำสั่งฝึก นศท. ประจำปี 2558

คำสั่งศูนย์ฝึกย่อย กองพันทหารราบ ศูนย์การกำลังสำรอง
ที่ ๖๑/๒๕๕๘
เรื่อง การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ ๒ ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๘

เพื่อให้การฝึก นศท. ชั้นปีที่ ๒ ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๘ ที่ ศฝ.ย่อย พัน.ร.ศสร. รับผิดชอบ ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและสอดคล้องตาม คำสั่ง ทบ.ที่ ๑๓๕/๒๕๕๘ เรื่อง การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๘ ลง ๑๒ มี.ค.๕๘ จึงให้ส่วนที่เกี่ยวข้องยึดถือและปฏิบัติ ดังนี้.-

๑. วันมีผลบังคับใช้

- ๑.๑ หัวงเตรียมการ : ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป
๑.๒ การปฐมนิเทศ : ๒๒ - ๒๖ มิ.ย.๕๘
๑.๓ การฝึก : ๒๙ มิ.ย. - ๑๕ พ.ย.๕๘

๒. หลักฐาน

- ๒.๑ คำสั่ง ทบ. ที่ ๑๓๕/๒๕๕๘ เรื่อง การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๘ ลง ๑๒ มี.ค.๕๘
๒.๒ คำสั่ง ศสร.ที่ ๔๕/๒๕๕๘ เรื่อง การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร ศูนย์การกำลังสำรอง ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๘ ลง ๙ มิ.ย.๕๘
๒.๓ ระเบียบและหลักสูตรการฝึกวิชาทหาร สำหรับ นศท. (ชาย) ชั้นปีที่ ๑ - ๕ พ.ศ. ๒๕๔๙ ของ กท.
๒.๔ ระเบียบ นรค.ว่าด้วยการปกครองบังคับบัญชา การฝึกและสอบ นศท. พ.ศ.๒๕๕๘
๒.๕ คู่มือ นศท.ชาย ชั้นปีที่ ๑ - ๕ พ.ศ. ๒๕๕๘
๒.๖ คู่มือมาตรฐานตรวจการปฏิบัติหน่วยฝึกวิชาทหาร และสถานศึกษาวิชาทหาร ตามโครงการ ศูนย์ฝึกแข่งขัน สถานศึกษาร่วมใจ มุ่งไปสู่มาตรฐานเดียวกัน

๒.๗ เอกสารรูปแบบการรับตรวจมาตรฐานการปฏิบัติ และข้อเน้นย้ำของ คณะกรรมการตามโครงการ ศูนย์ฝึกแข่งขัน สถานศึกษาร่วมใจ มุ่งไปสู่มาตรฐานเดียวกัน ประจำปี การศึกษา ๒๕๕๒

๓. ความมุ่งหมาย

๓.๑ เพื่อให้ นศท. ตระหนักว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของชาติ จึงต้องมีความรัก ความหวงแหน สามารถที่จะเสียสละและอุทิศชีวิตให้กับชาติ

๓.๒ เพื่อให้ นศท. มีความรู้ และประสบการณ์ในวิชาทหารที่เหมาะสม มีทัศนคติที่ดี เชื่อมมั่นศรัทธาในกองทัพ และมีความพร้อมที่จะเข้ารับใช้ประเทศชาติ ในฐานะกำลังพลสำรอง ที่มีคุณภาพ ของกองทัพ เมื่อสำเร็จการฝึกวิชาทหารตามหลักสูตรด้วยความเต็มใจ

๓.๓ เพื่อให้ นศท. ชั้นปีที่ ๒ ให้มีความรู้และมีทักษะวิชาทหารเบื้องต้นอย่างเพียงพอ ได้รับการสร้างเสริมลักษณะทหารอย่างเข้มงวด จนมีบุคลิกเป็นทหารอย่างชัดเจน มีความอดทน ทั้ง ทางด้านร่างกายและจิตใจ เพื่อให้มีความพร้อมต่อการฝึกในชั้นปีที่สูงขึ้น รวมถึงให้ได้รับการเสริมสร้างให้ เป็นผู้ที่มีระเบียบวินัย มีความรักหมู่คณะ และเป็นผู้ที่มีความเสียสละต่อส่วนรวม

๓.๔ ปลุกฝังอุดมการณ์ให้ นศท. มีความยึดมั่นในชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการ ปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ให้มีจิตสำนึกในเรื่องชาตินิยม รวมทั้งมีความเชื่อมั่นศรัทธาในกองทัพ

๓.๕ เพื่อเสริมสร้างให้ นศท. ให้มีความรักและความสามัคคีในหมู่ นศท. ด้วยกัน และปฏิบัติตนเป็นแกนนำสร้างความสามัคคีในกลุ่มเยาวชน ในสถานศึกษาในสังคมและสหประชาชาติ

๓.๖ เพื่อให้ นศท. เป็นผู้ที่มีระเบียบวินัย เชื่อฟัง และปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา โดยเคร่งครัด ปฏิบัติตนอยู่ในกรอบของประเพณี และวัฒนธรรมที่ดีของชาติ มีสุขภาพและพลานามัย แข็งแรง มีความอดทน และอดกลั้น สามารถทนต่อสภาพแวดล้อมการฝึกที่ยากลำบาก

๓.๗ เพื่อให้ นศท. มีส่วนรวมในการรณรงค์ และดำเนินกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ ต่อสาธารณชนอย่างกว้างขวาง จริงจังและต่อเนื่อง

๔. การดำเนินการฝึก ศฝ.ย่อย นศท. พัน.ร.ศสร. รับผิดชอบการฝึกสอน นศท. ชั้นปี ที่ ๒ ชาย, หญิง

๔.๑ หัวงการฝึก : ตั้งแต่ ๒๙ มิ.ย. - ๑๓ พ.ย.๕๘ (วันจันทร์ - วันศุกร์ ภาคเช้า ตั้งแต่ เวลา ๐๘๐๐ - ๑๒๐๐ และ ภาคบ่าย ตั้งแต่ เวลา ๑๓๐๐ - ๑๗๐๐)

๔.๒ การสอบภาคปฏิบัติ (ครั้งที่ ๑) : ตั้งแต่ ๑๖ - ๒๐ พ.ย.๕๘

๔.๓ การสอบภาคปฏิบัติ (ครั้งที่ ๒) : ตั้งแต่ ๒๓ - ๒๗ พ.ย.๕๘

๔.๔ นฝ.นศท.

๔.๔.๑ ให้ หน.ชุดครูฝึกฯ จัดตั้ง บก.หน่วยฝึก นศท. เพื่อดำเนินการด้าน เอกสาร การควบคุม, การประสานงานกับชุดประสาน รร.รต.ศสร. และ ผกท. ของสถานศึกษาที่ส่ง นศท.เข้ารับการฝึก

๔.๔.๒ ให้จัดทำตารางกำหนดการฝึกประจำวัน โดยยึดถือตารางกำหนดการฝึก ประจำสัปดาห์ ใน ผนวก ค. เป็นหลัก ทั้งนี้ ให้จัดทำไว้เป็นสองชนิดดังนี้-

๔.๔.๒.๑ ตารางกำหนดการฝึกประจำวัน เพื่อใช้เป็นกำหนดการฝึกประจำวันตามปกติ

๔.๔.๒.๒ ตารางกำหนดสำรอง เพื่อใช้แทนกำหนดการฝึกประจำวัน เมื่อมีสภาพอากาศเปลี่ยนแปลง

๔.๔.๓ จัดชุดครูฝึกเป็นเวรตรวจเครื่องแต่งกาย นศท. บริเวณประตูทางเข้า ว.รต. รอบละ ๒ นาย

- รอบเช้า : ตั้งแต่เวลา ๐๖๓๐ - ๐๘๐๐

- รอบบ่าย : ตั้งแต่เวลา ๑๑๓๐ - ๑๓๐๐

๔.๔.๔ จัดชุดครูฝึกตรวจวินัยภายนอก นรต.บริเวณพื้นที่ใกล้เคียงกับ นรต. ป้ายรถประจำทาง, ห้างดีโอลด์สยามพลาซ่า กระทรวงกลาโหม และสนามหลวง ในช่วงเช้า, กลางวัน และเย็น

๔.๔.๕ รณรงค์และประชาสัมพันธ์โครงการเข้าคิวให้ นศท.ทราบ เป็นประจำ

๔.๔.๖ เน้นย้ำและสอดแทรกในเรื่องยาเสพติดให้โทษ โดยเฉพาะพิษภัยหรือโทษที่จะได้รับทั้งผู้เสพ และผู้ค้า

๔.๔.๗ เน้นย้ำ นศท.ในเรื่องระเบียบวินัยการแสดงความเคารพ ผบช.ทุกระดับชั้น และต้องปฏิบัติอย่างจริงจัง

๔.๔.๘ ให้จัดระเบียบความเรียบร้อยภายในห้องสอน นศท. ทุกวัน ก่อนปล่อย นศท. กลับบ้าน

๔.๔.๙ รายงานยอดครูฝึก และยอด นศท. ในแต่ละวัน (เช้า - บ่าย) ให้ ผบ.ศฝ. ย่อยฯ (ผ่าน ผยก.พัน.ร.ศสร.) ทราบทุกวัน

๔.๕ สถานที่ฝึกสอน

๔.๕.๑ สนามฝึกใช้สนามฝึกภายใน นรต. (ลานราม ปร.)

๔.๕.๒ ห้องเรียน อาคารวิชราวุธ หมายเลข ๒ (ชั้นล่าง) และโรงเลี้ยงทหาร พัน.ร.ศสร.

๕. ตารางกำหนดการฝึก

๕.๑ รายชื่อ จนท.กอ.ฝึก และชุดครูฝึก ผนวก ก

๕.๒ ตารางกำหนดการฝึกหลัก ผนวก ข

๕.๓ ตารางกำหนดการฝึกประจำสัปดาห์ ผนวก ค

๖. การสนับสนุนการฝึก

๖.๑ ร้อย.สสช.

๖.๑.๑ มว.สร. จัดยาพร้อมเวชภัณฑ์ สนับสนุนให้กับ นฝ.นศท.

๖.๑.๒ มว.ยานยนต์ สนับสนุนยานพาหนะพร้อมพลขับรถ เมื่อได้รับการร้องขอ ทั้งนี้ ในการร้องขอใช้ยานพาหนะจะต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า อย่างน้อย ๓ วันทำการ

๖.๒ ผกบ.

๖.๒.๑ เบิก - ยืม เครื่องช่วยฝึกและสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ เมื่อหน่วยฝึก นศท.ร้องขอ

๖.๒.๒ เบิก - จ่ายและจำหน่าย สป.๓ ตามเครดิตที่ได้รับการแบ่งมอบ

๖.๒.๓ กำกับดูแลการปฏิบัติในข้อ ๖.๑.๒

๖.๒.๔ การสนับสนุนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการฝึก นศท.เมื่อได้รับการร้องขอ

๗. ข้อพึงปฏิบัติของศูนย์ฝึกย่อย นศท.

๗.๑ ให้เน้นการฝึกภาคปฏิบัติ ให้มีความสำคัญสูงสุดมากกว่าภาคทฤษฎี โดย นศท.ทุกคนต้องมีความสามารถและทักษะด้านการปฏิบัติทางทหาร เช่น การฝึกบุคคลท่ามือเปล่า, การฝึกแถวซิด การฝึกทางยุทธวิธี ถือว่าเป็นความสำคัญและมีผลต่อการทดสอบเลื่อนชั้นปี ถ้าไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานจะต้องตกซ้ำชั้น

๗.๒ ครูฝึกต้องได้รับการพัฒนาให้เป็นครูทหารที่มีมาตรฐานสูงขึ้นโดย ต้องมีความรู้ภาคทฤษฎี , ภาคปฏิบัติและถ่ายทอดความรู้ได้ดี ผ่านการฝึกสอนเพื่อสร้างประสบการณ์ครูฝึกแต่ละคนต้องมีความเชี่ยวชาญไม่น้อยกว่า ๓ วิชา ซึ่งในการฝึกสอน นศท.โดยขั้นตอนการฝึกครูทุกคนต้องได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกเรื่องที่ นศท. จะต้องเข้ารับการฝึกจนเข้าใจเทคนิคต่าง ๆ และสามารถให้คำแนะนำได้ดี

๗.๓ ครูฝึกวิชาทหาร จะต้องมีการคัดกรองกำลังพล ที่มีสุขภาพจิตตกต่ำ ซึ่งสามารถตรวจพบพฤติกรรมที่ปรากฏคือ สับสนหรือจัด ตื่นสุราเป็นนิจ แต่งกายโทรม สุขภาพจิตเบี่ยงเบนทางเพศออกจากการเป็นครูฝึก หรือมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับ นศท.ในทันทีที่ตรวจพบ ทั้งนี้ ครูฝึกต้องมีมาตรฐานด้านคุณธรรม จริยธรรมสูง ยึดมั่นในศาสนา และเรียนรู้จิตวิทยาวัยรุ่น ครูฝึกต้องมีจิตใจที่เข้มแข็ง อดทน ไม่ปล่อยให้อารมณ์อ่อนไหวโดยง่าย แต่เปี่ยมด้วยความเมตตา ครูฝึกจะทำให้ นศท. มีคุณลักษณะตามต้องการได้ด้วยวิธีการ “ทุ่มเท พลังกาย พลังใจ” และการเป็นแบบอย่างที่ดี

๗.๔ ปรับเวลาฝึก - สอน ประจำวันให้มีโอกาสนำ นศท. ออกกำลังกายเป็นส่วนรวม อย่างเหมาะสม และชี้แนะให้ นศท. รักในการออกกำลังกายและออกกำลังกายเป็นประจำ

๗.๕ กวดขันการแต่งกายของ นศท.ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ทบ. และ นรต. กำหนดเป็นประจำและสม่ำเสมอ เน้นในเรื่องการสวมหมวก และทรงผม เครื่องแบบต้องซักรีดสะอาดเรียบร้อย มีขนาดที่พอเหมาะกับร่างกาย รองเท้าต้องขัดให้มันพอสมควร รวมทั้งความสะอาดของส่วนต่างๆ ของร่างกายด้วย ควรให้มีการตรวจเป็นประจำ ในขณะที่เดียวกันครูฝึกปกครองและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกคนต้องปฏิบัติให้ถูกต้อง เป็นตัวอย่างที่ดีตลอดเวลาด้วย

๗.๖ เสริมสร้างและดำเนินการให้ นศท.มีความรักและเชื่อมั่น ศรัทธาในกองทัพด้วยการพัฒนาปรับปรุงครูฝึกปกครอง และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกคน ให้เป็นผู้ที่มีระเบียบวินัย มีความรู้ความสามารถในการฝึก - สอน ทำให้ นศท.เข้าใจและมีความรู้อย่างแท้จริง นอกจากนั้นจะต้องปรับปรุงเครื่องช่วยฝึกและอุปกรณ์การฝึก - สอนต่าง ๆ ตลอดจนห้องเรียนสนามฝึกให้ทันสมัยเป็นที่น่าสนใจเชื่อถือ และครูฝึกกับเจ้าหน้าที่ทุกคนต้องปฏิบัติต่อ นศท.ด้วยความรัก เมตตา มีคุณธรรม และขณะเดียวกันก็ต้องให้ นศท.ยอมรับที่จะปฏิบัติตาม กฎ ระเบียบ ธรรมเนียมประเพณีของทหารพร้อมกันไปด้วย และเมื่อ นศท. มีความรักเชื่อมั่น ศรัทธาต่อกองทัพแล้วก็จะไปเป็นสื่อให้ประชาชนเชื่อมั่น ศรัทธา ให้ความร่วมมือร่วมใจและให้การสนับสนุนต่อกองทัพต่อไป

๗.๗ ปลุกฝังความรัก ความสามัคคี ให้เกิดขึ้นในหมู่ นศท. เพื่อขจัดปัญหาการทะเลาะวิวาท ระหว่าง นศท. ต่างสถาบัน ทั้งภายใน ศฝ.ย่อยๆ หรือนอก ศฝ.ย่อยๆ

๗.๘ ดำเนินตามโครงการเข้าคิวของ ทบ. โดย นรต.. ต่อไปอย่างจริงจัง และสม่ำเสมอ

๗.๙ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ นศท. ได้ทำกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อส่วนรวมและสังคม เช่น การปรับปรุงรักษาสภาพแวดล้อม การพัฒนาแหล่งน้ำสาธารณะให้สะอาด การปลูกป่า ฯลฯ โดยให้ นศท. รวมตัวกันเป็นกลุ่ม หรือชมรม

๗.๑๐ ต้องตระหนักและระมัดระวังในเรื่อง ของความปลอดภัยในระหว่างการฝึก-สอนและดูแลรักษา นศท. ที่เจ็บป่วยให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้

๗.๑๑ การลงโทษ นศท. ที่กระทำความผิดทั้งใน และนอกเวลาการฝึกสอน ให้ปฏิบัติตามระเบียบ นรต. ว่าด้วยการปกครองบังคับบัญชาการฝึก และการสอบนักศึกษา พ.ศ.๒๕๕๘ อย่างเคร่งครัดอย่าลงโทษด้วยการใช้พละกำลัง หรือถูกเนื้อต้องตัว นศท. โดยเด็ดขาด

๗.๑๒ ครูฝึกจะต้องประพฤติ ปฏิบัติดี เป็นตัวอย่างที่ดี ไม่กล่าวคำหยาบ หรือพูดจาถากถาง เย้ยหยันต่อ นศท. และสถานศึกษา โดยเฉพาะกับ นศท.หญิง นั้น ให้พิจารณาจัดครูฝึกปกครองที่ดีเป็นพิเศษ ระมัดระวังคำพูดอย่างให้สื่อไปในทางลามกอนาจาร หรือสื่อไปในทางชู้สาว

๗.๑๓ สอดส่อง ดูแล และป้องกันอย่าให้มีการเสพ หรือจำหน่ายจ่ายแจกยาเสพติดทุกประเภท ทั้งในเวลาและนอกเวลาฝึก และควรให้มีการรณรงค์ให้เลิกสูบบุหรี่อย่างเป็นทางการ

๗.๑๔ ไม่ประพฤติปฏิบัติในเรื่องที่ก่อให้เกิดการทุจริตเรียกรับ หรือรับเงิน และสิ่งของ เพื่อแก้ไขเวลาเรียนให้กับ นศท. ที่ขาดเรียนและหมดสิทธิ์สอบ เป็นอันขาด

๘. มาตรการควบคุมและกำกับดูแล นศท.

๘.๑ การเข้ารับการฝึกของ นศท.

๘.๑.๑ ภาคเช้า เวลา ๐๘๐๐ - ๑๒๐๐

- เวลา ๐๗๓๐ นศท.ชุดครูฝึก รวมครูฝึกชี้แจงการปฏิบัติ
- เวลา ๐๗๔๕ นศท.เข้าที่รวมพล นศท.ชุดครูฝึก ชี้แจงการปฏิบัติของ

นศท.และรายละเอียดอื่น ๆ

- เวลา ๐๘๐๐ นศท. เคาะพธชชาติ ร้องเพลงชาติพร้อมกัน สวดมนต์

และกล่าวบทปลงใจ ตามที่จะพิจารณาเห็นสมควร

- เวลา ๐๘๐๕ - ๑๑๔๐ นศท.เข้ารับการฝึกสอนวิชาทหาร
- เวลา ๑๑๔๐ - ๑๑๕๐ จนท.หน่วยฝึก ตรวจสอบรายชื่อ นศท.

ที่มาเข้ารับการฝึกวิชาทหาร ผู้มาสาย และขาดการฝึก ให้ถูกต้องแน่นอน

- เวลา ๑๒๐๐ จบการฝึก

๘.๑.๒ ภาคบ่าย เวลา ๑๓๐๐ - ๑๗๐๐

- เวลา ๑๒๓๐ นศท.ชุดครูฝึก รวมครูฝึกและชี้แจงการปฏิบัติ
- เวลา ๑๒๔๕ การปฏิบัติเหมือนภาคเช้า
- เวลา ๑๓๐๐ สวดมนต์ กล่าวบทปลงใจ ตามที่จะพิจารณา

เห็นสมควร

- เวลา ๑๓๐๕ - ๑๖๔๐ ปฏิบัติเหมือนภาคเช้า
- เวลา ๑๖๔๐ - ๑๖๕๐ ปฏิบัติเหมือนภาคเช้า
- เวลา ๑๗๐๐ จบการฝึก

๘.๒ การฝึกประจำชั่วโมง การฝึก - สอนวิชาทหาร ใช้เวลา ๕๐ นาที ฝึก ๑๐ นาที (ทุกกองร้อยฝึกพร้อมกันหมด) สำหรับการฝึกในชั่วโมงที่ ๒ ของแต่ละคาบฝึก ๒๐ นาที

๘.๒.๑ การฝึกประจำชั่วโมงระหว่างการฝึก - สอน ในห้องเรียนของอาคารเรียนให้ นศท. ฝึกภายในห้องเรียน และบริเวณสนามด้านหลังอาคารเรียน

๘.๒.๒ การฝึกประจำชั่วโมงระหว่างการฝึก - สอน ในสนาม ให้ นศท. แยกฝึก บริเวณใกล้สนามฝึก หรือภายในห้องเรียน

๘.๒.๓ ระหว่างการฝึกประจำชั่วโมงห้าม นศท. ออกนอกบริเวณศูนย์ฝึกย่อยๆ โดยเด็ดขาด

๘.๒.๔ การฝึกในชั่วโมงสุดท้ายของการฝึก - สอน ให้ใช้เวลาว่างที่เหลือฝึก ทบทวน ในเรื่องที่พิจารณาเห็นสมควร เช่น การฝึกบุคคลท่ามือเปล่า, การสวนสนาม และการ ดำเนิน การด้านธุรการ

๙. ผอ. และ นชต.พัน.ร.ศสร. ให้การสนับสนุนในส่วนที่เกี่ยวข้องเมื่อได้รับการร้องขอ

๑๐. ให้ ผอ.๓ พัน.ร.ศสร. กำกับดูแลการฝึกให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๕ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๕๘

(ลงชื่อ) พ.ท.พงศฤทธิ์ ภาวิงคะนันท์

(พงศฤทธิ์ ภาวิงคะนันท์)

ผบ.พัน.ร.ศสร./ผบ.ศฝ.ย่อย นศท.พัน.ร.ศสร.

ฝ่ายยุทธการและการฝึก

ผนวก ก รายชื่อเจ้าหน้าที่กองอำนวยการฝึกและชุดครูฝึก
ประกอบคำสั่ง ศฝ.ย่อย พัน.ร.ศสร.ที่ ๖๑/๒๕๕๘ ลง ๑๕ มิ.ย.๕๘

ลำดับ	ยศ, ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	หมายเหตุ
๑.	ส่วนอำนวยการฝึก		
๑.๑	พ.ท.พงศฤทธิ์ ภาวังคะนันท์	ผบ.พัน.ร.ศสร./ผบ.ศฝ.ย่อย	
๑.๒	พ.ต.ทศพรชัย จินดาสวัสดิ์	ผอ.๓ พัน.ร.ศสร./น.ยุทธการฯ	
๑.๓	ร.อ.วีระ ไชยสระแก้ว	ผช.ผอ.๓ พัน.ร.ศสร./ผช.น.ยุทธการฯ	
๑.๔	ร.อ.สมศรี คำสิงห์	ผอ.๔ พัน.ร.ศสร./น.ส่งกำลังฯ	
๑.๕	จ.ส.อ.ณรงค์ฤทธิ์ พูลเสมอ	ส.ยุทธการ	
๑.๖	ส.อ.กীরติ ทองเงิน	ผช.ส.ยุทธการ	
๑.๗	ส.อ.สรนารถ ช่วยชาติ	ช่างเขียน	
๒.	ส่วนฝึกและปกครอง		
๒.๑	ร.อ.กิตติ อุตมกุล	หน.ชุดครูฝึก/ปกครอง	
๒.๒	ร.ท.จิรปรีชา ปิ่นเย็น	รอง หน.ชุดครูฝึก/ปกครอง	
๒.๓	ร.ต.ทองนาค ไชยอำนาจ	น.ธุรการ	
๒.๔	จ.ส.อ.ศิริเทพ ศรีอิทธิวรกุล	จนท.ธุรการ	
๒.๕	ส.อ.เอกชัย น้อยนาถุม	"	
๒.๖	ส.อ.ทัศพล เลื่องลือ	"	
๒.๗	จ.ส.อ.เสน่ห์ เผือกพันธ์	ครูฝึก/ปกครอง	
๒.๘	จ.ส.อ.ชำนาญ สุขสมพร้อม	"	
๒.๙	จ.ส.อ.สมพงษ์ สุขเครือ	"	
๒.๑๐	จ.ส.อ.ฉลาด พลวี	"	
๒.๑๑	จ.ส.อ.เมโทร กุศลธรรม	"	
๒.๑๒	จ.ส.อ.ดุสิต คนพิทักษ์	"	
๒.๑๓	ส.อ.ทวี ตระการดี	"	
๒.๑๔	ส.อ.พิทักษ์พงษ์ กาบกลาง	"	
๒.๑๕	ส.อ.อานนท์ ช้างสี	"	
๒.๑๖	ส.อ.สรายุทธ ยิ้มสง	"	
๒.๑๗	ส.อ.สมเกียรติ ฐิติพิชญ์กิตติกุล	"	
๒.๑๘	ส.อ.ธวัชชัย มีบุญ	"	

ตรวจถูกต้อง

(ลงชื่อ) พ.ต.ทศพรชัย จินดาสวัสดิ์

(ทศพรชัย จินดาสวัสดิ์)

ผอ.๓ พัน.ร.ศสร.

ผนวก ข. ตารางกำหนดการฝึกหลัก นศท.ชั้นปีที่ ๒ (ชาย, หญิง)
ประกอบคำสั่ง ศฝ.ย่อฯ พัน.ร.ศสร.ที่ ๖๑/๒๕๕๘ ลง ๑๕ มิ.ย.๕๘

ลำดับ	การฝึกวิชาทหาร	จำนวน/ชั่วโมง	รวม ชม.	หมายเหตุ
๑.	การปฐมนิเทศ	๔	๔	
๒.	การฝึกภาคที่ตั้ง ๒.๑ การฝึกเบื้องต้น ๒.๒ วิชาการอ่านแผนที่และการใช้เข็มทิศ ๒.๓ วิชาแบบธรรมเนียมทหาร ๒.๔ วิชาการติดต่อสื่อสาร ๒.๕ วิชาอาวุธ ๒.๖ วิชายุทธวิธี ๒.๗ วิชาพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ไทย ๒.๘ วิชาอุดมการณ์ความรักชาติ ๒.๙ วิชาการปฐมพยาบาลและเวชกรรมป้องกัน ๒.๑๐ วิชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ๒.๑๑ การยิงปืนตามหลักสูตร	๑๖ ๔ ๔ ๔ ๖ ๑๘ ๔ ๔ ๘ ๔ ๘	๘๐	
๓.	การสอบภาคปฏิบัติ	๔	๔	
๔.	การสอบภาคทฤษฎี	๔	๔	

ตรวจถูกต้อง

(ลงชื่อ) พ.ต.ทศพรชัย จินดาสวัสดิ์

(ทศพรชัย จินดาสวัสดิ์)

ฝอ.๓ พัน.ร.ศสร.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	พันตรี กิตติ อุดมกุล
วันเดือนปีเกิด	3 มิถุนายน 2526
ตำแหน่ง	รองผู้บังคับกองพันทหารราบ ศูนย์การกำลังสำรอง หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน
ผลงานทางวิชาการ	การประเมินผลการจัดการฝึกสอนนักศึกษาวิชาทหาร กรณีศึกษา : ศูนย์ฝึกย่อยกองพันทหารราบ ศูนย์การ กำลังสำรอง
ประสบการณ์ทำงาน	2548 - 2553 ตำแหน่ง ผู้บังคับหมวดปืนเล็ก กองพันทหารราบที่ 2 กรมทหารราบที่ 111 2553 - 2555 ตำแหน่ง ผู้บังคับหมวด กรมนักเรียนนาย ร้อย รักษาพระองค์ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า 2555 - 2559 ตำแหน่ง รองผู้บังคับกองพัน กองพัน ทหารราบ ศูนย์การกำลังสำรอง